

MAI THẢO

Tuần báo NGHỆ THUẬT
Sài Gòn 1965 - 1966

Viên đạn đồng chữ nổi

Mai Thảo

viên đạn đồng chữ nổi

Mai Thảo

Bìa: *Đặng Giao*

Nguồn: *Thư viện Tiểu Lùn*

viên đạn đồng chữ nổi

MAI THẢO

**Tuần báo NGHỆ THUẬT
số 1-34 * 10/1965 - 6/1966**

1

Quận lỵ nằm lọt thỏm giữa khúc quanh của con đê hình chữ chi. Vách đê chất ngất dựng đứng, mặt đê cắt một vạch thẳng suốt vào nền trời. Những ngày mây mù mưa phùn, trời sa xuống thấp, lặng lẽ không hay biết, con đê âm thầm lúi sâu vào mông lung lòng mây, hòa lẫn với trời, khít liền, đồng chất, không phân biệt. Ngày nắng, trời nhẹ lên cao, màu xanh trong bao la đối chọi với màu đất tươi đau đáu, sát tức tầm mắt, sự tương phản đột ngột bùng

lên gần như một trạng thái ngạc nhiên mừng rỡ không ngờ. Khi đó, tầm mắt trở lại ý thức được khoảng cách chia vô tận giữa đê và chân trời xa, hình dung được ra những vùng cỏ cây đồng ruộng và làng xóm hủy phá menh mông chạy dài phía sau đê.

Một đầu của khúc quanh là khởi sự vùng đậm đặc trùng điệp một cánh rừng phi lao bao trùm kín khắp một ngọn đồi thoải thoải. Thân cây trên đồi muôn gốc xếp chồng. Những buổi chiều lộng gió, đám phi lao rũ rượi xòa tóc khóc lóc gửi tiếng than van não lòng bay dọc theo bờ đê cho lọt đến tận khoảng sân sau trần trụi của quận lỵ mới lập. Bên kia vùng phi lao đã là vùng không người tháng tháng ngày ngày không một bóng người, bóng vật bèn mảng lai vãng, ngoại trừ du kích cộng sản và bọn buôn lậu đất Tề liễu lĩnh

đùa giỡn với tử thần. Nửa khuya, tảng sáng những phát đạn lẻ thường bất chợt nổi lên ở phía đó, phía cánh rừng phi lao, âm thanh sát thấp mặt đất, kinh dị vang ngân không cùng thành thứ tiếng động diễn hình rừng rợn của những đêm dài miền Bắc giới tuyến và chiến tranh.

Đầu kia khúc quanh, cách cửa quận chừng ba trăm thước, con đê đứng khựng lại trước cửa vào của một đồn binh Pháp. Dân chúng quanh vùng, những khi phải gọi lên đứng xếp hàng trước cánh cổng chất đầy bao cát ấy đều nói là phải lên trình diện ở “xếch-tơ”.

Chiến tranh hiện hữu ở đây. Trạm kiểm soát sơn màu cờ tam tài. Lê dương lông lá hung dữ trợn trừng cầm súng đứng gác. Bảng đen đóng cọc, hay treo tòng teng lưng chừng mặt đất vẽ hình đầu lâu gổ lên hai đốt xương bắt chéo

báo động vùng chết người cắm vào của ruộng địa lôi và mìn tự động gài lủng lảng từng trái từng chùm đầy khắp năm lớp hàng rào thép gai chạy vòng bốn phía khu vực trại binh.

Từ trên mặt đê cao, cách lớp với những hàng rào nửa nhọn tua tủa lông nhím, năm lớp thép gai sỗ sàng tràn xuống, chiếm lẫn thật xa những thửa ruộng bỏ hoang. Dưới đó, dây thép gai quấn xoắn mốch thếch mưa nắng dầu dãi, từng đoạn từng đoạn chuyển đi, thấp thoáng lẫn chìm vào cỏ bông hoang đậm cao ngang tầm người.

Sừng sững bốn góc khu xéch-tơ không quy định được diện tích và hình thể, là bốn cái tháp canh ngạo nghễ ngó sang nhau. Vuông vức, tường xây gạch đỏ khé, vôi trắng quét phết ầu tả loang lổ như da thịt người cùi, lỗ châu mai đục suốt

đen ngòm, hòng tiêu liên hếch mồm đen chũ chờ rình trên những đầu ruồi đong đưa rung rinh, soi mói, bắt bám lấy từng hình thái di động nhỏ nhất ngỡ vực. Đó là kiểu tháp canh De Latour, loài nắm độc của máu lửa lâu dài hiện hình chi chít như bàn cờ khắp vùng Trung Châu Bắc Việt, bấy giờ đang ở thời kỳ chiến tranh du kích có chứng tích mạnh nha chuyển thành vận động chiến.

Khoảng đất rộng trước cửa đồn chỉ yên tĩnh khoảng sáu giờ chiều trở đi. Buổi sáng, từ tinh sương, những tiểu đội lê dương, mũ đỏ, pác-ti-dăng đã tuôn tuôn nổi nổi là khỏi đồn tản đi khắp ngả trong những cuộc hành quân kiểm soát và tuần thám thường lệ. Xe tăng, háp-tơ-rắc đi trước mở đường. Háp-tơ-rắc to phè, trơn nhẵn, băng băng. Tăng kênh càng, vòng xích nuốt đường tan nát vỡ

vụn. Những khối sắt vĩ đại lăn đi, hỗn hển, hậm hực trong một sắc diện hung hãn tức tối và lồng lộn điên cuồng súc vật phi lý. Những họng súng dài lớn nghiêng nghiêng ngửi trời. Cỏ nát nhàu. Đất rung chuyển dữ dội thành cơn sốt lạ. Bụi đất cuộn cuộn dấy lên mịt mù, phủ một lớp hung đỏ ngọt ngào kín khắp các bờ đường, lùm cỏ, nhà cửa, cây cối hai bên. Tới 9, 10 giờ sáng, khi đoàn xe cơ giới và những tiểu đội hành quân tảo thanh đã trở về đồn, là giờ đến rầm rộ và cát bụi bay mù khác của đoàn xe vận tải vải bạt bạt bùng, từ Hà Nội, vượt qua sông Hồng Hà, vượt qua cầu Đuống. Lòng xe đầy nhóc rau đậu thịt cá tươi mới, đồ hộp, xăng nhớt, đạn dược lên tiếp tế cho đoàn quân viễn chinh đồn trú.

Khu vực quản lý với một xóm lá tiêu tuy kể liên, và mấy cửa hiệu tạp hóa, hớt

tóc, quán la-de châu đầu đối diện trước cổng quận bởi vậy tương đối yên tĩnh hơn trong guồng sống khấp nép hèn mọn với những mái nhà cúi đầu, những tường vách thu mình nín thở nhẩn nhục đợi chờ mọi bất hạnh lúc nào cũng như một trận bão đe dọa thành linh băng qua.

Đôi khi, một chiếc xe chở khách lết cái thân già gãy nhọc mỏi của nó đến tắt máy trước cổng quận. Một người về Hà Nội. Hoặc một người từ Hà Nội lên. Những người hành khách đầy lo âu kinh hoàng trên nét mặt, từ trong quán hấp tấp lên xe, từ trên xe hấp tấp chạy thốc vào trong quán, như sợ hãi một phát đạn lạc có thể đốn ngã trong khoảng cách ngắn ngủi trống trải của lòng đường.

Cuộc sống hàng ngày chặt đứt thành từng đoạn nhỏ. Ở nhà. Lên đê. Hẹp mặt trong quán hàng. Giữa những đoạn chặt

vụn nát tằm đắm trong bầu không khí khiếp nhược căng thẳng trí não, là sự ẩn dấu lánh khuất thận trọng cầu xin bình yên và lãng quên. Là sự thu mình run rẩy nhột nhạt trong những góc ẩn nấp kín khuất, như cỏ cây hèn mọn trốn chạy ánh sáng mặt trời.

Chảy qua ở phía sau và chảy qua cả đồn binh xếch-tơ và khu đất quy vuông của quận lỵ mới thiết lập – là một dòng sông nhỏ. Bãi sông nổi hình trơ trẽn. Mặt bùn lâu ngày đen bản, lỗ chỗ dấu chân từ những lối đi khúc khuỷu của xóm lá tiêu tụy đưa dẫn xuống những bến đá thấp sát gờ nước. Mặt nước đóng vầng chảy lờ đờ. Con sông nhỏ như những đời người trên hai bờ, mang một vẻ nhẩn nhục âm thầm, họa hoằn dấy lên yếu ớt tiếng rũ đập lạt sạt của đám vợ con pạc-ti-dăng kéo nhau xuống tắm gội giặt giũ. Một vài

con trâu thả hoang ngơ ngác trên đồng gò mả vô thừa nhận phía bên kia sông. Đứng trên sân đồn quận lý nhìn sang còn thấy rõ vết cháy sém của một trái bom na-pan kéo dài trên cỏ mộ rầu rầu như khoảng bóng rợp của một tảng mây im ỉm.

Một con dê dựng thành heo hút, cánh rừng phi lao lả lay một vẻ bí mật chứa chất ngờ sợ mở sang vùng không người, những phát đạn lẻ xuyên thủng bóng tối, ngân đi, ngân đi không cùng, tiếng kêu hét mê loạn thần trí của kẻ trúng đạn ngã xuống, những cuộc hành quân qua cổng quận, trong nhịp chuyển vùn vụt nề long trời lở đất của đoàn xe cơ giới hung hãn, đất đai chết lặng nhiều mùa, lúa không mọc, hoa thôi nở, chim chóc bạt vía lảng xa, súng, đạn, lửa, khói, phục kích, giật mìn, tảo thanh, bố ráp,

toán lính viễn chinh lông lá đỏ hỏn, tháp canh chọc lủng nền trời, ánh lửa le lói hắt ra từ những mái lá lụp xụp khi bóng tối chạng vạng phủ xuống, đó, cái cảnh trí khác thường của một quận lỵ tiếp giáp giới tuyến mới thành lập địa đầu tỉnh Vĩnh Phúc Yên khi quận trưởng trẻ tuổi Trần Bảo Vinh được lệnh Phủ Thủ Hiến cử tới nhậm chức. Hôm đó là một ngày cực kỳ buốt lạnh của một mùa đông nữa nằm trong chiến tranh đau khô lâu dài: mùa đông Bắc Việt 1950.

*

Chiếc xe hàng cũ kỹ. Động cơ phì phà như một hơi thở hỗn hển đứt quãng. Dầu máy khét lẹt. Cái ghế gỗ làm lưng, mông đau nhừ. Gió bắc trùng trùng thổi qua cánh đồng mênh mông trần trụi

không chướng ngại quật đập bông rớt, thái dương nhức nhối. Vinh vật vờ theo đà xe khắp khểnh, có cảm tưởng như chàng đang ngất ngư choáng váng trên một con tàu say.

Bụi đường từng đợt cuốn cuộn bốc lên qua những khe hở dưới chỗ ngồi. Khoang xe mù mịt như bên ngoài. Bụi bám bết vào mái tóc, lọt vào cổ họng vương tắc. Vinh bật ho mấy tiếng sặc sụa. Bộ quần áo dạ mới lấy chiều hôm trước ở một tiệm may nổi tiếng đường Hàng Trống đã đổi từ màu tím than sang màu gạch cua. Vinh nhăn mặt nhổ mạnh. Bãi nước miếng lẫn bụi cát lạo sao đầu lưỡi tan tác ngoài khung xe gió tạt. Qua cầu Đuống rồi. Dòng sông lạnh tanh, cứng chết. Xa Hà Nội rồi. Căn gác nhỏ bé nhưng ấm cúng của gia đình chàng ở đường Phúc Châu. Hiền, người vợ trẻ,

hai năm trước còn là một thiếu nữ hàng Bạc, đẹp nổi tiếng khắp mấy khu phố cổ kính thanh lịch từ Bờ Hồ đến chợ Đồng Xuân. Thăng Dũng, đứa con đầu lòng một tuổi, mắt tròn hoay như thỏ rừng, mập mạp, cổ tay cổ chân bụ bẫm có ngần nhìn thật sướng mắt. Bỏ lại. Tất cả. Ra khỏi vùng an toàn của ba mươi sáu phố phường, qua dốc Long Biên, qua cầu Sông Cái, sang tới vùng tiếp giáp Hà Nội là Gia Lâm Bắc Ninh là đã ném mình vào không khí chiến tranh. Tiền đồn heo hút. Những ngã đường hầm hố chật nát. Đồn bốt ung thư. Vòng đai trắng. Vùng không người. Giới tuyến lửa lọc phản phúc. Một quận lỵ đèo heo hút gió mới thiết lập không đoán hiểu được hình thù con người và sự sống. Và Vinh thấy tốt hơn là chàng đi nhậm chức một mình.

Nằm chặt tay vào thành ghế xe lắc lư rung chuyển, xua gạt khỏi đầu óc một ý nghĩ âu sầu vừa chợt nhú lên, Vinh bình tĩnh nhìn sang cảnh vật hai bên lề đường.

Mùa đông kéo dài trong màu xám ngắt toàn diện và vô tính. Không một bóng người. Thân trời đục và thấp, hắt đầy tầm mắt dội lại tức tối. Một chiếc lò gạch đổ nát nằm bên một con lạch cạn dòng. Những viên gạch lăn lóc nức nở rụng xuống, tự bao giờ trên những bờ cỏ úa héo. Làng xóm chập chờn khép kín trong màu xanh buồn bã. Xe vượt qua một cây cầu nhỏ, tiếng sắt lạnh canh dội lên lạ tai. Trên đỉnh trống trơn một bốt gác cô đơn, bóng người dân vệ đứng gác in lên nền trời, ném sự tìm kiếm chiếu lệ vào những khoảng trống không dừng dừng. Qua cầu, con đường khắp khểnh lại trải đi hun hút trước khung kính.

Cảnh vật thời chiến có một vẻ gì hoang đường hư ảo, trơ trơ ra đó, khi sự sống đã chạy trốn thật xa khỏi nó.

Vinh không tìm được nguyên nhân về sự biệt tăm hoàn toàn mọi dấu tích này. Chiến tranh bao trùm, chiến tranh đi qua, nhường sự chiếm đóng lâu dài cho im lặng và cõi chết trồng cấy trên đất đai hoang vu và cỏ cây im phắc sự hủy phá âm thầm tận cùng. Không bỏ sót, không ngừng tay, không tha thứ. Lão đảo trong hồn, thần thờ trong dạ. Hồn đầy phân vân, Vinh nhớ lại buổi hội kiến, bốn mươi tám giờ trước đó, nguyên nhân đã đưa chàng ra khỏi Hà Nội.

2

Cuộc hội kiến đổi thay dòng sống một đời. Cái cảm giác kỳ lạ, nửa trang nghiêm nửa giấu cột diễn ra trong tâm trạng Vinh lúc chàng bước qua cánh cổng sắt đen bóng uy nghi đầy vẻ cách biệt âm u dọa nạt của phủ Thủ Hiến Bắc Việt. Những đời lá chết đầu tiên của một mùa đông dài đầy những kinh hoàng sờ sợ của chiến tranh kín trùm. Những phiến lá lạo sạo tan vỡ dưới đế giày. Lối đi trải cuội trắng. Phòng đợi lạnh lẽo, im

sững nóng rừng không đoán được. Một vài khuôn mặt xa lạ đắm chiều ngượng ngập ngó nhau. Bàn giấy ông Thủ Hiến. Ghế bành bọc gấm. Bản đồ Việt Nam ba miền chiếm hết chiều cao vì tường. Những lá cờ nhỏ xú gài đính trên những điểm son chi chít gợi lên cái ấn tượng rối rắm không phân định của lãnh thổ thời chiến. Cờ vàng: những vùng còn thuộc chủ quyền và kiểm soát quốc gia. Cờ đỏ: những vùng đã tạm mất vào tay “chúng nó”. Sàn đá hoa sáng loáng soi gương. Bên ngoài, gió rít xoáy trong những gờ mái. Trời Hà Nội rào rào những âm thanh khô lạnh đuổi nhau miên man trên những khoảng trống không vô tận.

Vinh kính cẩn cúi đầu chào người cầm đầu nền hành chính Bắc Việt im lặng quan sát chàng, sau cặp kính đen lớn, sau một cái bàn thên thang hồ sơ

từng tập dầy cộm chất đồng. Vinh nghĩ: “Người đàn ông kia đang nắm trong tay vận mệnh mình”. Và chàng ngồi xuống ghế đối diện.

– Ông quận bao nhiêu tuổi!

– Dạ, Hai mươi sáu.

Tôi là Vinh. Trần Bảo Vinh. Mới hai mươi sáu tuổi. Một vợ. Cha mẹ già. Nhà đông anh em. Cảnh ngộ thảm sầu của một gia đình điển chủ thất thế và trắng tay. Quá khứ tôi là những dấu chân nhảy nhót trên rười rượi lúa vàng, muôn triệu thân lúa nặng trĩu, nảy hạt, như một vòng đai an toàn đời đời vây quanh một khu trại mười mẫu chạy dọc theo một bờ sông đào bốn mùa nước đầy. Dòng nước đầy ắp là hình ảnh một dĩ vãng màu hồng sáng láng. Thừa mùa đến trắng trợn. Thỏa thuê đến hỗn xược.

Tắm giặt toàn bằng nước mưa. Cơm không loại gạo nào ngoài gạo tám thơm. Đồ biếu xén của tá điều mùa nào thức đó, chất đồng như núi. Ăn không hết, đem cho. Dùng không hết đổ đi. Không biết thế nào là thiếu. Là đủ. Chỉ có thừa. Lớn lên, em sau theo anh trước ra Hà Nội học. Nhà riêng. Bồi bếp riêng. Những cậu công tử con cụ điền chủ, loại điền chủ như thượng đế một vùng, còn được kính nể hơn cha sứ, quyền thế hơn quan huyện. Hét ra lửa. Làm một chuyện công bằng đã như ban một ân huệ. Rồi là biến động lịch sử kinh hoàng bốc cháy. Đảo chính Nhật. Đoàn quân viễn chinh đi ủng hộ, đeo gươm dài lê thê quét đất xuất hiện. Một trật tự tưởng vững chắc đời đời thoát bị xáo trộn.

Rồi đến tấn thảm kịch không tiền khoáng hậu của Ất Dậu địa ngục. Người

chết đầy đồng. Ngã xuống, ngã xuống. Từng chùm, từng xâu, từng đợt, ngã xuống, ngã xuống. Thần chết lia cái lưỡi hái mệnh mông, phất cánh tay áo huyết đen thăm thẳm. Ngã xuống, ngã xuống. Cuộc đời khủng khiếp. Những đoàn người rã rời, tay chân khẳng khiu, thân hình khô đét, miệng há hốc, mắt đờ đẫn thất thểu như những oan hồn, và những ảnh hình không bao giờ xóa bỏ được trong trí nhớ ấy in lên một nền trời tận thế.

Những ngày tháng đen tối, gió mưa, bất hạnh bắt đầu. Ruộng đất bỏ hoang. Trên những đôi lúa vàng vắng khuất là cái ngút ngàn của cỏ dại ngạo nghễ trùm lẩn. Đất không nuôi được người nữa. Làng xóm thôi chẳng còn là cõi thiên đường màu hồng sáng láng của tuổi nhỏ bông hoa. Bỏ ấp, bỏ trại. Ra tỉnh. Nền

tảng xã hội sụp đổ kéo theo sự lung lay tan vỡ của nền tảng gia đình. Cậu công tử con cụ điền chủ bắt đầu nhìn thấy những gai lửa đời sống mọc lên dưới chân. Thực tế phũ phàng quật đập tàn nhẫn. Vấn đề mưu sinh đặt ra. Thảng thốt và hoang mang bất ngờ. Như một giễu cợt tàn ác của định mệnh.

– Hai mươi sáu tuổi. Trẻ quá. Ông quận trưởng có biết mình là người quận trưởng trẻ tuổi nhất của nền hành chính Bắc Việt bây giờ không.

Tôi biết. Hồn đầy mộng tưởng, lòng đầy tin yêu, chưa một chút kinh nghiệm về đời sống phản phúc muôn mặt, chưa một thấu hiểu nhỏ nhoi nào về kẻ khác, tôi biết tôi vào đời không một vũ khí phòng thân. Tôi biết tôi đang khởi cho tôi một cuộc hành trình không đoán trước được những vùng sắp qua những miền

sắp tới. Biết tôi đang đánh một canh bạc lớn. Ngồi vào cái chiếu bạc của thời thế, giữa một thời kỳ nhân tâm sa đọa chỉ còn là sự phản phúc của hai mặt đồng tiền, con người chỉ còn là một con bài. Chẵn hay lẻ. Trắng hay đen. Được hay mất. Được gì. Còn gì để mất? Không biết được. Cho nên mới vượt Hồng Hà. Cho nên mới làm quận trưởng. Cho nên mới làm bất cứ một việc gì. Miễn là có tiền. Thật nhiều tiền. Tiền rơi. Tiền hát. Tiền cất cao điệu cười sống sượng.

– Không một chút kinh nghiệm. Đó là điều tôi lo cho tôi nhất.

– Thực tế và công việc hàng ngày sẽ đem lại cho ông quận trưởng những kinh nghiệm quý báu.

Chiếc kính thuốc đen thẫm được nhắc ra khỏi sóng mũi cao của người

cầm đầu nền hành chính Bắc Việt. Một đôi mắt sâu trũng, mặt mũi, ở đó lắng đọng những ưu chông chất, ở đó có tất cả những vùng bất an đầy nguy hiểm của tình hình. Tất cả. Tất cả những bất an không đếm được, đang nảy nở, đang gia tăng, ngày lại ngày, trầm trọng và lớn lao thêm mãi.

– Ông quận trưởng phải thương dân. Thương dân như con. Tìm đến với đám đông đau khổ không tên. Hiểu họ. Giúp họ. Làm sao cho dân nhận mình, hiểu mình, làm tai mắt cho mình trong một trận giặc mà kẻ thù của chúng ta là ma quỷ vô hình. Tôi hy vọng ông quận trưởng sẽ cướp lại được nhân dân trong tay địch.

Dân. Có phải là những người hiền lành như những người tá điền hiền lành của cha tôi những ngày bình yên cũ:

Hiền như đất. Như lúa, thật thà và trung hậu. Hay đó là cái khối người khiếp đảm, chạy trốn, ngờ vực khép kín, thu mình như những con ốc trong vỏ cứng trước những luồng nước ngầm chảy siết của chiến tranh.

– Quận trưởng thời chiến phải là một con người hành chính lỗi lạc. Đồng thời còn phải là một chỉ huy quân sự thao lược và dũng cảm. Ông tân quận trưởng có hội được đủ hai điều kiện ấy?

Vinh có cảm tưởng chàng là một con chuột ngồi trước một con mèo. Và con mèo đang dịu dàng vờn đẩy con chuột trong một trò đùa tai quái. Chàng lựa chọn sự thành thật. Nhìn thẳng vào mắt thượng cấp, can đảm chịu đựng cái nhìn soi suốt ý nghĩ, Vinh đáp:

– Thưa ông Thủ Hiến, tôi thiếu cả hai điều kiện ấy.

– A. Nhưng không sao. Trước kia, ông quận làm gì?

– Tôi đi học.

– Rồi sao?

– Tản cư.

– Ông quận làm gì trong thời kỳ ở hậu phương?

– Tôi đi buôn.

Một con thuyền mũi nhọn, cột buồm cao vút. Bãi bờ và những con nước lên xuống mỗi tuần trăng. Những ngày tháng lênh đênh trên khắp các dòng sông chảy qua những miền tàn phá được gọi là khu Ba, khu Bốn. Sông Đáy hiền và lặng, bãi mía, nương khoai ruộng bắp trên hai

bờ san sát làng xóm sầm uất. Tiếng hát khuất nẻo của bấy thôn nữ trong những thân lúa rậm rạp trùm đầu. Sông Mã dữ dội. Sông Cha xanh biếc. Hồng Hà đục dơ. Cửa biên Tuần Vương còn mênh mông ngút ngàn hơn cả khơi xa vô tận. Đi chín cửa biển còn phải về cửa Tuần Vương Con thuyền như một thế giới bồng bênh cách biệt, những tháng ngày róc rách chảy dưới mạn thuyền buồm căng phồng đựng gió chiều lên. Thời kỳ của hai câu thơ Huy Cận:

Canh khuya lạnh vắng bên cồn

Trăng phơi đầu bãi nước dồn mênh mang.

– Năm nào ông quận trưởng về thành?

– Dạ, cuối năm ngoái.

Mùa đông xám ngắt trên đất tẻ hiu quạnh. Chuyển đi đầu bắt trắc gian lao qua vùng giáp giới. Sự xuất hiện đầu tiên nhìn thấy sau một lựa chọn đầy phân vân và chia xẻ đau đớn: đồn bót, dây thép gai, những đoàn xe thiết giáp rầm rộ, lá cờ tam tài kiêu hãnh trên một tháp canh, khúc bánh mì thứ nhất, chai la-ve thứ nhất, chiếc xe hàng thứ nhất trên đường Đồng Văn Hà Nội, cái thân phi cơ thứ nhất bạc trắng, óng ánh dưới nắng chiều rực rỡ của phi trường Bạch Mai, chiếc đồng hồ lớn trên nóc ga Hàng Cỏ, tàu điện leng keng, những ánh lửa điện đầu tiên vụt sáng trước tầm mắt núi rừng bờ ngõ trong buổi chiều trở về thành sau bốn năm lưu động không ngừng kể từ ngày giã từ Hà Nội.

Lên đường trở về. Trời đất không bao dung. Đời sống xua đuôi không

kiếm tìm được một bến đậu thỏa đáng. Chiến tranh bao trùm. Cái cảm giác lưu đày vĩnh viễn không phá vỡ được của tâm linh ghen ngào ngọt ngào giam kín trong khối hình hài nhọc mỏi, rã rời, choáng váng đè nặng trên những bước chân không chủ định. Tôi đã đi hàng nghìn con đường. Con đường nào cũng là một ngõ cụt. Đường lầy. Mưa bay. Bùn, hầm hố, chướng ngại. Tôi là một con người cũ đi trên những con đường mới. Và tôi đã trở về. Rồi là Hà Nội của những năm 1950–1951. Chiến tranh chặt đứt với tương lai mịt mù không ngó thấy, sống biết từng ngày, sống biết từng phút, bản năng thả buông vào những cuốn hút mê đắm của khoái lạc hưởng thụ. Người ta sống như thế trong chiến tranh. Như giây phút nào cũng là giây phút cuối cùng.

Ông Thủ Hiến đứng lên và Vinh biết là cuộc hội kiến đã chấm dứt.

Bỗng một câu hỏi đột ngột:

– Ông quận trưởng đã gây nên cái chết cho ai một lần nào chưa?

Vinh tròn mắt:

– Tôi không hiểu.

– Tôi muốn nói, ông đã... giết ai một lần nào, trong đời?

– Thưa chưa, và tôi cầu nguyện không bao giờ phải làm việc đó.

– Không nên nói chắc một điều gì. Nhất là thời thế này, thời thế của chém giết là một sự thực không chối cãi. Tôi mong cho lời cầu nguyện của ông quận trưởng được thành sự thật.

Những viên đá hoa dưới chân sáng loáng soi gương trên khoảng cách từ bàn giấy đến cửa. Một cái bắt tay chặt chẽ. Một bàn tay đặt lên vai và vỗ nhẹ như một niềm khích lệ.

– Chúc ông quận trưởng thượng lộ bình an.

Ở Phủ Thủ Hiến ra, Vinh không về thẳng nhà. Chàng lững thững đi dưới những hàng cây xào xạc động gió của Hà Nội đầu mùa lạnh. Vầng trời thấp. Mây xám đùn đùn chất núi như báo hiệu một trận mưa lớn. Gió thổi vang vang dọc theo những vĩa hè trống trải. Ra tới Hồ Hoàn Kiếm, Vinh ngồi xuống một cái ghế đá. Mặt đá lạnh ngắt. Nước hồ khép mắt. Ông đã giết ai một lần nào trong đời chưa? Nhớ lại câu hỏi kỳ lạ, Vinh bất giác đưa hai bàn tay lên nhìn ngắm. Những ngón tay mềm mại, chưa từng cầm một

khẩu súng, một lưỡi nhọn, chưa hề làm cái động tác tiêu hủy hoặc chấm dứt đời sống một sinh vật nào. Câu hỏi như một điềm gỡ lạ.

3

Ở cái quận lỵ đèo heo hút gió bên kia dòng Hồng Hà, những gì đang đợi chờ chàng. Một trách vụ nặng nề? Đám đông vô danh ẩn mình trong vỏ kín? Viên đạn đồng chữ nổi của một mũi súng phục kích chờ rình chàng ở một con đường hẻm, trong bóng tối đồng lõa? Vinh không đoán hiểu được. Chàng nhún vai, lắc đầu, đứng lên. Hãy trả những bất ngờ ngày mai cho địa hạt của những việc đời chưa tới. Đến đâu

liệu đến dã. Phó mặc cho may rủi. Khi Vinh về đến căn gác nhỏ của gia đình chàng ở đường Phúc Châu, những ánh đèn đã sáng lên trong sương mù và mùa đông Hà Nội.

Vinh lên đường xế trưa ngày hôm sau.

✱

Người thư ký già ngồi trầm tư, nhìn ra khoảng trống trải đều hiu của sân quận vắng ngắt không một bóng người, không một tiếng động. Thoáng vọng vào, tiếng đập lạt sạt của lá cờ không nhìn thấy trên đầu ngọn cột cờ trống giữa một cái trụ xi măng xây cao ngang tầm đùi gối, chính giữa sân quận. Đã sắp đến giờ nghỉ việc. Trên mặt bàn giấy đã dọn quang. mọi hồ

sơ đã cất vào tủ khóa lại, tấm hình của một gia đình đông con hiện ra, lưu giữ cái nhìn thoát đảm lại trong mơ màng của người thư ký già nhàn rỗi ngồi một mình trong quạnh quẽ.

Một ý tưởng buồn bã nhen lên. Cuối tuần này, thế là phải ở lại quận, không về được Hà Nội. Làm gì trong buổi chiều thứ bảy? Lại chỉ đi dạo thẩn thơ trong sân quận, làm bạn với những thời khắc phiến muộn kéo dài lê thê. Chủ nhật dùng làm gì? Lại chỉ biết uống rượu cho say sưa đến ngất ngư choáng váng, Và ngủ. Những giấc ngủ mê mệt hình hài, mê mẩn thần trí.

Những giấc ngủ làm cho người ta già cỗi tâm linh, chán tênh chuyện đời mỗi khi thức dậy.

– Cự Khải! Cự Khải.

Hơi thuốc缭绕 rít đang tròn hơi dứt quãng vì tiếng gọi thất thanh, cùng với tiếng chân người chạy vào rầm rập từ cổng quận. Tiếng kêu vang động trong buổi chiều muộn màng của quận lỵ hẻo lánh chứa đựng một vẻ kinh hoàng kỳ dị. Người thư ký già tái mặt, buông vội ống điếu, nhìn ra. Thằng nhỏ béo phịch, tròn mắt mở lớn mang hình dáng của kinh ngạc tròn xoe, ngã chúi trên bậc thềm. Nó gượng được dậy ngay và ào ào buông giấy như một cơn gió lốc. Thằng Tám, con người bán hàng tạp hóa và nước ngọt ở căn lầu kế liền của quận. Hàng ngày, bố nó vẫn cho nó vào để cụng Khải sai vặt. Từ ngày đổi sang làm việc ở quận, chưa bao giờ cụng Khải nhìn thấy thằng Tám hoảng hốt như thế, kể cả cái buổi sáng ghê gớm tin dữ nổ bùng như sét đánh khắp khu vực quận lỵ trầm lặng và cái chết thê thảm của ông quận trưởng

bị phục kích ở con đường hẻm phía sau
xếch-tơ. Thằng Tám sợ. Và cụ Khải còn
sợ hơn thằng nhỏ:

– Mày làm cái gì thế Tám?

Đứa nhỏ thở dốc, chỉ ra cổng quận:

– Xe Hà Nội sang.

– Tao ngồi trong này tao nghe thấy
rồi.

– Có một ông lạ mặt xuống.

Người thư ký già đã hoàn hồn phần
nào:

– Người ta lạ mặt thì mặc người
lạ mặt. Cớ gì mà mày thất sắc như
thế.

Đứa nhỏ nuốt nước bọt:

– Người ấy xưng là cụ quận mới.

Cụ Khải giật mình đánh thót suýt đánh rơi cái ống điếu. Bảy ngày quận lỵ không có quận trưởng. Ông quận mới đã về chiều nay. Người đến trước công văn thuyền chuyển đến. Hiện tượng ấy người thư ký già chưa từng thấy bao giờ. Cụ Khải đứng dậy, lòng đầy xao xuyến nhưng miệng vẫn nói cứng:

– Mày la hoảng như Việt Minh đánh quận giữa ban ngày. Cụ quận mới đến thì cụ quận mới vào đây chứ đã làm sao.

– Nhưng cụ quận không vào.

– Không vào?

– Cụ ấy không chịu vào.

– Thằng nhỏ nói kỳ. Không chịu vào?

Ốc tràn đầy kinh ngạc không tìm được nguyên nhân, người thư ký già cố

giữ bình tĩnh mà bước chân đã hấp tấp đi ra. Gió thổi veo veo trên khoảng sân trống trải phảng phất dáng chiều rầu rầu đổ xuống. Cờ bay phấp phật trên đỉnh ngọn rung rung. Dưới thấp, sát chân lớp hệ thống thép gai mặt sông cứng lạnh như chết. Buổi chiều lạnh buốt trong hiện hữu tràn đầy khởi đầu. Tiếng lao xao nghe thấy rõ dần lớn dần ngoài đầu cổng.

Người thư ký già đã đi rảo như chạy. Thằng nhỏ phục phịch chạy theo. Cuộc hỏi, đáp hoảng hốt vẫn tiếp tục:

- Chắc cụ quận mới không?
- Chắc.
- Sao cụ ấy lại không chịu vào?
- Bị giữ mà.

- Chết thật. Ai giữ?
- Anh bảo chính Phẩm giữ.
- Chết tôi. Thế thì chết tôi thật.

Miệng kêu chết, mặt mũi hớt hải, tay chân luýnh quýnh, người thư ký già, vừa sốc lại cổ áo cho nghiêm chỉnh, vừa chạy thật nhanh ra chỗ đám người lơ nhố phía bên ngoài những bao cát xếp vòng cung bảo vệ cho hai đầu cổng, ở đó có những mũi súng đen ngòm chĩa lên.

✱

Thản nhiên trước sự bối rối sững sờ của đám đông vây dần thành một vòng đai chung quanh chàng và người bảo chính đoàn – Vinh ném một tầm mắt rộng qua những bờ vai và những mái tóc.

Cái nhìn của chàng lướt đi trên những thửa ruộng hoang vu cỏ mọc, những vệt làng xóm xanh mờ đậm nhạt xa xa, khoảng sông nhỏ hiện ra dưới thấp. bờ nước uốn khúc và mất đi sau một đầu cồn. Đôi phi lao lưu giữ tầm mắt Vinh lâu hơn, bởi vẻ đẹp rữ rượi và sự bí mật ẩn giấu của nó. Chiếc xe chở Vinh đến quận đã tắt máy, in hình lên nền trời. Mặt đê cao hơn, như đi lên đón chiều đang xuống thấp. Cảnh vật xa lạ và dừng đứng với những khoảng trắng im lặng lâu dài làm lì một vẻ thù oán. Đường gió đi menh mông từ mặt đê tỏa trùm khắp hai bên. Không gian ngu ngơ của buổi chiều giới tuyến chỉ còn là sự than vãn bất tận của rừng phi lao ngã nghiêng thả đầy trong gió. Một màu xám yên chết, và toàn diện.

Xong. Vinh mỉm cười thu tầm mắt gần lại, thấp xuống với cái va-li mở toang dưới chân. Trước mặt chàng, anh bảo chính đoàn quê mùa là hiện hình của một lúng túng cực điểm vô phương ra thoát. Chiếc va-li mở nắp phơi bày một sự xáo trộn mới mẻ vừa xảy ra. Mấy bộ quần áo ngủ bị lục tung. Mấy cuốn sách mở, một cuốn rớt ra ngoài. Mười cái cà-vạt lòng thòng và một lọ dầu thơm mở nắp.

Không nhìn nhưng Vinh cũng cảm thấy hàng trăm cặp mắt đang đổ dồn vào chàng, cùng là sự khiếp hãi chờ đợi của người lính vừa đòi chàng giơ tay, hỏi giấy và khám xét. Người lính bảo chính buông thõng hai tay, mặt cắt không còn hạt máu, chỉ dám len lén nhìn Vinh một nửa. Giữa khoảnh khắc im lặng tức cười, cụ Khải gạt đám đông bước vào.

Những tiếng xì xào:

– Cự Phán. Cự Phán.

Cự Khải lấy hết can đảm, tiến đến trước mặt Vinh.

– Thừa cụ tôi là thư ký trong quận.

– Hân hạnh. Tôi là Trần Bảo Vinh.

– Dạ, chúng tôi đã được nghe nói đến cụ về đây thay cụ quận... trước. Thực tình là công văn chưa đến nên chúng tôi không được biết để nghênh đón. Cụ tha tội cho.

Vinh mỉm cười, thân mặt bắt tay người thư ký già. Chàng nắm chặt một bàn tay gầy guộc trong tay và thấy bàn tay ấy run run. Ở đây là vùng ngự trị của sự khiếp hãi ghê gớm, Vinh nghĩ thầm. Tất cả mọi người đều sợ bất cứ một thứ

gì. Tất cả mọi người đều sống trong một biển khiếp hãi và kinh hoàng thường trực.

Chàng trả lời:

– Chắc là thế, là công văn chưa tới kịp. Ông thủ hiến bảo tôi phải đi ngay. Không sao. Bình yên cả đấy chứ?

– Thừa cụ quận vâng ạ.

Vinh ôn tồn:

– Tôi mới hai mươi sáu tuổi, chỉ bằng tuổi con cụ.

– Chết đâu dám ạ.

– Xin chỉ gọi tôi bằng ông.

Vinh chỉ người lính hỏi cụ Khải:

– Anh này là bảo chính của quận?

Người thư ký già lườm anh lính chết cứng trong bối rối nhột nhột, đoạn cúi vội xuống đóng lại nắp va-li. Vinh ngăn lại:

– Chưa khám xong. Để cho khám xong đã.

– Cụ quận bỏ qua đi cho. Anh ấy mới làm việc còn ngu dại không biết gì hết.

Để cho người thư ký già đóng lại nắp va-li, Vinh tiến lại, thân mật vỗ lên vai người lính.

– Tên anh là gì.

– Phẫm. Dạ bẩm, Phẫm.

– Làm việc khám xét hơi nguyên tắc và câu nệ một chút đó. Nhưng không sao. Như thế là tốt lắm. Cho anh Phẫm trở lại bớt gác. Và cứ việc khám xét kỹ

lượng tất cả mọi người nghi ngờ như vừa khám tôi. Tôi là quận trưởng mới. Tôi là Vinh. Xin chào tất cả các ông các bà.

Đám đông chưa kịp hết ngạc nhiên, ngẩn ngơ nhìn nhau và tránh giạt ra cho Vinh lững thững đi vào cổng quận. Chàng ung dung cướp lại cái va-li trong tay cụ Khải. Ông quận trưởng trẻ tuổi và người thư ký già im lặng đi bên nhau mấy bước. Tới cổng quận Vinh đứng lại. Chàng chỉ tay về phía rừng thông xanh thẫm trên ngọn đồi đã chạng vạng bóng tối.

– Có Việt Minh lẫn khuất ở khu đó không cụ Khải.

– Có ạ. Những đêm mưa và tối trời.

Vinh cau mày, nhìn khu rừng lá lay trước tầm mắt như nhìn một khuôn

mặt lạ lùng mà chàng muốn đoán thấy sự thực. Tiếng thông reo đến với chàng chợt như một thách thức thăm. Vinh thu hết vào tròng mắt và ý nghĩ, một lần cuối cùng, những hình ảnh của một vùng xa lạ mà chàng sẽ có mặt trong những tháng ngày sắp tới.

Cánh rừng trên ngọn đồi của địa đầu giới tuyến. Còn đê cắt vạch lên nền trời. Bốn cái tháp canh thăm màu phía khu vực xéch-tơ. Những khuôn mặt tò mò ngò sợ của đám đông đang tan đi thành từng tốp nhỏ mất hút sau những lối đi um tùm khuất lấp đoán thấy sau những mái rạ của khu xóm tiểu tụy. Cái bớt gác trống trái. Những họng súng mang đầy vẻ bất lực yếu đuối hơn là sức mạnh và tự tin, chĩa vu vơ vào vùng hoang vắng mênh mông.

– Thôi chúng ta vào.

Người thư ký già khép nép.

– Dạ, mời cụ quận đi trước.

Vinh vẫy tay cho người lính bồng súng chào hạ cây súng xuống. Nhận xét thứ nhất của người quận trưởng trẻ tuổi:

– Công sự phòng vệ sơ sài quá. Phải tăng cường.

– Dạ.

– Cánh rừng thông kia nếu cần phải đốt hết mọi gốc.

– Dạ.

4

Phía bên kia vì tường thấp ngang tầm ngực, nhô lên những mái lá xơ xác xiêu vẹo, gờ mái cao thấp không đều đội chồng lên nhau. Gió thổi vù vù, gây thành những tiếng rít, xoáy khô gọn. Màu xám của lá cũ thẫm màu bóng tối chập choạng. Thấp thoáng một vài ánh lửa hắt lên. Khói xanh chập chờn tản mạn. Chợt có tiếng la hét sặc sụa men rượu và tiếng chân người tán loạn chạy trốn. Vinh cau mày:

– Chuyện gì thế cụ Khải?

– Dạ, chắc lại một thằng tây đen say rượu từ trên xéch-tơ mò xuống xóm kiếm gái.

– Xóm có gái điếm?

Câu hỏi thẳng băng của Vinh làm cụ Khải ngượng ngập. Xóm có gái điếm hay không, thực tình cụ Khải cũng không biết. Những buổi chiều nhạt nắng, đứng trong sân quận nhìn lên mặt đê cao, cụ Khải thường nhìn thấy những đứa con gái ỏng ẹo từ những con đường khuất khúc tối hẹp của xóm lá đi lên. Những đứa con gái béo mập, ăn mặc mỏng manh khêu gợi, đùa cợt lả lơi với tất cả mọi người, bắt tay và giỡn nghịch với cả những thằng lê dương hung dữ nhất. Bọn con gái không sinh trưởng ở xóm này. Những làng xóm tiêu hủy, không khí bất an, chiến tranh và những cuộc càn quét đã xua dạt họ đến đây, tìm trú

ẩn trong các xóm lá nhỏ nường nấu vào vùng an toàn của quận lỵ mới lập một đầu, và khu xéch-tơ uy nghi dũng mãnh một đầu. Đó là những đứa con gái sản phẩm của gió nắng và không khí đồng ruộng, có mùi thóc lúa đất cát và phân bón trên da thịt, tay chân mập mập và bộ ngực dậy thì nhọn hoắt.

Với cụ Khải đó là những hình ảnh của một quyển rũ tội lỗi sổ sàng trắng trợn. Ân mạng và đâm chém chí tử từng đã xảy ra trong xóm lá vì bọn con gái quê mùa mà chiến tranh đã đưa tới đây. Ân mạng vì đam mê. Đâm chém vì thù hận. Trong tập hồ sơ lưu giữ để cứu xét và đệ trình lên tỉnh trưởng của người thư ký già đạo mạo, có đến năm bảy vụ như thế chưa tìm ra manh mối. Cụ Khải tối kỵ đặt chân vào khu xóm chứa đầy những chứng tích oan khiên, lúc nào cũng có

thể xảy ra những chuyện chẳng lành. Cụ Khải ậm ừ tránh không trả lời câu hỏi của Vinh, bước rảo về phía nhà ngang cuối dãy sân quận.

Chiều giới tuyến đỏ xuống mau chóng thứ bóng tối nhá nhem đã gọi lên hình ảnh đêm khuya giới tuyến mịt mù. Gió thổi là là mặt đất. Vinh rùng mình. Chàng sống một cảm giác bất an hoàn toàn khi theo chân người thư ký già vượt qua khoảng sân trống trải không một công sự phòng thủ án ngữ. Óc chàng phút này thoáng hiện lên, mơ hồ và rùng rợn, cái chết thảm khốc của người quận trưởng cũ bị phục kích ở đầu con đường hẻm. Chàng đem tuổi trẻ và đời sống, tương lai và hy vọng chàng đến đây để thế vào một đời sống đã trở thành một cái chết thảm khốc. Rồi sẽ đến lượt mình? Vinh lắc đầu xua dạt một ý nghĩ

gỡ lạ, cúi đầu theo chân cụ Khải bước vào căn nhà le lói ánh đèn vừa thấp sáng.

Đó là một căn nhà thấp, không có trần, lồng chổng những hàng cột, những đầu cọc, ngăn chia làm hai buồng. Cụ Khải đưa Vinh vào căn buồng nhỏ hơn, đặt va-li chàng trên một mặt ghế. Một ngọn đèn dầu tỏa thứ ánh sáng lay lắt trên một nền đất ẩm lạnh. Vinh đảo mắt nhìn, xao xuyến và ngao ngán.

Một chiếc giường sắt, kiểu giường bệnh viện cá nhân, không mùng màn, tấm đệm sờn rách ném lệch lạc trên vỉ giường là một tấm lưới sắt trũng. Một cái tủ áo gỗ mộc, mặt kính vỡ dọc như một nhát chém thẳng băng kéo dài. Trong một góc tối thẳm, thấp thoáng màu đen bóng lẫm lì của một khẩu tiểu liên nghech đầu lên bờ tường gạch loang lổ không trát vữa. Căn buồng lạnh lẽo

đón tiếp Vinh bằng vẻ lấm lì hần học của nó, còn nguyên sự hiện hữu u uất của người quận trưởng quá cố. Cụ Khải nói như xin lỗi:

– Ông quận nghỉ tạm đêm nay. Sớm mai sẽ cho sửa sang lại.

Vinh mỉm cười:

– Không sao. Tôi đã đoán trước như thế này. Ở đây lẽ tất nhiên không còn là ở Hà Nội.

Chàng theo cụ Khải đi sang buồng bên. Buồng kể rộng hơn, gồm có giường cụ Khải, với một cái hòm gỗ kê dưới gầm, và hai cái giường vải gấp nhà binh, trên đó là hai người lính bảo chính đang nằm ườn vội vã đứng lên khi Vinh bước vào. Giới thiệu. Đây là cụ quận mới. Đây là anh Toán, anh Nhạ, hai bảo chính giữ

nhiệm vụ bảo vệ cho quận trưởng, và các công việc bếp nước mua bán lặt vặt. Vinh thân mật bắt tay từng người. Chàng hỏi thăm họ về sức khỏe, công việc và tình hình trong quận, về vấn đề canh phòng quận lỵ, và an ninh của những vùng làng xóm chung quanh. Vẫn những khuôn mặt ở đó in hằn dấu vết khiếp hãi, vẫn những cử chỉ khúm núm và một thái độ cách biệt thủ thế đầy thận trọng.

Vinh trở sang buồng riêng thay quần áo và chàng nghe thấy tiếng cụ Khải sai bảo bọn lính bảo chính đoàn sửa soạn bữa cơm tối đầu tiên cho ông quận trưởng trẻ tuổi mới về buổi chiều. Gió thổi ào ạt trên mái ngói rung rinh. Những vì tường cũng như có gió thổi suốt. Ánh đèn lay tạt muốn tắt. Vinh vừa thay áo vừa nghe ngóng. Đêm xuống, bí mật bao la và xa lạ. Đêm giới tuyến xuống như kẻ thù

đến. Lầm lì và khốc liệt. Tiếng chó sủa ran dưới vùng tối tăm ngờ sợ của xóm lá. Một phát súng bắn vu vơ tan loảng vào bầu trời đoán thấy chỉ còn là vùng đi về mặc sức của gió đêm mùa đông như tiếng than khóc thê lương không cùng của tạo vật. Đứng ngẩn nhìn khuôn mặt nghiêm trang của chàng trước phiến gương vỡ đôi, chưa bao giờ trong đời Vinh thấy chàng lẻ loi như thế.

– Cụ Khải.

– Dạ.

Người thư ký già hấp tấp đẩy cửa chạy vào.

– Súng của quận trưởng.

Giọng Vinh vô tình mà thoát đã đổi khác. Rắn đanh, gọn gàng. Giọng nói của người nhận trách nhiệm, nhận thử

thách và ra lệnh. Vinh đỡ lấy khẩu “côn-bạt” cụ Khải vừa mang vào. Chàng nắm chặt bằng súng, rung rung bàn tay, lượng đoán sức mạnh và sức nặng của khí giới. Vinh cười gằn:

– Tôi chưa bắn một viên đạn nào. Mong rằng không bao giờ phải dùng đến khẩu súng này.

Tiếng chó sủa ngót đi lại ran lên dưới khu xóm nhà lá. Lại một phát đạn lẻ ném vu vơ lên nền trời giới tuyến. Vinh cẩn thận nhét khẩu súng xuống dưới đệm giường. Chàng nói mạnh bạo và lớn tiếng và đi ra:

– Cho tôi ăn cơm đi.

Tiếng cỏ rậm lay động lạt sạt. Một mái tóc từ từ nhô lên, rồi là một cặp mắt sắc lạnh như dao, và Niệm đứng lên từ chỗ ẩn nấp um tùm. Trên vùng hoang vu mênh mông không một bóng người, cái bất giác sừng sững phía xéch-tơ như một con mắt to lớn kinh dị vừa khám phá ra sự có mặt bất ngờ của Niệm, và nó đang chăm chú theo dõi Niệm trong từng cử động nhỏ nhất.

Niệm ném về đến phía đó một cái nhìn e dè. Nhưng không, chỉ là ám ảnh, chỉ là tưởng tượng. Không một kẻ thù nào nhìn thấy Niệm vừa trở về... Yên tâm, Niệm đứng thẳng người, vươn vai. Những đầu xương kêu răng rắc. Thân thể Niệm mới như. Mí mắt nặng trĩu muốn ngủ. Lòng bàn chân sưng vù và buốt nhức như có gai nhọn đâm sâu.

Niệm vừa từ “bên kia” về đất tề bên này. Y khởi hành từ buổi trưa. Y đã đi cắm cúi, mài miết, một đoạn đường dài thẳm qua vùng đất không người, những bước chân đều đều, dòng suy nghĩ miên man bộn bề. Vừa đi vừa nhìn trước trông sau. Chung quanh Niệm, vòng đai trắng phơi bày một cảnh tượng tận thế. Đất nín thình, gạch đá lẫn lóc, cỏ hoa bần bật, từng bước chân vang động khác thường trong lặng yên nín thở tràn đầy.

Tới rừng phi lao, Niệm dừng lại, chọn một gốc cây lớn, tựa lưng vào đó, mệt mỏi rã rời. Tiếng chuông than vẫn như một điệu ru não nùng làm Niệm ngủ thiếp đi. Khi Niệm bừng mắt thức dậy, y toát mồ hôi trước giấc ngủ đại đột có thể làm y mất mạng như chơi. Cũng may không một toán lính nào tuần tiểu khu rừng trong khi Niệm ngủ, rừng phi

lao chỉ có những gốc cây san sát muôn nghìn tối thẫm dần dần trong buổi chiều đang xuống. Ra khỏi rừng, Niệm cúi lom khom, vượt qua những thửa ruộng bỏ hoang chạy dài trước cửa quận. Đây là đoạn đường cuối cùng và cũng là đoạn đường nguy hiểm nhất, bởi bốn cái bốt gác cao ngất của xích-tơ với những họng súng đen ngòm đã hiện ra trước mặt Niệm.

Chiều thấp hẳn, nhưng bóng tối chưa hoàn toàn. Như thế còn sớm quá và Niệm nghĩ y chưa thể từ dưới ruộng hoang đi lên được mặt đê cao. Nằm đợi chờ đêm xuống trong bụi cỏ rậm rạp, Niệm đã nhìn thấy chiếc xe hàng từ Hà Nội sang, đậu lại trước cửa quận, nhìn thấy chàng trẻ tuổi lạ mặt từ trên xe nhảy xuống, rồi là vụ hỏi giấy tờ và khám xét, đám đông, sự can thiệp của người thư ký

già, và chàng trẻ tuổi đi vào quận trước những người lính gác bông súng chào.

Con mắt cực kỳ sắc bén của Niệm đã nhìn thấy được phần nào hình dáng chàng trẻ tuổi lạ mặt in hình lên mặt đê cao. Y lẩm bẩm: “Thằng này trẻ quá chừng”. Và y nghĩ đến một đối thủ đặc biệt, một kẻ thù mới trong những ngày tháng sắp tới.

Nhếch mép cười gằn, Niệm bước men theo những bờ đất lồi lõm. Trên đê, đám đông đã giải tán, cổng quận đóng lại im lìm, bóng người lính đứng gác im ửng như một pho tượng. Buổi tối nhá nhem mặt người, cánh rừng thông bỏ lại sau lưng chỉ còn là một dải xám đen rù rượi. Gió thổi lồng lộng trong bóng tối dày thêm. Đêm là thế giới của Niệm. Đêm bao trùm, đêm giăng như lưới và Niệm con cá gặp nước, như thú dữ ẩn

mình đến giờ ra khỏi hốc sâu đi lang thang tìm mối. Những ánh lửa leo lét thấp lên trong những hàng quán trên đê hướng dẫn bước chân Niệm. Tuy vậy mọi cử chỉ của Niệm vẫn thận trọng, ánh mắt sáng quắc vẫn ngó nghiêng tứ phía và vành tai vẫn dương căng trong nghe ngóng không rời.

Lên tới bờ đê trống trải, gió thổi thành lốc làm Niệm rét run. Như một mũi tên đen bắn đi, y lao mình từ bờ đê bên này sang tới bờ đê bên kia trong chớp mắt ngắn ngủi. Niệm vượt tóe đứng lại trên đầu dốc, mở ra một lối đi nhỏ đưa xuống khu xóm lá tối tăm. Lọt xuống con đường khúc khuỷu dưới thấp, gió không lọt tới, Niệm tiếp nhận với một cảm giác ấm áp thật dễ chịu. Y men theo những đầu hồi, rẽ bên trái, ngoặt bên phải, dáng đi thành thuộc không nhầm lẫn. Tới một căn nhà

thấp, thoáng lọt ra ánh đèn yếu ớt. Niệm
lẳng tai. Không một tiếng động. Y nhìn
trước nhìn sau, đoạn gõ cửa ba tiếng thật
nhẹ. Không một tiếng trả lời. Niệm ghé
sát miệng vào khe cửa:

– NỮ!

5

Từ trên mặt đê cao, những ánh đèn pha thành linh lóe sáng. Vệt pha quét lia lịa. Tiếng một đoàn xe nặng nề tiếp theo là những tiếng giày đinh rầm rập. Niệm tái mặt, thu mình thật nhỏ dưới mái hiên tối. Không thể thận trọng nữa. Y dấn cửa hồi hải:

– Nữ! Nữ. Mở cửa.

Bếp than đỏ hồng. Những cục than chín đến tận cùng độ lửa, bao bọc bởi

một lớp tàn rung rinh trắng xốp như tuyết phát ra những tiếng nổ khô gọn lách tách. Thiếu nữ đứng trước ánh lửa hắt lên. Ánh lửa chập chờn vờn múa trên mặt nàng. Hơi lửa linh động tạo cho khuôn mặt một vẻ đẹp hư ảo, thoáng nét huyền bí của những pho tượng nữ thần Ai Cập. Lửa bếp truyền thâm hơi nóng lan suốt qua cái áo vải phin ngắn tới da thịt, Nữ không lạnh nữa và nàng lãng quên được mùa đông buốt lạnh bên ngoài, chỉ cách biệt một vách đất mỏng manh. Mái tóc Nữ cuốn cao một vòng tròn trĩnh quanh trán. Đài trán phẳng mịn. Khuôn mặt bầu bĩnh, nhưng đôi mắt sâu u uẩn, gò má cao, sống mũi cao nổi hình đậm nét tạo thành một toàn thể thanh thoát và sắc sảo, khiến cho khuôn mặt có một vẻ gì thành phố, ở rất xa những khuôn mặt thường là dần dần của những người con gái miền quê. Đẹp nhất ở Nữ là đôi mắt.

Khêu gợi nhất ở Nữ là bộ ngực. Tròng mắt ấy mơ màng, lửa chiếu vào làm ngời lên những thoáng dữ dội chìm lặn chưa có cơ hội phát hiện. Đó là một cặp mắt biết nhìn thấy sự đam mê liều lĩnh và một khi đã nhìn thấy dám sống với đam mê liều lĩnh đến tận cùng. Đó là một cặp mắt người ta muốn uống, như uống một dòng suối ngọt chết đuối và ngây ngất trong chúng, thấy một lần là khó không thể lãng quên. Bộ ngực dậy thì, nổi hình toàn vẹn sau làn vải mỏng.

Lửa vờn trên mặt ran rất kỳ thú, nàng đứng đó một mình và lặng lẽ theo dõi hai con mực khô đang được nướng chín trên than hồng.

Căn nhà bếp sau lưng, bóng Nữ án ngữ hướng lửa, chìm vào bóng tối. Một cái giá tre trên bếp lỏng chổng mấy chồng bát. Góc buồng, gần cửa đi lên nhà trên,

một cái ổ rơm toát ra mùi ngai ngái, trên đó trải một cái chiếu trũng xuống hình dáng thân thể người nằm.

Hai con mực chín dần. Thịt mực đỏ hồng và trong suốt, lẫn với màu than đã cháy hết. Nữ đưa hai ngón tay kẹp thật mau từng đầu con mực lấy ra khỏi lửa, đặt lên một cái đĩa nhỏ. Trán Nữ lấm tấm mồ hôi.

Người con gái chăm chú nướng mực trong im lặng. Nét mặt lặng lẽ không phát hiện một niềm vui buồn nào ngoài sự mơ màng bất động kéo dài.

Lọt vào tai Nữ, tiếng nói chuyện của mấy người đàn ông trên nhà trên. Những tiếng nói quen thuộc của cha và em trai, nghe từ hồi nhỏ, hàng ngày không thể nào trộn lẫn. Nữ lắng tai theo dõi câu chuyện cha và em trai đang nói về người

quận trưởng Nữ nhìn thấy xuống xe, trên mặt đê, hồi chiều. Tiếng cha, khan khan:

– Thằng cha quận trưởng này trẻ quá, hả Phác?

– Chắc nó chưa có vợ à thầy.

– Trông nó hiền khô như học trò.

Tiếng em, nghi ngờ:

– Hiền bộ mặt, tâm địa thì chả biết được. Sợ dăm bữa nửa tháng lại ác như chồn như sói.

– Tao lo lắm.

Nữ không nghe thấy em trai trả lời. Cũng không hiểu cha nói lo là lo gì. Nàng chỉ cảm thấy vui vui trong lòng, một niềm vui mới nhớ, mơ hồ không tự thú, nhưng Nữ cảm thấy rõ rệt và không hiểu được tại sao. Tưởng như sự

hiện hữu đột ngột của người đàn ông lạ mặt như một hòn đá vừa ném xuống một mặt hồ phẳng lặng là lòng nàng, làm ngân đi và tỏa rộng những vòng nước xao động lóng lánh. Lúc bảo chính Phẩm đòi khám va-li quận trưởng, Nữ cũng có mặt ở đó, đứng lẫn trong đám đông hiếu kỳ. Nàng đã bùng miệng cười trước thái độ thản nhiên ung dung như trêu nghịch của người quận trưởng mới, trước cử chỉ lúng túng hoảng hốt của bảo chính Phẩm khi phát giác ra người bị khám là ai. Suốt buổi chiều, từ trên mặt đê cao trở xuống căn nhà tiểu tụy, cảnh tượng ấy không rời khỏi tâm trí Nữ, cho đến lúc này, đứng trước bếp lửa đỏ hồng, nàng nướng mực tươi làm đồ nhắm bữa tối cho người cha nghiện rượu.

Lúc Nữ bùng đĩa mực đi lên cũng là lúc nàng nghe thấy tiếng xe cơ giới

chuyển động rầm rầm trên đê và tiếng gõ cửa. Nàng cầm nguyên đĩa mực tỏa mùi thơm ngào ngạt. đứng lại trên thềm cửa. Cánh cửa trước mở hé và Niệm lách vào.

Gió lạnh ùa vào căn nhà, cánh cửa đóng nghiêng lại. Kinh dị và bất ngờ động sống trên mọi nét mặt trước sự xuất hiện bất thần của Niệm. Nhưng Nữ vẫn giữ được bình tĩnh. Nàng nhìn Niệm, không nói một lời nào, tiến đến, đặt đĩa đồ nhậu trước mặt cha, đoạn quay gót đi xuống bếp.

– Nữ!

Kẻ gọi giật nàng là Niệm. Ngoài cánh đồng mênh mông hồi chiều, y chỉ là một cái chấm bé nhỏ, nhưng trong căn nhà thấp, mới thấy y khá lực lưỡng và cao lớn.

Ở Niệm toát ra sự tàn bạo. Bộ quần áo đen dữ dội làm nổi lên những bắp thịt tròn lẳn và rắn chắc. Ông lão già nhìn thấy khoảng gỗ ghế bên hông người mới về, và biết nơi đó là khẩu súng, khẩu súng là vũ khí phòng thân Niệm không rời, ngay cả trong giấc ngủ. Nhưng ông lão già lặng thinh không nói gì. Ông lão xé những miếng mực nướng thành những phiến thật nhỏ, đưa lên miệng, nhai chậm chạp, mỗi miếng mực lại nhấp một chút rượu trắng. Đối diện, Phác bó gối nhìn cha, như không biết đến Niệm mà y vừa mở cửa cho vào. Gió thổi ào ào ngoài trời đêm đoán thấy tối đặc thăm thẳm. Trên đê không còn vọng xuống tiếng thiết giáp và giày đinh của những toán lính tuần tiểu chuyển vận. Đoàn xe và toán lính đã về xếch-tơ.

Niệm nghĩ hẩn vừa thoát khỏi một cái chết thảm khốc. Y ra cửa, ghé tai nghe ngóng động tĩnh. Sự im lặng đã trở lại hoàn toàn trong khu xóm lá ngủ thiếp, ngoại trừ tiếng gió rít xoáy từng hồi trong những gờ mái, gợi ra sự buốt lạnh dằng dặc của những cánh đồng hoang bên kia đê, đến cánh rừng phi lao rũ rượi lướt thướt trong sương đêm giờ này chắc đã chập chờn trắng xóa. Sự mỗi một thành linh xâm chiếm, và Niệm nhớ đến cái ổ rơm ấm áp của Nữ, trong nhà bếp, nơi Nữ vừa đi trở vào. Y hơi bực mình. Y về, và Nữ không biểu lộ một thoáng mừng vui nào. Cụ Ba Bả cũng vậy, thằng Phác cũng thế. Đón tiếp Niệm là một sự kinh ngạc thảng thốt, rồi là sự lạnh lùng tạo thành bầu không khí nặng nề, Niệm thấy rõ rệt đang nặng nề thêm. Trên mặt phản, ngọn đèn dầu leo lét lay lắt.

Niệm đi lại và ngồi ghé xuống:

– Con về đêm nay có sao không?

Cụ Bảng ậm ừ trong miệng:

– Anh đã về rồi còn nói gì nữa.

Niệm cúi đầu. Sự mệt mỏi đã rã rời lại xâm chiếm lấy y như ở y không còn một sức phản chống nào hết. Giọng Niệm trầm xuống:

– Con phải về, bắt buộc phải về.

– Có ai thấy anh?

– Không.

– Thế thì được. Anh có thể ngủ lại đây đêm nay. Nhưng mai anh phải đi chỗ khác. Đi thật sớm.

– Tại sao?

– Anh đang bị truy nã.

Niệm đứng lên, đi đi lại lại trước mặt ông lão già. Tiếng lanh canh của báng súng đập vào sườn dội lại và vang lên, theo từng bước chân bực tức. Y như một con thú hục hặc trong một giam nhốt bất thần không ngờ trước. Y có cảm tưởng như bị xua đuổi. A, đâu có dễ dàng như thế được. Y còn phải ở lại xóm lá này, không phải chỉ một đêm nay mà cho đến khi nào y muốn đi.

– Con không làm gì hết. Con chỉ đi vắng, trong một tuần lễ. Ai cũng có quyền đi vắng trong một tuần lễ.

– Tại sao anh phải đi vắng trong một tuần lễ? Quận trưởng bị giết. anh mất tích luôn. Cả quận này xì xào bàn tán chính anh đã hạ sát ông quận trưởng đêm đó. Chính anh từ dưới cái hố đầu con đường

hẻm nhảy lên đâm quận trưởng ba nhát rồi chạy tuốt ra bùng.

– Cụ tin hay không tin?

– Tôi không có ý kiến gì. Tôi già rồi. Người già uống rượu cho qua ngày để chờ chết. Nhưng tôi không thích chuyện ấy. Anh làm gì mặc anh. Vâng theo lệnh ai mặc anh, Thời thế này, người ta giết người như đùa nghịch. Có điều, ai làm người ấy chịu lấy trách nhiệm, đừng để phiền lụy đến gia đình tôi.

Niệm hiểu cụ Ba Bảng muốn ám chỉ đến ai. Y nín thinh, và ông lão già lại yên lặng với bữa rượu thanh đạm. Đêm rơi hẫng vào khuya khoắt bất chợt. Ba cái bóng bất động in trên nền vách đất chập chờn. Tiếng chó sủa lẻ loi ở đầu ngõ, phía hướng về phía con đường hẻm nơi người quận trưởng bị giết chết. Niệm rùng

mình, trong đáy cùng thân thể ớn lạnh một cảm giác kỳ lạ, khi y chồm lên như một con thú điên, lưỡi dao sáng lóe trong bóng đêm giới tuyến, và cái thân người nặng nề ngã xuống chân y. Hạ sát thật ngọt, thật đúng kế hoạch. Người bị giết không kịp kêu lên một tiếng nào. Toán lính bảo chính đi trước có mấy thước mà cũng không hay. Niệm cầm chặt lưỡi dao vấy máu trong tay, thở hỗn hển vì sức lực đã được tận dụng trong hành động giết người tàn bạo chớp nhoáng. Y phải đứng yên một lát, định thần và lấy lại hơi thở đều hòa. Đêm đó trời đen đặc, vòm trời lác đác những vì sao lạnh tê, gió thổi mạnh hơn đêm nay. Niệm rét run người, hàm răng đánh vào nhau lập cập. Đèn pha trên kia, sau những lùm cây, đèn pha trên những tháp canh xéch-tơ chiếu soi những vết tìm kiếm sâu thêm vào bí mật bóng tối. Một ánh đèn lướt

trên đầu Niệm. Y cúi gập xuống. Cái xác người quận trưởng còn nóng hổi. Khi ngã cái xác như ôm lấy hai chân Niệm không cho bỏ chạy. Niệm nghiêng răng đập mạnh tử thi. Xác chết lăn ra, cỏ động lạt sạt. Bàn chân Niệm dẫm máu. Y liệng con dao vào một bụi rậm, đoạn lần bước đi về phía bãi sông. Nước lạnh buốt như kim nhọn đâm suốt. Niệm rửa sạch vết máu. Phút ấy y cảm thấy lẻ loi cô đơn lạ thường, tưởng như hành động giết người vừa tạo y thành một loại người riêng biệt – loại sát nhân – chỉ sống được với lần quất thường trực và bóng đêm vĩnh viễn.

Y đứng tần ngần trên bãi lầy một lát. Bỏ đi không dứt. Y muốn trở về xóm lá, đập cửa nhà Nữ, lén vào, ôm nàng trong tay, ngửi mùi da thịt nồng nàn gây gây của nàng và ngủ thiếp trên ổ rơm ấm áp. Nhưng y không dám về. Giết người, y

như đối khác, linh hồn mọc lông lá, mặt mũi cũng biến hình, tay chân thành vuốt nhọn. Khi đó, y tưởng tượng ra Nữ đang ngủ say, thân thể nàng ấm áp hơi người nàng tỏa ra, và y phải cưỡng chống với một ham muốn ghê gớm đột ngột.

6

Yội xuống lòng sông. Nước sông lạnh tê cắt thủng da thịt. Tiếng nước động sóng sánh. Một tiếng chó sủa. Rồi nhiều tiếng chó khác sủa ran. Niệm biết y đã bị phát giác. Y gục đầu xuống, sải chân đạp thật mạnh. Lòng sông tối thẳm vụt sáng. Những dàn đèn trên tháp canh xé-tơ quét xuống từng đợt dài loang loáng, những tiếng chân người chạy rầm rập phía bên kia bãi sông Niệm vừa rời bỏ. Toán lính bảo chính chừng

như đã phát giác được sự mất tích bất thần của viên quận trưởng, đang nương theo những tiếng chó sủa tìm phương hướng đuổi theo. Rồi là những tràng tiểu liên nhất loạt vang dậy. Đạn lia xuống mặt nước với những tiếng rít xoáy ghê rợn trước đầu, sau chân, hai bên người Niệm... một bàn tay bám được vào bờ đất lầy nhầy. Niệm lấy đà trườn vút lên, cầm đầu chạy như lao. Y chạy bán sống bán chết, mắt tóe hoa sao trong khiếp hãi thất thần. Ngã chúi đầu vào một mô đất, Niệm vùng dậy lao đầu chạy tiếp: Hai bàn chân lúi rúi dẫm đạp bừa bãi lên gai nhọn. Một hàng rào thấp thoáng chắn lối, Niệm nhảy băng qua, lại ngã chúi, lại vùng dậy và lại cầm đầu chạy miết. Những tràng đạn, những bước chân, những tiếng la hét và tiếng chó sủa đuổi theo Niệm đến gần lối vào cánh rừng thông thì thôi. Quần áo Niệm rách

bướm. Mặt mũi xây xát. Y thở không ra hơi. Chung quanh Niệm đêm yên lặng đầy đã trở lại với bóng tối đen đặc hoàn toàn. Trên đầu Niệm, phi lao ném tiếng than náo nùng lên vòm trời giới tuyến. Niệm gục đầu vào một gốc cây, thở dốc. Cơ thất đảm hỗn loạn động lảng dần dần.

Một lát, rồi Niệm ngồi bệt xuống một gốc thông, nhìn trở lại khu xé-ch-tơ và quận lỵ, ở đó những ánh đèn vẫn còn di động chập chờn như đom đóm trên những gò đồng hoang. Y đoán toán lính bảo chính đang khiêng xác quận trưởng về đồn, toán lính đi trên đê, ngang qua nhà Nữ, cái xác bê bết máu của người quận trưởng đã mềm nhũn, tay chân lỏng thông, máu nhỏ giọt trên mặt cỏ đã ướt đầm sương đêm.

Niệm nhắm nghiền mắt lại, toàn thân lạnh buốt, riêng hai bên thái dương hăm hập bùng bùng. Cuối cùng, Niệm lão đảo đứng lên, đưa cả hai tay về phía trước, rờ từng thân cây mà đi vào, rừng thông bao trùm Niệm trong vùng nhạc điệu ảo não, như hàng nghìn oan hồn đứng đó, vây kín lấy Niệm, cùng cất cao tiếng khóc đòi đền mạng. Niệm bịt tai mà đi, mắt lại hoa lên.

Khi những vì sao của vòm trời giới tuyến đã lần lượt rụng chìm, và tiếng gà gáy thứ nhất nổi lên ở một làng xóm xa xa còn đắm chìm trong sương sớm, thì Niệm đã ở bên kia cánh rừng phi lao

Buổi chiều, y đã ở tổ hoạt động bí mật. Báo cáo vụ ám sát trên từng chi tiết tỷ mỉ, những lời khen ngợi của thượng cấp. Một bữa cơm khoản đãi công lao có rượu uống bằng say. Một tuần lễ ở lại tổ

hoạt động bí mật và nhớ nhung ghê gớm bắt đầu. Niệm xin được trở lại “đất tề” ngay đêm đó, nhưng thỉnh cầu bị hiểu lầm nguyên nhân được xem như một thái độ anh hùng cá nhân liều lĩnh điên cuồng, và bị khước từ. Kỷ luật đảng ghê gớm thế nào, Niệm đã biết, y không dám cưỡng lại. Cơn thao thức xao xuyến dày vò kẻ giết người như một cực hình. Đêm nào Niệm cũng mơ thấy máu. Đêm nào Niệm cũng mơ thấy Nữ. Ham muốn nồng cháy và máu huyết lênh láng, da thịt nồn nà và cái chết rùng rợn trộn lẫn trong cơn mộng dữ tan nát, què quặt không hình thù làm nổ tung. tiềm thức ghen uất thành những tiếng la hét ú ớ. Giấc mơ bị bóp nghẹt ở cuống họng. Niệm bị nhận chìm, tới ngực, tới đầu, y vượt khỏi bàn tay lông lá nhớp nhúa, y kêu rống lên, để thức tỉnh trong bàng hoàng, toàn thân đầm đìa mồ hôi lạnh. Cái xác chết

còn ghì lấy chân như một vòng đai, bấy chó sủa, những tràng đạn từ trên tháp canh lia xuống, cuộc chạy trốn thất đảm trước sự rượt đuổi của tử thần, tất cả là những nhát búa đánh mạnh vào cân não choáng váng, và những ám ảnh ma quỷ cứ đêm ngày in dấu trong tâm linh bồi hồi.

Bảy ngày ở bên kia rừng thông dài thành một thế kỷ chờ đợi. Chiều chiều, Niệm ra đứng ở bãi sông, nhìn những dải mây lững lờ trên vòm trời giới tuyến, ném tầm mắt về xa hút bên kia những ngọn phi lao kéo dài thành một vệt mờ nhạt ở chân trời, mơ tưởng tới Nữ và nhớ lại những đổi thay ghê gớm đã đến với đời mình. Hai người là đôi bạn từ thuở nhỏ. Niệm và Nữ cùng không sinh trưởng ở khu xóm lá kế liên quận lỵ mới lập. Nơi chốn ra đời của họ ở xa hơn, trong một

thôn nhỏ bây giờ đã bị lửa đạn thiêu hủy hoàn toàn. Thôn cũ là một thiên đường đã mất luôn luôn trở về trong hồi tưởng của Niệm qua những ảnh hình và những kỷ niệm không bao giờ phai nhạt. Nhà chung ngõ, cách nhau có một vườn cây. Từng mùa, hoa bưởi hoa cau nở, những nhành hoa của một tuổi vàng trong sạch thả hương thơm xuống những lối đi cỏ non xanh ngắt. Những vụ lúa chín. Những đêm trăng đầy. Thóc trái vàng trên sân gạch bát tràng màu son. Dắt tay Nữ chạy rê rê trên sân lúa chín. Hương gạo đầu mùa lẫn trong hương đời thư thái bình yên. Con sông hiền là một dải lụa nghiêng dáng mây trời quê hương thân thuộc. Nằm giữa vòng tay trời đất. Ngủ trong cái vồng bốn mùa tuần tự trôi đi. Đôi trẻ lớn dần lên. Mỗi mùa xuân đến, Nữ một thêm xinh đẹp. Niệm ngó bạn gái, trong cái nhìn ngây ngất đã ngồi

lên từng thoáng đam mê. Hạnh phúc là một con đường đã vạch sẵn, đứng ở đầu này đã ngó thấy đầu kia. Chờ một vài mùa xuân nữa, lớn thêm vài tuổi nữa, sẽ lấy Nữ làm vợ. Đôi vợ chồng son sẽ xây dựng một mái nhà ấm, đẻ một đàn con, cày cấy, chăn nuôi, sống với một hạnh phúc giản đơn như những bình minh thôn dã, trong tiếng gà gáy, tiếng chim hót, với nắng ngoài đồng, bóng rợp trong ngõ, giữa những thước khối không khí nồng đậm mùi đất cát, mùi rơm rạ quen thuộc từ thuở ra đời.

Chiến tranh lan tràn xô vỡ tan tành giấc mộng và thiên đường của Niệm. Thôn cũ chỉ còn là những thềm hoang cỏ mọc, những mái đổ tường xiêu, những thửa vườn rêu phong kín trùm khuất nẻo, những lối đi mất tích không một bóng người qua, những chết chóc in dấu,

những thân cây rũ rượi cúi đầu. Người làng thất tán, mỗi người một phương làm những cánh bèo nổi trôi vật vã trên dòng chiến thời gió bão.

Cha mẹ Niệm bỏ mình trong một cuộc oanh tạc, khi ấy Niệm ở ngoài Hà Nội. Y trở về, cha mẹ không còn, làng cũ hủy phá, Nũ cũng đã bỏ đi. Lúc đó là buổi chiều. Nắng vàng vọt, hấp hối. Gió chiều thê lương rên than trong những lùm cây. Niệm bàng hoàng tưởng như y đứng giữa một buổi chiều tận thế. Y đi lang thang trong vườn cây đầy đặc những dấu tích của cuộc tàn phá khốc liệt. Một cánh cổng đổ sập. Những thân cây gãy ngang. Mảnh đất sát bờ ao, dưới một cây sung lá ngọn trên mặt nước, nơi Niệm và Nũ ngồi hàng giờ với nhau trong những đêm trăng dài ngọc đầy trời chỉ còn là cái hố đen ngòm và cháy sém, một phát đại

bác đã rơi trúng ở chỗ này. Niệm ngăn ngơ, mê mẩn, đi đi lại lại rồi y bật khóc. Y ngã gục trên một đầu thềm, và y khóc bằng tất cả nỗi thống khổ một đời tan nát.

Khi Niệm bỏ đi, đêm đã xuống. Một đêm không đèn không lửa, không tiếng người, không một tiếng chó cắn mèo kêu. Một đêm yên lặng chết sống. Niệm đi, không biết đi đâu, về đâu. Y bước tràn trên những bờ cỏ, trên những gò đồng, nước mắt khô rồi, tròng mắt ráo hoảnh, y là hình ảnh của một bóng đêm nhỏ bé thăm sâu đi giữa một đêm giới tuyến mịt mù vô tận.

Bất hạnh cấy những nhánh oán thù độc địa trong tâm thể Niệm. Oán thù lan trùm mau chóng như cỏ dại, oán thù chất núi oán thù trùm đầu, oán thù làm chủ Niệm. Hai tháng sau, y đã trở thành

một kẻ giết người. Đã vào tổ chức và tổ chức đã lợi dụng sự oán thù của Niệm để sai Niệm giết người. Mất quê hương, tội ác và bóng tối trở thành một thứ quê hương mới của Niệm. Lòng lá mọc trong đầu, móng vuốt trên đầu ngón, ánh mắt đỏ đục màu máu, thần trí là một biển lửa bùng bùng, và Niệm chỉ còn là một thứ âm binh bị điều động và sai khiến hoàn toàn bởi một tổ chức phù thủy.

✱

Năm tháng sau, Niệm mới tìm ra dấu vết Nữ. Một đêm tối trời về qua xóm lá, Niệm van nài Nữ trốn đi với y về bên kia cánh rừng phi lao. Nàng không chịu. Và nàng cũng đã đổi khác. Những ngày tháng trôi qua trong khu xóm lá kể liên quân lỵ mới lập đã đem lại cho gia đình

Nữ sự bình yên, và Nữ không muốn đổi thay. Giữa hai người, liên hệ tình cảm không còn đậm thắm như ngày xưa nữa. Chiến tranh đổi thay nếp sống và tâm hồn người.

Một điều Niệm giấu bật không cho Nữ hay biết mấy may về những hoạt động bí mật của y trong vùng giới tuyến. Y đi về, thất thường, không báo trước, như một bóng ma chập chờn ẩn hiện. Lách một cánh cửa bước vào. Lách một cánh cửa bỏ đi, thoáng một cái những dấu chân đã tắt. Chợt còn đó, chợt một giây sau đã dấu tích nhạt nhòa.

Nữ cũng không tra hỏi gì. Nàng tận hưởng những ngày tháng bình yên hiếm quý của nàng trong xóm lá được che chở trong vòng đai phòng thủ kiên cố vững vàng của khu vực sếch-tơ và quận lỵ, với con đê cao ngất án ngữ như một bức

tường, đuổi dạt đi những đường lửa đạn của một chiến thời càng ngày càng thêm khốc liệt. Niệm có cảm tưởng Nữ xa dần, Nữ không thuộc về y nữa, nàng không còn là người thiếu nữ quê mùa những đêm trắng trong căn vườn cũ, kể mái tóc lên bờ vai y, nằm gọn trong cánh tay y, dùng thứ ngôn ngữ đắm thắm của tình yêu phác họa với y về một hình dáng tương lai có cuộc sống chung vững bền đời đời kiếp kiếp.

Nữ càng xa. Niệm càng không xa được Nữ. Bảy ngày ở ngoài bụng là bảy ngày chất ngất nhớ thương, hành hạ tâm trí và thân thể như một cực hình. Y trở về, y không thể không trở về, và trở về chỉ vì Nữ.

Ông lão già nhậu say đã nằm xuống và đã chìm lắng mau chóng vào giấc ngủ. Bên cạnh ông lão già, Phác nằm thẳng, hai tay duỗi dài song song, mắt nhắm khuôn mặt bất động, cũng như đã ngủ say. Căn buồng le lói ánh sáng mờ yếu không đuổi được bóng tối trên những vách đất. Đêm lạnh vô cùng, và đêm yên lặng. Niệm nằm bên cạnh hai cha con, cố gắng kìm giữ hơi thở nhưng kỳ thực thần trí y tỉnh táo và sáng suốt lạ thường. Y lắng nghe những tiếng động bên ngoài, và nghĩ đến những ánh đèn pha vẫn sáng trên nóc những tháp canh xéch-tơ như những con mắt quái dị của trời khuya giới tuyến. Những đàn chó, những toán lính tuần tiểu có thể đổ xuống khu xóm lá bất cứ giờ nào. Niệm thừa hiểu như vậy thừa hiểu là từ ngày quận trưởng bị giết, việc tuần phòng ban đêm ở khu vực quận lỵ tăng cường hết sức gắt gao.

7

Lại thêm cái việc người quận trưởng trẻ tuổi mới tới hồi chiều. Canh phòng chắc chắn còn nghiêm mật thêm một lần nữa. Một thời khắc yên lặng khác trôi qua. Niệm cảm thấy yên tâm và vững bụng hơn. Không một con mắt nào nhìn thấy y trở về, đó là một bảo đảm chắc chắn hành tung y chưa bị phát giác.

Bằng những cử chỉ thận trọng, Niệm từ từ ngồi dậy. Bên cạnh, ông lão già và già trẻ tuổi thở đều hòa. Niệm đặt một bàn chân xuống mặt đất. Mặt đất ẩm, hơi lạnh xông lên làm Niệm rùng mình. Y nghe ngóng thêm một phút, rồi đặt nốt chân kia xuống. Bóng dáng người cán bộ lén lút trở về trong lòng đã dịch nhòa lẫn vào bóng tối của vách đất. Đêm đều đều tiếng gió. Niệm đứng đó, giữa nhà, trong một dáng điệu dẫn đo tần ngần. Y liếc nhìn về khung cửa mở xuống nhà bếp. Một thoáng hồng hồng còn phảng phất ở đó, như lửa trong bếp chưa tàn hẳn, vẫn còn tỏa chiếu một thứ ánh sáng lung linh phai tàn. Nét mặt Niệm thoát hiện lên một ham muốn tràn đầy của dục vọng thèm khát. Y rón rén tiến dần về phía khung cửa hồng hồng ánh lửa.

Giấc mơ dẫn đưa Nữ đi thật xa. Thân hình nhẹ như khói, bàn chân cất bồng khỏi mặt đất hun hút lùi ngược phía dưới, nàng bay trong giấc mơ không gian kỳ diệu, nàng bay trên những ngọn tre, những đỉnh cây, trên mái nhà, vượt khỏi khu xóm lá, nàng bay sang khoáng vô chừng, nhưng rồi thành linh nàng nhận thức được nàng đang bị đuổi theo rất gấp, kẻ thù phía sau cũng bay như nàng, nhanh hơn, khoảng cách giữa nàng và kẻ đuổi theo gần mãi lại. Tâm thức Nữ treo hẫng trên một đầu ngọn nhọn hoắt của khiếp hãi cùng cực. Bằng một rướn người tuyệt vọng, Nữ lại như một cây pháo thăng thiên phóng vọt đi thành một tia chớp màu đen. Nhưng kẻ thù vẫn đuổi theo nàng không rời, không rời. Khoảng cách hầu như không còn nữa.

Nàng nghe thấy sự gần gũi liên sát của nó, hơi thở của nó, sự đặc thẳng của nó, nàng sắp chết, nàng đang chết rồi, một sự án ngữ cao ngất mây sừng sững trước mặt, cái nhìn kinh hoàng đứt gãy của Nữ tối sầm, nàng không bay được nữa, thân thể nàng là một khối chì im sững, bàn tay nó, lạnh buốt như một tảng băng, bàn tay ấy nắm được một bên vai nàng. Nữ than lớn bằng sự nín thinh với giấc mơ hãi hùng không tiếng nói: “Tôi chết rồi”.

Và Nữ tỉnh dậy.

Nửa mình người đàn ông đè nặng lên ngực Nữ. Một hơi thở hỗn hển. Một tiếng thì thầm mà ham muốn dồn nén làm cho lạc giọng:

– Anh đây.

Sự cưỡng chống của Nữ hình như là một kinh ngạc không ngờ tới, không đợi trước của Niệm. Hai người nín bật, không nói với nhau một lời nào trong suốt thời gian ngắn ngủi của cuộc vật lộn quyết liệt. Ổ rơm sột soạt lẫn trong tiếng dầm đập vùng vẫy. Khoảnh khắc, tay chân Nữ bị khóa lại chặt cứng. Nàng vật đầu sang một bên, tránh thoát cái hôn thú vật ngẫu nhiên

Niệm, vẫn ghì chặt lấy Nữ, bật kêu lên:

- Ô hay, anh đây mà.
- Buông tôi ra, buông tôi ra.

Nữ chỉ nói được có thế. Toàn thân người đàn ông đã đè hẳn lên người nàng. Hơi thở của y bỏng cháy phả vào một bên cổ Nữ, nàng rợn người trong một

cảm giác nhột nhạt muốn ngất. Niệm đã hôn được lên miệng nàng. Tay chân Nữ vẫn bị khóa chặt bởi một vòng đai thép, và trong sự bất lực của một chống cự yếu nhụt rãi rời, nàng cảm thấy những đầu ngón tay thô bạo bắt đầu sự chiếm đoạt tàn bạo. Nữ nghiêng răng cắn mạnh. Gã đàn ông kêu lên đau đớn. Nàng vùng dậy, để lại bị đè vật xuống. Thật gần, thật sát với cặp mắt nàng là đôi mắt rừng rực mở lớn của người đàn ông, ở đó đang ngời lên một thoáng đặc trắng ngạo nghễ. Nữ ngoẹo đầu, nhắm nghiền mắt lại. Niệm trườn lên, y đã nằm hẳn lên người nàng, và Nữ biết nàng không làm gì được nữa.

Bỗng, những tiếng chân người rầm rập nổi lên trên lối đi từ trên dề dẫn xuống khu xóm lá, cùng một lúc với những ánh đèn pin di động loang loáng trên vách đất.

Nữ cảm thấy, trên nòng, toàn thân người đàn ông cứng đờ ra trong một trạng thái hoảng kinh thất thần. Niệm thất sắc, rời Nữ ra. Vẫn nằm sát cạnh nòng, y hỏi dồn:

– Gì thế?

Nữ thản nhiên hất bản bàn tay người đàn ông vẫn còn đặt trên ngực nòng:

– Khám.

– Chết. Làm thế nào bây giờ?

Nữ đáp, lạnh lùng:

– Không biết.

Niệm ngồi bật dậy. Y thu mình trong dáng điệu một con thú chột đánh hơi thấy hiểm nguy đe dọa tới gần. Cặp mắt y nhớn nhác. Y nằm chặt tay vào báng súng, khẩu súng đã rút ra khỏi bao. Ánh

đèn pin từ ngoài vẫn chiếu qua những kẽ liếp. Tiếng chân rầm rập lại gần. Niệm và Nữ ngó nhau, cùng nghe ngóng. Tiếng người lao xao tới đứng trước cửa nhà Nữ thì ngừng lại. Niệm hoảng hốt nằm chặt lấy tay Nữ, như cầu cứu. Phía trước nhà đã bị vít kín, chỉ còn ngả sau có thể ra thoát bằng cánh cửa buồng bếp. Nhưng khi Niệm toàn vùng chạy ra phía đó, thì cũng nhiều tiếng chân tới đó và đứng lại. Bốn phía đã bị bao vây. Niệm lùi bật lại một bước. Ý nhớn nhác, mặt mũi tái mét. Đêm mùa đông lạnh căm, lửa bếp đã tan từ lúc nào mà mồ hôi đã lấm tẩm toát ra trên vầng trán người cán bộ mắc bẫy. Khoảnh khắc chỉ còn là sự treo căng nghệt thở của một nín thình chờ đợi hãi hùng.

Một tiếng hô đồng dục từ bên ngoài mà Niệm và Nữ đều nghe rõ mồn một:

– Mở cửa mau lên. Cụ quận tới khám.

Ánh đèn pin từ tay bảo chính Phẩm chiếu lên bộ quần áo đen của người quận trưởng trẻ tuổi đầu trần, đứng đó, dáng điệu trẻ trung nhỏ nhắn ẩn chứa một sức mạnh giấu kín trong những cử chỉ thật ung dung và khoan thai. Một bàn tay Vinh đặt hững hờ trên đốc súng đeo ở cạnh sườn. Một chiếc thắt lưng da ở đó, nổi lên những đầu đạn đồng sáng loáng.

– Nhà ai đây, cụ Khải?

– Thưa, nhà ông già Bảng.

Cánh liếp mở rộng, Vinh tiến vào trước nhất, bảo chính Phẩm vội vã lách theo, đề phòng mọi bất trắc có thể xảy đến cho ông quận mới vừa đến quận hồi chiều, đêm thứ nhất đã đích thân đòi xuống tuần tiểu dưới khu xóm nhà lá.

Hành động bất ngờ và “ngoạn mục” của Vinh đã làm cho cả quận ngạc nhiên. Cụ Khải giải tai:

– Ông quận mới về còn mệt, xin để đêm khác.

Vinh mỉm cười:

– Tôi muốn là ngày đêm nay.

Thái độ Vinh làm người thư ký già hiểu lầm:

– Tiếng thế, nhưng chung quanh đây vẫn yên tĩnh lắm ạ. Làm gì mà chúng nó dám táo gan về tận đây quấy nhiễu. Ông quận cứ yên tâm.

Vinh điềm nhiên:

– Không phải thế.

Và chàng mở cửa buồng nhanh

nhện bước ra khoảng sân tối thẫm của quận lỵ khiến cụ Khải đành lú lú gọi mấy người bảo chính súng ống nai nịt chạy theo sau. Ra tới ngoài, Vinh đứng lại ngửa mặt, hít một hơi dài không khí lạnh buốt của ban đêm vào đầy tràn lồng ngực. Chàng không muốn cắt nghĩa, mà có cắt nghĩa chắc người thư ký tuổi tác đầu óc bình dị cũng không thể nào hiểu được là chàng yêu những đêm như thế này, những đêm mùa đông thôn dã, màu đất lẫn màu trời, sao lấp lánh hằng hà một biển, bóng tối tràn ngập những khoảng trống mênh mông, đêm không còn hình ảnh, hình ảnh đã nhạt nhòa, những bước đi xô dạt bóng tối, đêm lạnh ngọt và gió thổi như tắm gội trên thân thể đem lại sự tỉnh táo khoan khoái khác thường, những đêm như thế này là mắt phải nhìn cho tinh, bóng tối là kẻ thù, tai phải nghe cho thính, im lặng là giả tạo,

cử chỉ phải lạnh như chồn như cáo, người thức với đêm giới tuyến như đương đầu với nó, ra ngoài đêm là đi vào một vùng thử thách hứa hẹn những tai biến không ngờ, đêm giới tuyến là một hiện tượng đặc biệt đối nghịch hoàn toàn với những đêm phường phố.

Đêm quận lỵ, đêm giới tuyến, Vinh muốn làm quen với nó, làm quen ngay từ đêm thứ nhất. Bộ quần áo màu đen trườn vào lòng đêm đen đặc như cá trườn vào lòng nước tạo cho Vinh một cảm giác thoải mái bất ngờ. Nguy hiểm muôn mặt và không tên chập chờn ẩn giấu chung quanh không làm khiếp hãi mà gia tăng ở Vinh lòng thiết tha muốn sống, muốn khám phá, hòa nhập tận cùng vào đời sống mới nơi quận lỵ mới thiết lập. Nguy hiểm là rượu, là lửa. Sống thấy say hơn, sôi nổi hơn.

Ra khỏi quận, Vinh dẫn đầu, cụ Khải bên cạnh, và toán tiểu đội bảo chính dàn thành hai hàng chung quanh, Vinh đi hết đoạn đường từ của quận đến cổng xéch-tơ rồi quay trở lại. Trên đường về, chàng đứng lại chiếu đèn trên những mái rạ úp chồng lên nhau, khu xóm lá tự dựng hiện ra như chứa giấu dưới những bờ mái ấy nhiều bí mật, đánh thức óc tò mò của người quận trưởng trẻ tuổi, và Vinh đã đi xuống con đường nhỏ cỏ cao ngang tầm người.

Ông lão già đã thức dậy, ngồi thu lu trên mặt giường, nhìn Phác mở cửa, và đoàn người ập vào. Căn buồng đầy đặc hình bóng và ánh sáng. Súng lên đạn trong nòng lách tách. Gió theo khung cửa mở lùa vào đánh dạt sự yên tĩnh của những giấc ngủ bị khuấy động.

Vinh quan sát thật nhanh. ông lão già và đứa con trai. Chàng gắt đầu chào, tự giới thiệu, và xin lỗi đã làm mọi người thức giấc. Ông Ba Bảng ngó Vinh, nín thính trong sự bướng bỉnh dừng dừng bất cần của tuổi già. Phác khép nép đứng lui vào một góc. Vinh tiến lại gần Phác, thân mật:

- Anh bao nhiêu tuổi.
- Băm, hai mươi mốt.
- Làm gì.

Tiếng của người cha trên giường trả lời thay cho đứa con trai lúng túng:

- Thằng con tôi ở nhà với tôi. Nó không làm gì hết.

Vinh cười:

- Không muốn đi lính sao?

Ông lão đáp cụt lủn:

– Đi lính bị giết chết.

– Ai.

– Tây. Việt Minh. Ai cũng giết. Ai cũng bị giết chết. Đi lính là bị giết chết.

– Bậy. Đi lính để bảo vệ cho gia đình, cho những người thân yêu của mình, cho làng xóm, cho quận lỵ, cho chính đời sống của mình chứ. Tôi nói có đúng không, cụ nghĩ thế nào?

– Cụ quận nói theo ý cụ quận. Tôi nói theo ý tôi. Đi lính là bị giết chết. Thằng Phác nhà tôi không có đi lính cho ai hết. Nó đi lính tôi giết nó trước.

Cụ Khải lại gần Vinh, thì thầm:

– Thưa ông, lão già này say rượu nói lời thôi lắm.

Vinh lắc đầu:

– Ông lão nói có lý một phần nào. Đừng bảo ông ta điên. Nhưng người ta có những lúc không muốn chết mà vẫn thấy cần phải chết.

Chàng cười, vỗ vai gã trẻ tuổi quê mùa:

– Ráng mà làm vừa lòng ông cụ, nghe không.

Một tiếng động khó hiểu chọt nổi lên phía dưới nhà bếp, lúc đó lửa đã tàn hẳn, khung cửa hiện ra đón vào một khoảng tối đen, Vinh vừa tiến lại phía cửa đó, vừa hỏi trở lại:

– Còn ai ở dưới kia không?

S

Ông lão đưa mắt nhìn Phác, đáp thật nhanh, và sự vội vã này tố cáo một tâm trạng thiếu bình tĩnh bất chợt.

– Con gái tôi.

Vinh bấm đèn pin thành một vệt ánh sáng tròn bắn thẳng bóng tối như một mũi nhọn, đi thẳng xuống chỗ vừa phát ra thú tiếng động đầy ngờ vực.

Ánh đèn bấm ở tay Vinh quét những vệt dài trên những đầu kèo, những chân kiềng bếp, dây nôi đất treo một hàng dài trên vách. Ánh đèn đứng lại trên cái đồng lù lù của một cái chiếu trùm kín một hình dáng người:

– Ai đây.

Có một sự động đậy trườn nhẹ phía dưới. Nhưng cái chiếu vẫn chưa mở ra.

Bảo chính Phẩm lăm lăm tay súng đứng sau lưng quận trưởng, quát lớn:

– Ai? Dậy mau.

Trong vòng tỏa sáng hình tròn của khung đèn bấm, một mép chiếu được từ từ đẩy ra. Và Nữ, cặp mắt bất động mở lớn, từ từ ngồi dậy. Nàng ngồi lên, nhưng vẫn ở yên trên mặt ổ rơm, nửa cái chiếu che từ bụng. nàng trở xuống. Có một

thoáng bàng hoàng bất chợt trong Vinh, như một đầu dây điện nào đó bật cháy trong cơ thể. Ánh đèn tỏa chiều tràn đầy trên khuôn mặt người đàn bà và khuôn mặt ấy tuyệt đẹp, đẹp lạ thường, như Vinh chưa từng được nhìn thấy bao giờ. Đôi mắt Nữ vẫn mở lớn, không chớp, chịu đựng ánh sáng của ngọn đèn soi chiếu. Tròng mắt nàng đen thẳm, không cùng, không cùng, ở đó, Vinh chợt như bắt gặp lại cái thẳm thẳm không cùng của đêm giới tuyến gào gió bên ngoài. Mái tóc người đàn bà buông thả nhể nhại xuống vai, xuống lưng như một dòng suối. Vẻ đẹp tuyệt vời của khuôn mặt, giữa cảnh trí tiêu tụy của căn nhà bếp, giữa cái không khí bất thường của cuộc khám xét nửa đêm, với ánh đèn bấm, những mũi súng lăm lăm, đám người lơ nhố, toát ra một vẻ gì huyền hoặc, kỳ lạ, gần như hoang đường không có thực. Nữ gần như ở

trần mà ngời dậy. Nửa phần trên thân thể nàng chỉ có một cái yếm trắng che đầy hững hờ bộ ngực mà ánh đèn làm bật rõ sự tràn đầy căng tròn nhựa sống. Phần da thịt để hở cho nhìn thấy hai đường vai lằn, rắn chắc nhưng thanh thoát, và tảng da mịn màng, trắng nõn của một phiến lưng thon, phiến lưng đó chạy từ mái tóc xuống một cái cặp quần màu hoa lý. Nữ nhìn thẳng vào ánh đèn bấm nơi tay Vinh, tầm mắt nàng từ từ nhích lên cao hơn, tìm kiếm để nhìn thẳng vào mắt Vinh, như một thách thức và đương đầu im lặng. Nàng không nhúc nhích, cũng không nói một lời nào. Vinh chớp mắt, chưa biết xử trí ra sao trước sự xuất hiện đột ngột của một vẻ đẹp thôn dã, phút ấy chàng thấy huyền bí như một vẻ đẹp núi rừng.

Bảo chính Phẩm, hất hất mũi súng, quát ngắn:

– Đứng lên. Khám.

Ánh sáng ngọn đèn bấm đập trên bán thân người đàn bà ngồi bất động trên ổ rơm một giây nữa, rồi tắt. Vinh quay lại:

– Thôi.

Chàng nói dịu dàng về phía bóng tối lơ mờ trước mặt, nơi nổi lên cái bóng dáng người đàn bà vẫn ngồi im như một pho tượng.

– Thôi, cô ngủ đi.

Bảo chính Phẩm hạ súng. Đám người theo quận trưởng lên nhà trên. Ông Ba Bảng vẫn ngồi ở chỗ cũ, chính giữa mặt giường. Phác vẫn đứng ở chỗ cũ, trong

một góc nhà. Vinh rút một liều thuốc, cụ Khải vội vã rút bật lửa đốt cho chàng, Vinh nhìn lại căn buồng một lượt, đoạn chàng thân mật hỏi chuyện ông lão già lẩm lì:

– Cụ Ba, xóm ta có yên không?

– Bẩm, yên.

– Ông quận trước bị giết chết ở con đường hẻm gần xéch-tơ. Đứa nào giết ông quận, cụ biết không?

– Tôi già rồi. Tôi ở nhà cả đêm cả ngày không bước chân ra khỏi cửa. Tôi không biết gì hết.

Vinh quay lại chàng trẻ tuổi đứng ở góc nhà:

– Thế còn anh Phác. Nghi ai không?

Ông lão già cướp lời:

– Thắng con tôi cũng không biết gì hết.

Vinh nhìn người cha rồi nhìn người con. Giọng ông lão già có một cái gì buồn bã, hấp tấp như che giấu một sự thật nào đó. Vinh cảm thấy thế nhưng giữ không tỏ ra, chàng cũng không muốn ở lại thêm căn nhà này.

– Khám xét thường lệ đây thôi. Để giữ an ninh cho quận. Cụ Ba đừng lấy thế làm phiền.

Ông lão già nhìn theo Vinh gật đầu chào và đi ra cửa, nín thinh không trả lời. Đám người theo Vinh đi ra. Vinh đã ra đến thềm cửa, lại quay trở vào:

– Ông quận trưởng bị giết, thủ phạm, theo tôi là một tên khủng bố người ở vùng này, hiện chưa cao chạy xa bay đâu

mà vẫn còn lẩn quất ở vùng này. Kẻ giết người thường không rời xa được chỗ nó đã giết người. Phủ Thủ Hiến đã treo giải thưởng. Cụ nói cho bà con lối xóm biết như thế. Ai bắt được thủ phạm hay báo cho nhà chức trách ở đây là tôi, thủ phạm ở đâu, đều được thưởng một trăm ngàn đồng.

Vinh mỉm cười, và đi ra.

Những ánh đèn bấm sáng lóe trên đường từ xóm lá trở về quận. Con đường khúc khuỷu uốn lượn khuất khúc qua những căn nhà thấp âm thầm ngủ kỹ. Rồi là mặt đê cao lồng lộng gió và trắng xóa trong sương mù kín đặc. Lúc này Vinh mới cảm thấy tất cả sự lạnh lẽo thấm suốt vào da thịt của đêm mùa đông giới tuyến đang rụng tàn về sáng. Chàng cúi đầu, bước những bước đều đều trên mặt đê. Óc hiện lên một hình ảnh. Một mái

tóc chảy dài như một dòng suối xuống vùng mênh mông của một phiến lưng trần nhể nhại. Một đôi mắt mở lớn, ánh lên một thoáng thách thức tuyệt vọng thâm kín. Một khuôn mặt đẹp, lặng lẽ như một loài hoa đại ban đêm.

– Cụ Khải.

– Người con gái ban nãy là ai?

– Ông quận nói người con gái nào ạ?

– Nhà ông già Bảng. Trong bếp.

Cụ Khải không biết quay sang hỏi bảo chính Phẩm. Bảo chính Phẩm mau miệng trả lời:

– Thưa, con gái ông già Bảng. Tên nó là Nữ.

– Cô ta làm gì?

– Thế thôi ạ. Chẳng làm gì. Ngủ ấy thì cũng lấy chồng tây đen sớm. Như tất cả những đứa con gái dưới khu xóm lá.

Cụ Khải hỏi:

– Ông quận có ngờ vực điều gì.

Vinh mỉm cười, lắc đầu:

– Không.

Chàng nói lảng sang chuyện khác:

– Đi trong đêm lạnh, buồn ngủ đến mấy cũng tỉnh táo hẳn. Cụ Khải có thấy như thế không.

Trở về quận, vào buồng riêng, Vinh tháo súng nhét xuống mặt đệm đầu giường. Chàng duỗi thẳng tay chân, cảm thấy trong người hơi mỏi mệt. Vinh nhủ thầm: “Phải ngủ một tý. Mai còn dậy sớm làm việc. Một ngày mới, bẽ bộn công

việc sắp tới rồi đó”. Nhưng Vinh nằm im, mắt nhắm nghiền, mà giấc ngủ không chịu tới. Ý nghĩ mung lung đưa tâm hồn chàng ngược đường trở về Hà Nội. Căn gác nhỏ, ẩm cúng, ở đường Phúc Châu. Hiền. Thăng Dũng. Hai mẹ con giờ này chắc đang ngủ say. Đêm tối và sự im lặng vô bờ xung quanh tạo thành khoảng cách chia mệnh mông xa lạ giữa nơi chàng vừa rời bỏ là một thành phố tằm đằm trong nếp sống xa hoa và không khí thái bình với nơi chàng đã đến đây, là vùng quanh hiu đầy bất trắc của một quận lỵ mới lập trên đường ranh giới tuyến.

Đêm về sáng chậm chạp trôi như một tảng chì. Không gian trên đầu thênh thang những bước chân đi về của gió. Mùa đông lạnh đầy thân thể. Vinh nghiêng vành tai lắng vào im lặng, chốc chốc, một tiếng động lạ tai vọng tới thật

xa. Âm vang của một phát đạn lẻ lạc
lõng mất hút trên những cánh đồng. Một
tiếng chó sủa, đầu đó, từ một bãi thấp,
trên một cồn cao, ngân đi, kinh dị trong
biên sương mù trắng xóa. Gió vẫn rít
lên từng hồi, gửi vào quận lỵ tịch mịch
chìm đắm lời than khóc không bao giờ
nguôi của cánh rừng phi lao rũ rượi xòa
tóc. Ngủ đi. Ngủ đi. Mai trở dậy còn phải
qua chào xã giao tên quan tư điều khiển
xếch-tơ. Mai còn phải tiếp xúc với đám
lý trưởng các làng tề. Vinh thở dài, trở
mình. Khẩu súng dưới gối, gồ lên, cứng
nhắc. Những viên đạn đồng chữ nổi.

Người quận trưởng bị giết chưa tìm
ra thủ phạm, và kẻ giết người như một
bóng ma còn lẩn quất đầu đó. Sẽ đến
lượt chàng? Vinh lại thở dài. Chàng nghĩ
đến một sự đổi thay lớn lao đã xảy ra còn
hứa hẹn rất nhiều bất ngờ và rất nhiều

đổi thay khác. Rồi một trạng thái mông lung mơ màng hơn là một giấc ngủ thật sự kéo dần Vinh chìm thiếp vào hư vô.

*

Những bước chân đã tắt dần về phía chân đê. Nữ kéo áo mặc. Phía sau nàng, đồng rơm xô động mạnh, rồi Niệm ngồi nhồm dậy. Y phúi những cọng rơm bám đầy trên tóc, trên mặt mũi, thân thể. Tay phải y vẫn nắm chặt khẩu súng, không rời. Khuôn mặt Nữ không tỏ lộ một thái độ gì. Nó lặng là như một mặt hồ phẳng lặng.

Niệm nắm lấy tay Nữ, nàng hất ra. Y sượng sùng hỏi:

– Chúng nó đi rồi.

Nữ nhìn đi chỗ khác:

– Phải, và đến lượt. anh, anh cũng đi đi.

– Không nhờ em thì chết. Em đã cứu anh.

Tiếng ông lão già từ trên nhà trên vọng xuống:

– Nữ.

– Thầy gọi gì con.

– Lên tao bảo.

– Con lên bây giờ.

Nàng quay sang Niệm:

– Giữa anh và tôi, không còn gì nữa. Tôi tưởng anh đã biết từ lâu như thế. Anh còn trở về đây làm gì. Lần này là lần cuối cùng. Lần sau tôi để mặc cho người

ta bắt anh. Nói trước cho anh biết rồi đó. Tôi cứu. anh thật. Thế là trả nợ nhau cho xong. Tôi không bao giờ làm vợ anh đâu. Anh đừng mơ tưởng hảo huyền vô ích.

Niệm tái người, trùng mắt. Y không thể ngờ Nữ thành linh đổi giọng như thế, sau khi nàng liễu lĩnh ngời im không đứng dậy và đã nhờ thế mà cứu y khỏi bị bắt.

– Nữ.

– Anh để yên tôi nói. Tôi biết chắc chắn anh giết ông quận trưởng. Anh đừng chối cãi. Tôi biết ngay từ đêm hôm đó, còn biết anh giết người xong, anh đã trốn ra bưng về phía rừng thông. Ông quận trưởng hiền lành, tại sao anh nỡ giết ông ta. Anh là một con thú khát máu. Anh đã nhúng tay vào tội ác. Nhưng thôi, việc anh làm thì anh chịu. Tôi chỉ

bảo cho anh biết là giữa chúng ta không còn gì, tôi không thể yêu một người giết người như anh, anh đi ngay đi, chúng ta gặp nhau đêm nay là lần cuối cùng, anh khôn hồn cũng đừng trở lại quận này nữa.

Niệm tái người. Sự tức giận bất chợt dâng lên, đóng nghẹt lấy cổ họng, làm y không nói được. Nữ để mặc. Nàng bình tĩnh đứng lên, rời khỏi ổ rơm, đi lên nhà trên.

Một lát, từ dưới nhà bếp, Niệm nghe thấy một cánh cửa mở ra. Y đã hiểu. Y đã hiểu y bị đuổi khỏi căn nhà này. Từ dưới bếp, Niệm đi lên, và không nhìn ai, y đi thẳng y ra ngoài bóng tối.

Bảo chính Phẩm, một tay xách khẩu tiểu liên, một tay xách một cái túi da, miệng túi thò ra, lủng lẳng rập rình theo nhịp bước, những cái đầu bết máu của mấy con chim đã bị bắn chết. Phẩm lăm lũi bước, trông mắt tỉnh táo lục soát từng bờ bụi, mô đất, hốc cây chung quanh. Trước mặt Phẩm, Vinh cầm ngang khẩu súng bắn chim hai nòng cao ngang tầm ngực. Nắng tắm gội đầy tràn mái tóc chàng, cái bóng dáng nhanh nhẹn in hình và di động trên

một nền trời trống và cao, nền trời đặc biệt của những đất không người, những vòng đai trắng. Vinh huyết sáo nhỏ nhỏ, thân thể sáng khoái, những bước chân chàng nhảy nhót thoăn thoắt trên những mô đất khô sần của mùa đông, nhìn lên những ngọn cây rung rinh nắng sớm của một bụi cây um tùm chạy dài trước mặt. Chàng vẫy tay về phía sau ra hiệu cho người lính bảo chính đi theo một con đường cỏ mọc tiến về phía bụi cây ấy.

Bảo chính Phẩm sốc lại cây tiểu liên, cầm nó thật chặt chẽ trong tay, đi vội mấy bước tới ngang Vinh. Y nói, giọng đầy lo lắng thành thật:

– Dạ, muộn rồi. Nên về ạ!

Vinh mỉm cười nhìn lên mặt trời trên đầu và nhìn xuống đồng hồ tay, vẫn đều đều nhịp bước thoăn thoắt:

– Tại sao? Mới mười giờ mà.

Phẩm nhân mặt, chỉ tay:

– Ông không nên vào.

– Cây cao, cành lá um tùm thế kia là nhiều chim đậu lắm. Chú nghĩ không có sao?

– Không phải. Đó là Xóm Hạ.

Vinh gật đầu:

– Biết. Chú đã kể chuyện cho tôi về Xóm Hạ. Nửa tháng trước hai bảo chính quân đi tuần thám ban đêm đã bị phục kích chết ở cuối xóm. Phải thế không.

– Dạ, đúng. Ban ngày cũng nguy hiểm lắm, không cứ ban đêm. Chúng nó đi về luôn. Nhiều khi dám khai hội công khai, treo cờ trên nóc đình. Trong xóm còn đầy những hầm bí mật chưa tìm ra

được. Đề nghị ông quận để lần khác, và phải đem theo cả một tiểu đội hãy nên đi vào Xóm Hạ.

Vinh quay lại thân mật gõ nhẹ báng súng lên vai bảo chính Phẩm:

– Bậy. Tôi đi bắn chim chứ có phải đi tuần tiểu đâu mà đem theo cả một tiểu đội. Địch nó biết nó cười chết.

Rồi chàng cười lớn:

– Không sao đâu. Sống chết có số. Chết thì ở đâu cũng chết. Cứ đi theo tôi. Hay chú ngại, ở ngoài này cũng được. Tôi vào một mình. Chóng thôi. Tìm hạ thêm vài chú chim cu nữa rồi chúng ta về.

Bảo chính Phẩm cúi đầu ngậm ngùi. Y đâu có sợ. Y tầm thường hèn mọn, cái sợ của y cũng nhỏ nhoi tầm thường hèn mọn. Nhưng y sợ cho ông quận trưởng

trẻ tuổi hơn hơn không biết khiếp hãi cái chết vì chắc chưa nhìn thấy cái chết lần nào. Từ buổi chiều trên đê quát tháo nạt nộ đòi khám va-li người lạ mặt, không ngờ người đó là quận trưởng mới về nhậm chức. Được Vinh bỏ qua, còn cho gần gũi đêm ngày như một vệ sĩ thân tín, đối xử tử tế như chưa từng một quận trưởng nào đối xử tử tế với một thuộc hạ như thế, trong đáy cùng tâm hồn chất phác giản đơn của người lính quận quê mùa đã nhen lên, đã thành hình một niềm kính phục chân thành và thầm kín gửi cho người thượng cấp của mình. Không nói ra, nhưng nhiều đêm ngồi trước cửa buồng Vinh, cầm súng canh gác cho giấc ngủ quận trưởng, ngó lâu vào bóng tối, lên trời. sao, Phẩm đã thầm nhủ là cơ hội đến, y sẽ biểu tỏ lòng biết ơn và mến yêu Vinh bằng cách xả thân cứu Vinh khỏi một hiểm nghèo nào đó

như một con chó trung thành liêu mình cứu chủ. Tự đó, Vinh đi đâu, Phẩm lảng lảng sách súng theo sau, như bóng với hình, không rời một bước.

Buổi sáng chủ nhật thả buông lười biếng và lạng lẽ trong nắng. Sau bữa ăn sáng, ngồi hút hết điếu thuốc trong sân quận chìm vắng mọi ồn ào của những giờ làm việc, Vinh tỏ ý muốn đi săn, và hai thầy trò súng đạn ra đi. Điều Phẩm không ngờ là Vinh đẩy cuộc đi săn buổi sáng đến những làng xóm xa cách quận lỵ đến thế. Nhìn trở lại, cái mái ngói đỏ chói của quận đã khuất hẳn sau bờ đê cao ngất. Phải chiếu ống nhòm, mới nhìn thấy chỗ của ngọt cột cờ với lá cờ nhỏ xíu bay múa trên nền trời xanh.

Cái nắng hiếm quý của mùa đông ngà ngà như men rượu. Nắng châm kim trên da thịt gây thành một cảm giác tê

rất dịu nhẹ kỳ thú. Dòng suối nắng mất bằng đi khi Vinh bước vào vùng cỏ cây um tùm rậm rạp trên đầu. Qua một cổng gạch xiêu đổ, đã là màu xanh ướt lạnh đầm đầm bóng mát. Những chùm lá xum xuê dày đặc ngăn lại mặt trời phía bên trên. Tầm mắt Vinh sầm tối lại. Bước chàng dẫm đạp lên một nền cỏ rậm ngang tầm đầu gối. Vinh đi qua một căn nhà. Ao bèo. Vườn. Chàng chuyển tay súng, đẩy nhẹ một cánh cửa đóng hờ bước vào. Cánh cửa kêu lên, ném tiếng động bất chợt vào vùng im lặng thanh tượng không biết bao nhiêu ngày tháng. Không một bóng người, một vật động đây, một dấu tích sự sống. Chàng nói với bảo chính Phẩm:

– Mọi người đã bỏ đi hết.

Chỗ Vinh đứng là buồng chính của một căn nhà lá ba gian. Chính giữa nhà,

một cái bàn thờ cao lênh khênh, bụi phủ dày, trên một bát nhang chông chơ trên đó xiêu đổ một vài chân hương lạnh lẽo. Vinh tới gần cánh cửa mở vào một ngăn bên. Chàng dùng báng súng đẩy mạnh. Cánh cửa già yếu rên lên. Bên trong tối thẫm như đêm. Mùi ẩm mốc lâu ngày bốc lên từ những góc đen đặc không đoán thấy. Vinh quay trở ra sân, ngoắt tay cho bảo chính Phẩm đi theo, không ngờ sự dừng lại trước cửa buồng vừa tránh thoát cho chàng một cái chết chắc chắn.

Khi Vinh và bảo chính Phẩm đã ra ngoài cổng, Niệm mới dám thở và cựa mình, Bị Nữ xua đuổi khỏi nhà sau đêm Vinh dẫn lính đột ngột tới khám xét, Niệm vượt khỏi khu xóm lá ngay tảng sáng đêm đó. Y bò qua đê, lần xuống phía bên kia cánh đồng. Trời đất vùng

giới tuyến mệnh mông hoang vu, hàng chục cây số trải rộng không một bóng người, vậy mà đêm đó Niệm không tìm được chỗ trú chân. Y bước những bước lang thang trong sương mù như một hồn ma vất vưởng. Miệng y lắp bắp chửi thề không ngớt. Con khốn nạn. Đồ thay lòng đổi dạ. Chưa bao giờ trong đời Niệm cảm thấy cô đơn, bị hắt hủi và khổ sở đến thế. Y nằm vật xuống một gò đất, và xúc động bất chợt khiến y bùng bật khóc. Mọi nghị lực theo một kẻ hờ vô tình trút thoát khỏi cơ thể, tên cán bộ cuồng tín đã hạ sát không biết bao nhiêu mạng người chỉ còn lại một xác thịt mềm yếu rũ liệt trên bờ ruộng hoang. Chửi thề chán, khóc chán, y lại đứng lên, lại đi tiếp. Bản năng tự vệ đánh thức Niệm trong cơn mê sáng vật vã, và y biết điều quan trọng cho tính mệnh y là phải tìm được một chỗ trú ẩn khuất lánh và kín

đảo thật xa quận lỵ, thật xa sách-tờ trước khi trời sáng. Y thất thủ lần về Xóm Hạ. Trước đó, Niệm qua lại Xóm Hạ vài lần. Y còn biết cán bộ đoàn thể thỉnh thoảng vẫn về xóm tuyên truyền, công tác, xách động, khủng bố quần chúng. Nhưng tảng sáng, tới xóm y mới vỡ nhẽ là Xóm Hạ tịch liêu hoang phế không có một bóng hình sự sống. nào. Niệm đi một vòng, không thấy ai, trong nỗi cô đơn lại cảm thấy yên tâm và vững dạ được đôi chút. Y chui qua các hàng rào, lục soát hết khoảng vườn này đến khoảng vườn khác, cố tìm một con gà, một quả trứng để rơi. Bụng y đói cồn cào. Đã hơn một ngày một đêm không có gì vào bụng. Tìm kiếm một hồi, y thất vọng ngồi bệt xuống một bờ ao. Nhìn xuống. Mặt ao phản chiếu một khuôn mặt hốc hác, cặp mắt không ngủ lơ lơ sâu trũng, lưỡng quyền nổi cao, râu ria xồm xoàm. Niệm

ngó y trần trần trên gương nước lặng
lờ. Y không còn hình dáng, điệu bộ của
người. Y là một con thú đang bị bao vây
và rượt đuổi khắp bốn phía. Y có cảm
tưởng bối rối như chung quanh y, một
cái lưới vô hình đang chụp xuống dần
dần, mỗi lúc mắt lưới càng thêm dày đặc.
Y ngồi không biết bao nhiêu lâu. Rồi sự
dày vò của một niềm ham muốn dữ dội
không được thỏa mãn lại hành hạ y như
cực hình. Nữ, cái thân thể nở nang trắng
ngân ấm áp trên cái ổ rơm góc bếp. Đêm
mùa đông lạnh lùng gió thổi, ôm ghì Nữ
trong tay, vùi đầu vào da thịt nàng nồng
nồng gợi cảm, chiếm đoạt nàng trong
một chiếm đoạt của thú vật nổi loạn và
bản năng vỡ bờ trong một chiếm đoạt
toàn vẹn và tận cùng, Niệm nhắm mắt
lại, mọi đường dây cảm xúc trong y rung
bần bật trong niềm thỏa mãn và sướng
thỏa tưởng tượng. Y mệt rã rời. Những

ý nghĩ nung nấu làm y mỗi mệт rã rời. Mi mắt trĩu nặng. Tròng mắt tê dại. Giấc ngủ xâm chiếm Niệм. Từ ngoài bờ ao, y loạng choạng đi vào căn nhà ba gian bỏ hoang, y bước vào căn buồng tối thăm xông lên mùi ẩm mốc, y ngã xuống một mặt đất đầy rêu và bụi phủ từng lớp dày đặc, rồi y thiếp đi, Niệм ngủ không biết bao lâu. Như thôi. Như chết. Một tiếng động làm y bàng hoàng tỉnh dậy. Ấy là lúc Vinh đứng ở ngoài, gõ báng súng vào cánh cửa. Niệм thất sắc, đợi chờ một bóng người bước vào và những vệt đèn bấm chiếu soi khám phá ra y nằm trong góc nhà. Khẩu súng từ bao da đã lăm lăm trong tay Niệм. Y thu người lại, hai đầu gối kéo cao, cánh tay ép chặt vào cạnh sườn lấy sức, chĩa thẳng đầu súng ra phía cánh cửa. Vinh chỉ cần bước thêm một bước, một phát súng đã chát chúa nổ lên. Nhưng Vinh không vào, chàng quay ra,

và Niệm hoàn hồn hạ súng xuống. Sự sợ hãi đến cực điểm làm Niệm ngẩn ngơ như mất trí một hồi lâu. Lẳng nghe tiếng chân người đã mất hẳn ở ngoài ngõ, Niệm mới dám nhẹ nhàng ngồi dậy.

✱

Từ Xóm Hạ đi ra, buổi sáng mùa đông ấm áp lưu giữ ý thích của Vinh ở lại lâu hơn nữa dưới bầu trời nắng ấm.

Bảo chính Phàm lại giục khéo:

– Thưa, không biết ở quận liệu có xảy ra chuyện gì sáng nay?

Vinh cười, nheo mắt nhìn người bảo chính quê mùa:

– Chú nghĩ là có thể xảy ra chuyện gì?

Chàng ngoắc tay, chỉ về phía rừng phi lao:

– Phía này.

Vào Xóm Hạ đã là một táo tợn làm cho bảo chính Phẩm hoảng hốt. Nhưng tiến đến sát cạnh ranh giới mở vào vùng không người là một hành động kỳ lạ gần như không thể có được trong tưởng tượng của Phẩm. Y nhăn mặt:

– Thưa...

Vinh cắt ngang:

– Chẳng thưa gửi gì hết. Chú làm trái ý tôi nhiều lắm rồi đấy nhé. Đừng phát biểu ý kiến nữa. Theo tôi. Cầm vững tay súng và mở mắt thật lớn.

10

Dã tới cửa vào rừng phi lao. Địa hình cao dần. Đất mỡ màng và nhuần nhuyễn của những ruộng đồng dưới thấp đã được thay thế bằng thứ đất đồi lẩn lộn sỏi đá cứng sắc. Những búi cỏ già xơ xác trên những rãnh mòn, dấu vết của những trận mưa cũ soi thủng, từ trên đồi chảy xuống mang hình ảnh của một vùng mưa nắng dãi dầu không biết đã bao nhiêu năm tháng. Vịn tay vào những thân cây xù xì, Vinh bước dần lên

đỉnh đồi. Rừng thông rào rào bao học. Màu xanh đậm đặc. Không khí đầy mùi lá mục, lạnh buốt. Nắng đã đứng lại thật xa ngoài cửa rừng, nhìn xuống thấy thấp thoáng vàng rười trên những khoảng đất trống không. Nắng đã đọng lại, thật cao trên đầu, trên những ngọn phi lao, nhìn lên, thấy lớp lớp hàng hàng vươn lên cao vút như một rượt đuổi nhau bắt gặp vòm trời. Yên tĩnh, trang nghiêm và khác thường. Rừng đẹp, huyền bí, lẫm li và dữ dội đẹp. Phi lao muôn vạn gốc trùng điệp hòa giọng hát, và cái biến âm thanh liên hồi không dứt đẩy Vinh vào trọng tâm của một hút xoáy vô hình. Rừng có linh hồn. Rừng có đời sống. Những bất ngờ và những bí mật kỳ lạ của rừng. Rừng nín thính trong vẻ quạnh hiu khốc liệt và Vinh có cảm tưởng thần trí chàng đang mở rộng ngây ngất trong một va chạm bàng hoàng khó tả với linh hồn và

đời sống đó của cánh rừng phân chia hai miền thù oán và đối nghịch nhau.

Lên tới đỉnh đồi, rừng thưa hơn. Nắng thấp thoáng trên những khoảng trống. Trở lại với Vinh là một cảm giác ấm áp đốt nóng dần dần da thịt căng căng. Vinh đứng thẳng người, hít trong một hơi thở thật dài tất cả cái hanh nỏ, cái khô sần, cái vang vang không tiếng của mùa đông vào lồng ngực.

– Phẫm, đưa tôi cái ống nhòm.

Hai thầy trò đứng bên nhau, Phẫm cầm chắc khẩu tiểu liên và Vinh kiếng chân, chiếu ống kính vào vùng xa lạ mênh mông trước mặt. Chàng nhìn thấy một con đường khởi sự từ một đồng gạch đá lăn lóc mà chàng đoán là dấu tích còn lại của một thôn xóm khá trù phú ngày trước đã bị bom đạn thiêu hủy

tan tành, một dòng sông từng khúc ẩn hiện sau những lùm cây hai bờ, một cây cầu, phiến gỗ bắc ngang nhỏ như một sợi chỉ, và hai bờ sông là sự di động chập chờn của đám người li ti. Đất địch hiện ra, thù oán chưa ngó thấy, chỉ thấy cái bộ mặt ngao ngán quanh hiu của một vùng đất chết.

Vinh trao trả ống nhòm cho bảo chính Phẩm.

Chàng ngồi nghỉ trên một hòn đá nhẵn.

– Bọn chúng đột nhập vào khu vực quận lỵ theo đường này?

– Dạ.

Vinh cười:

– Thầy trò mình chờ đây xem có ai đi qua không?

Phẩm cải:

– Chúng như chuột, như dơi. Chỉ đêm tối mới dám lộ mặt thôi ạ!

– Thì một đêm tối trời nào đó, chúng ta sẽ đến rình chúng ở đây.

Phẩm trợn mắt kinh ngạc, không dám tham khảo ý kiến.

Vinh nghiêm trang:

– Thật đấy chứ. Tôi không nói đùa. Nếu không, sự có mặt của tôi ở quận lỵ mới lập này dùng làm gì? Tôi phải đặt tôi thành một cần thiết cho sự sống còn của quận. Thôi, bây giờ thầy trò mình trở về.

Mặt trời đã lên giữa đỉnh đầu. Buổi sáng hết trong yên tĩnh. Từ rừng phi lao, Vinh băng qua những thửa ruộng bỏ hoang leo lên bờ đê. Thân thể chàng sau buổi sáng đi săn, mỗi một cách nhẹ

nhõm và thư thái. Vinh đeo súng lên vai, huýt gió nho nhỏ. Điệu nhạc làm chàng nhớ đến Hà Nội. Hà Nội bên kia sông Hồng Hà. Hà Nội như một thế giới cách biệt. Vinh nghĩ chủ nhật sau, nếu công việc ở quận đỡ bề bộn chàng sẽ về Hà Nội thăm gia đình. Không khí khô sằn tuôn đầy chung quanh, những khoảng trống chạy dài đến tận chân trời, tầm mắt không bị án ngữ, và ở Vinh là một trạng thái ung dung, nhàn hạ. Giữa chàng và quận lỵ mới thiết lập, những liên hệ khởi đầu vậy là đã tạo thành một thứ tình cảm tuy còn mong manh mơ hồ, nhưng là những mầm hạt gieo trên một mảnh đất tươi tốt hứa hẹn một mùa màng ngày tới phong phú và rục rờ hơn. Những liên hệ với người. Với cảnh vật. Với dân chúng. Và cả những liên hệ với kẻ thù chưa đối diện nhưng Vinh đã cảm thấy sự hiện hữu vô hình.

Về gần tới cổng quán, nhiều tiếng chào Vinh vọng ra từ những hàng quán hai bờ đê. Những khoảng trống mắt. Đời sống thân mật, gần gũi. Vinh chào lại mọi người. Chàng mỉm cười quay lại bảo chính Phẩm:

– Chúng ta vào đây uống nước cái đã.

Bảo chính Phẩm ngăn ngừa. Y thấy ông quán trưởng trẻ tuổi đã đùa giỡn với cái chết lại còn có những thái độ quá ư dân chủ. Dân chủ như thế đâu có được. Dân chủ như thế thì dân nhờn, thì không làm được việc, thì không có cái tác phong cần có của quán trưởng.

Người chủ quán già rồi rít chạy ra khi thấy Vinh hạ súng, cúi đầu bước vào trong quán. Một đám người ngồi quây chung quanh một cái bàn lúnh quính

đứng cả lên. Vinh giơ tay cản lại:

– Ấy chết. Cứ để mặc tôi.

Chàng ngồi ghé xuống một thành ghế. Bảo chính Phẩm, khuôn mặt hiện đầy vẻ quan trọng, đứng thẳng phía sau.

– Khá không, ông quán? Vinh thân mật hỏi.

– Dạ, cũng khá đấy ạ.

– Bình yên cả đấy chứ.

– Vâng. Cũng là nhờ cụ quận.

– Dâu có. Tôi mới về đã làm được gì cho đồng bào ở đây đâu. Nhưng tôi sẽ cố gắng.

Vinh nhìn mọi người:

– Có ai cần gì cứ nói thẳng cho tôi biết.

Mọi người không nói, chỉ đưa mắt nhìn nhau, rồi nhìn Vinh bằng cái nhìn mền phục. Sau mấy ngày nhậm chức, Vinh đã được tiếng là một ông quận trẻ tuổi, có những cử chỉ không quan cách chút nào, nhưng rất thương dân. Hai sự can thiệp của Vinh làm chấn động dư luận trong vùng. Việc thứ nhất là ngăn cản được tên tây đồn trên xếch-tơ không cho nổi lửa thiêu hủy một xóm cách quận 5 cây số về phía tây trong một cuộc bố ráp thường lệ. Cuộc hành quân hôm đó có Vinh tham dự. Bảo chính đoàn cùng một tiểu đội lê dương cùng chia nhau nhiệm vụ lục soát cái xóm khuất lánh được mật báo là có du kích quân về tập trung tuyên truyền. Những tên lính lê dương hình như không biết rét lạnh là gì. Chúng cởi trần, thẳng nào thẳng nấy lông lá đỏ hỏn. Chúng chửi thề, cười hô hố, trong những cử chỉ điên dại đã nói

lên cái thú tính tàn phá, cái thú tính hãm hiếp, cái thú tính giết người.

Từ trên những đoàn xe vận tải ào ào nhảy xuống, chúng hung hăng chạy tràn vào xóm như một đàn cọp dữ. Bên cạnh chúng, những người lính bảo chính đoàn của Vinh không còn một chút gì cái tác phong lính tráng ngạo nghễ, mà chỉ còn như một bầy trai tráng hiền lành.

Vinh và tên quan đồn dừng lại ở một bóng cây đầu làng.

Thái độ cuồng khẩu của bọn lính lê dương làm Vinh khó chịu.

Chàng hỏi viên quan đồn:

– Lính của ông bao giờ cũng ngủi thấy mùi máu.

Tên quan đồn cười khà khà. Y ngửa cổ nốc một chai la-de, đưa tay lên chùi miệng, hỏi lại:

– Như thế là ông định nói gì?

– Như thế. Như họ đã ngửi thấy mùi máu.

– Ông không ngửi thấy sao.

Vinh thản nhiên:

– Không.

Chàng khoát tay:

– Trong không khí này chỉ có mùi cỏ hoa đồng ruộng.

Tên quan đồn cười ngất:

– Ông nói như những nhà thơ lãng mạn ở nước chúng tôi.

Vinh nghiêm mặt:

– Tôi nói như bất cứ một người Việt Nam nào yêu thương tổ quốc mình bất hạnh và quê hương mình tan nát trong lửa đạn của cuộc chiến tranh phi lý.

– Ông thù ghét chiến tranh.

– Ông không như thế sao.

– Tôi xuống tàu sang Việt Nam không phải để làm thi sĩ. Mà để tham dự một cuộc chiến tranh.

– Đành thế. Nhưng phải làm thế nào cho chiến tranh được giới hạn trong một tàn ác tối thiểu, càng ít chừng nào càng hay.

– Một thí dụ.

– Thí dụ như chúng ta phải ra lệnh cho lính chúng ta đừng giết người, đừng

tàn sát một cách vô lương tri và vô ích

– Cuộc chiến làm đổi thay tâm hồn người. Lính tôi cũng là người. Nhưng trước cảnh tượng địa ngục, sự tàn bạo đã thay thế cho lòng nhân từ, và tinh thần nhân đạo không dùng làm gì trên chiến trường. Ở đây là lẽ phải của sức mạnh, của lưỡi lê và những viên đạn đồng. Người ta phải lao mình vào cuộc chém giết. Không giết kẻ thù, kẻ thù cũng giết ta. Sự thật tàn nhẫn và giản dị như vậy.

– Tôi không đồng ý.

– Nghĩa là...

– Nghĩa là chúng ta không có quyền hiểu sự thực tàn nhẫn và giản dị như vậy. Chúng ta không thể giống kẻ thù. Thắng được kẻ thù là ở điểm đó. Chúng ta phải khác kẻ thù ở điểm chúng ta là con người

có lương năng phấn đấu với một sức tàn phá thú vật và cuồng tín.

Viên tây đồn nhún vai, nhìn Vinh, y không hiểu được người quận trưởng trẻ tuổi mà y coi thường, lại vừa thân nhiên dạy cho y thế nào là sự khác biệt cần phải có trước kẻ thù.

– Chúng ta phải thảo luận lại.

Vinh mỉm cười. Chàng không muốn gây mâu thuẫn với tên quan đồn, bởi chàng đã nghĩ đến những hợp tác cần thiết và nhiều mặt, không thể không có giữa xéch-tơ và quận lỵ mới lập. Chàng rút bao thuốc, mời tên quan đồn một điếu. Khói thuốc của buổi hành quân bay lên, nhòa lẫn vào màu tre xanh. Im lặng một lát. Rồi sau những bụi tre, những lùm cây, là những đợt súng máy nổi lên. Tiếp đó là những tiếng la hét mọi rợ,

tiếng giày đinh chạy rầm rập, và những tiếng kêu khóc thất thanh nổi dậy. Một đoàn người bị lừa ra khỏi xóm, lính lê dương đi sau, chĩa súng điệu đến trước mặt Vinh và tên quan đồn Vinh nhìn cái đám đông lếch thếch và lòng chàng thất lại. Chỉ toàn là ông già, bà già, mấy cô gái quê và một bầy trẻ nhỏ. Trên tất cả những khuôn mặt, hiện hình sự thất đảm và kinh hoàng không bờ bến. Những cặp mắt mở lớn đến đứt kẽ. Những thân hình xanh xám, nhợt nhạt, run bần bật như những tàu lá trước gió. Vinh tiến lại đứng trước cái đám dân chúng hiền lành vô tội, mà chàng không nhìn thấy ở đó bóng dáng kẻ thù, mà chàng chỉ nhìn thấy ở đó hiện thân của những nạn nhân đau khổ nhất, đáng thương nhất của cuộc chiến tranh bẩn thỉu. Vinh dụi dãi:

– Các ông bà đừng sợ. Ở đâu cứ đứng yên ở đó. Đừng la hoảng, đừng chạy trốn. Chạy là lê dương nó bắn chết đó.

11

Chàng quay trở lại, lắc đầu, bảo viên quan đồn:

– Đây không phải là những kẻ thù của chúng ta. Đây là thường dân vô tội.

Viên quan đồn vặn:

– Sao ông quận biết.

– Tôi biết. Vì tôi là quận trưởng và vì tôi là quận trưởng tôi phải hiểu biết dân chúng của quận tôi.

Chàng dẫn giọng:

– Sau cuộc hành quân, tôi yêu cầu những ông ông già bà già và trẻ thơ này phải được tha ngay lập tức.

Tên quan đồn hăm hăm nét mặt, nín thình không nói.

Hai giờ sau, cuộc lục soát kết liễu. Vinh chờ người tiểu đội trưởng bảo chính đi ra. Thấy y, chàng vẫy tay cho y lại gần:

– Sao?

– Thưa ông quận, du kích đã tẩu thoát hết.

– Tức là không có.

– Dạ. Đúng như thế,

Mọi người tập hợp trước bãi đất rộng sửa soạn trở về. Tên quan đồn chừng như bức mình về cuộc hành quân không đối tượng ra lệnh phóng hỏa đốt cháy khu xóm. Vừa thấy thế, Vinh can thiệp tức khắc. Chàng yêu cầu không một căn nhà nào của xóm được đụng chạm tới, được tiêu hủy. Viên quan đồn trợn mắt:

– Giữa chúng ta có rất nhiều sự bất đồng ý kiến trầm trọng.

– Có thể như thế. Tôi rất tiếc không thể làm vừa lòng được đại úy. Nhưng đây là phần đất tôi cai trị. Chúng ta không thể tranh thủ được nhân dân nếu còn xảy ra những vụ đốt phá vô bằng như thế này. Kẻ thù khủng bố dân. Chúng ta phải làm khác.

Tên quan đồn hậm hực:

– Được lắm. Nhưng ông quận trưởng phải chịu hết trách nhiệm về vụ này.

– Bao giờ tôi cũng chịu hết cách nhiệm về những vụ như vụ này.

Hành động được lòng dân thứ hai của Vinh là vụ giải quyết một đàn bò vô chủ. Buổi sáng hôm đó, sau bố ráp đại quy mô bao trùm nhiều thôn xóm chung quanh khu vực quận lỵ, tên tây đồn xéch-tơ cho lê dương lừa thẳng vào sân quận một đàn bò, bò mẹ bò con dễ chừng ba mươi con. Vinh đứng trên bậc thềm, nhìn đàn bò chạy tán loạn, đếm tít quay lại hỏi cụ Khải:

– Chuyện gì thế cụ Khải.

Người thư ký già chưa kịp trả lời thì tiếng chuông điện thoại vang lên trong buồng giấy. Cuộc điện đàm ngắn ngủi.

Phía bên kia đầu dây là tiếng nói ồ ồ như lệnh vỡ mà Vinh nhận được ra ngay là tiếng của tên đại úy Pháp chỉ huy xếch-tơ:

– Tôi muốn được nói chuyện với quận trưởng.

– Chính tôi đây, thưa đại úy.

– Cuộc tuần tiễu của chúng tôi sang nay thu được kết quả rực rỡ. Bắt được rất nhiều. Toàn du kích, loại chính cống.

Vinh dần mạnh từng tiếng rõ ràng:

– Tôi hy vọng là du kích, không phải là dân lành.

Viên quan đồn mĩa mai:

– Ông quận quả thực là một tín đồ trung thành của chủ thuyết hoài nghi. Nhưng lần này thì ông quận có quyền

tin. Nhân tiện, tôi đã gửi đến biểu ông quận một chiến lợi phẩm thu được của kẻ thù

– Tôi không hiểu.

– Ba bốn chục con gì đó. Thuộc hạ của tôi chưa giao đến tay ông quận sao?

Vinh nhìn ra đàn bò đang bị dồn về một góc sân, cười.

– Tưởng gì, tôi đã thấy. Cảm ơn nhã ý của đại úy.

Cuộc điện đàm chấm dứt. Ngồi trong bàn giấy, chàng cho gọi cụ Khải vào hỏi ý kiến:

– Trường hợp này, thường thường một người quận trưởng muốn yên thân không làm mất lòng ai phải xử trí như thế nào.

– Thưa, nhận ạ!

Vinh cười lớn:

– Đã đành là nhận. Sao nữa.

– Bán ạ?

– Bán? Đồng ý. Sao nữa.

– Đại úy bên xếch-tơ đã nói biểu ông quận thì đàn bò là của ông quận.

– Bậy. Đâu phải là của tôi. Của dân.

Chàng nghiêm nét mặt:

– Tôi muốn cụ Khải biết và nói cho tất cả những người cùng làm việc với chúng ta biết rõ, nhập tâm điều tôi vừa nói. Không có gì thuộc quyền sở hữu của chúng ta ở đây. Mà của dân cả. Rồi là của công, của chính phủ.

Cu Khải đưa một đề nghị khác:

– Thế thì bán lấy tiền sung vào quỹ đặc biệt.

– Không ổn. Như thế là chúng ta tước đoạt sở hữu của dân làm sở hữu của chính phủ. Cụ Khải này, ông đại úy Pháp trên đồn binh thế mà thâm độc ngoài sức tưởng tượng.

– Thâm độc?

– Phải. Tặng tôi một đàn bò là một đòn thâm độc lắm, cụ Khải chưa nhận thấy như thế sao? Làm như thế là tên quan đồn muốn cho dân chúng thù quận trưởng. Dân không hiểu, chỉ biết bò được đưa vào quận, rồi bỏ được bán đi. Dân sẽ cho là tôi đồng lõa với quan đồn trong âm mưu chiếm đoạt tài sản của dân để làm đầy túi tiền mình. Nhưng tôi không thể cho phép mình rơi vào âm mưu thâm độc ấy. Cụ ra lệnh cho bảo chính

canh coi đàn bò cẩn thận. Để mất một con thôi cũng bị nghiêm trị nặng nề. Bây giờ cụ gọi ngay cho tôi dăm ba bô lão có uy tín nhất của xóm có đàn bò lên quận. Tôi muốn gặp họ.

Những bô lão được gọi lên quận ngay buổi chiều hôm ấy. Nhìn những ông lão già lụ khụ đứng khúm núm trước thềm, nhìn những chùm râu bạc phất phơ trong gió lạnh mùa đông, Vinh động lòng trắc ẩn, chàng nghĩ đến cha, đến tất cả những bất hạnh của một chiến thời tàn nhẫn, qua hình ảnh tiêu tụy thảm thương của những ông già kinh hãi nhìn chàng bằng cái nhìn thất đảm như đứng trước một hung thần. Sự sợ hãi. Sự sợ hãi toàn diện, phi lý của con người mà chiến tranh đã hạ thấp xuống hạng súc vật. Sự sợ hãi lan tràn trong không khí, lẫn quất, ám ảnh, vô hình mà hiện hữu, ăn sâu vào tiềm

thức, nhập lẫn vào máu huyết, ánh lên trong những cái nhìn, hiển hiện trong từng cử chỉ. Không ai dám nhìn thẳng, nói lớn, những thân hình lom khom, những khuôn mặt không bao giờ dám ngẩng cao, những đầu óc không bao giờ dám phản kháng, dám phản nộ. Ở phía những người vô tội, chiến tranh là sự khiếp hãi đến cùng. Làm cho người dân lấy lại được niềm tự tin, khôi phục cho từng người giá trị và nhân phẩm của họ là một công trình cải hóa và giáo dục dài hạn. Nó đòi hỏi thật nhiều kiên nhẫn, thật nhiều quyết tâm. Nhưng Vinh tự nhủ thầm với chàng là chàng kiên trì đi vào con đường chàng theo đuổi. Như chàng đã nói với bảo chính Phẩm: “Lý do sự có mặt của tôi ở quận lý mới lập này là như thế”.

Công cuộc lớn lao được Vinh dung đàn bò là cơ hội thứ nhất để thực hiện. Chàng thân hành ra tận thêm đón mấy ông lão già vào bàn giấy, kéo ghế mời từng người một ngồi.

– Đàn bò ngoài sân quận có phải là của xóm ta không, thưa các cụ.

– Bẩm ông quận trưởng, phải.

– Quan đồn bảo xóm ta chứa chấp nhiều du kích lắm.

– Thưa, tuyệt nhiên không có.

– Tôi tin các cụ, đàn bò này xin các cụ nhận lãnh về, giao trả cho những người bị mất. Các cụ làm ơn ký tên vào bản cam kết này: Là phải báo ngay cho tôi nếu có du kích về xã hoạt động. Tôi bảo đảm xã không bao giờ bị bố ráp nữa, nhưng nếu có du kích đến mà các cụ không báo thì

tôi không dám bảo đảm gì hết, xin các cụ nhớ cho.

Sau cuộc tiếp xúc thân mật, Vinh mời mấy bô lão dùng bữa cùng với chàng. Sau bữa ăn, một tiểu đội bảo chính được lệnh hộ tống các bô lão và đàn bò về tận xóm. Đưa tiễn mấy ông lão già râu tóc bạc phơ ra tận cửa quận, Vinh mỉm cười chỉ tay cho cụ Khải nhìn về phía xéch-tơ.

– Ông đại úy Pháp của mình mà nhìn thấy cảnh này thì tức hộc máu ra đây.

– Thế nào y cũng để tâm thù ông quận.

– Có thể lắm. Đành vậy làm thế nào khác được.

Cụ Khải cảm động:

– Ông quận thương dân như thế...

Vinh cười lớn, cắt ngang:

– Đừng tưởng tôi thương dân. Mà chính là tôi lo cho cái thân tôi trước đã. Đúng như thế đó. Dân oán mình thì dân sẽ giết mình, chứ cần gì phải tới tay du kích giết. Dân yêu mình thì du kích muốn giết cũng còn mệt. Vấn đề giản dị là như thế. Tôi đâu có muốn gây thù gây oán với ông đại úy Pháp làm gì. Nhưng nghĩ cho cùng y thật đáng trách. Người ta đã có mầm độc ác trong người thì hành động nào dù vô tình hay hữu ý cũng bị độc bởi cái mầm độc ác ấy. Chiến đấu không có nghĩa là phải độc ác. Nếu cần tôi cũng biết giết người. Nhưng phải làm thế nào cho đến cả cái hành động giết người cũng không phải là sự độc ác.

Bóng chiều tà tà phủ xuống những cánh đồng hoang vắng chạy dài dưới chân đê. Cụ Khải nhìn Vinh. Rồi cụ nhìn trời,

nhìn những cánh đồng, nhìn buổi chiều đang xuống, êm ả, không tiếng vang. Đã lâu lắm người thư ký già mới tiếp nhận được cái cảm giác ung dung thoải mái đó của một buổi chiều hòa bình không có tiếng súng, không có người chết, không có máu chảy.

Trước sự im lặng trầm ngâm bất chợt của người thư ký già, Vinh thân mật hỏi:

– Cụ nghĩ gì?

– Tôi nghĩ quận ta không chừng sẽ được yên ổn?

– Tại sao?

– Dạ, tôi cũng không hiểu tại sao. Chỉ cảm thấy mơ hồ như thế.

Vinh cười lớn:

– Tôi cũng không mong gì hơn. Nhưng cụ Khải đừng quên điều này. Kẻ thù chỉ để ta yên thân nếu lúc nào, đêm cũng như ngày, chúng ta để phòng cẩn mật. Càng được yên, lại càng phải để phòng cực kỳ cẩn mật. Thôi chúng ta vào. Tôi đề nghị mọi người đi ngủ sớm. Đêm nay chúng ta lại phải đi tuần tiểu.

★

Tiếng cười của Vinh, Nữ nghe thấy lọt xuống tận chỗ nàng đứng, tiếng cười ngân vang không dứt trong đầu nàng như một reo vui bất ngờ và kỳ lạ. Nữ đứng lặng, đón nhận tiếng cười, và để cho nó gây trong nàng một rung động bàng hoàng.

12

Nữ đứng trong căn vườn nhỏ sau nhà. Buổi chiều đã trở lạnh nhưng còn vương vương ánh nắng. Nữ mặc một cái quần nhiều đen, bộ đùi tròn lẳn nổi hình sau làn vải mỏng, chiếc áo cánh vải phin trắng nõn, cổ áo hình trái tim, ngực áo căng căng. Da thịt Nữ đỏ hồng. Tuổi dậy thì đốt lửa trong thân thể. Nữ không biết lạnh là gì. Nàng chỉ cảm thấy mùa đông, những hơi gió lạnh của mùa đông là một trạng thái ngoại giới

tương phản càng làm gia tăng sự rạo rực của những đường máu dồn đầy trong thân. Nữ có cảm giác như gõ ngón tay trên da thịt, da thịt có thể rung lên thành âm thanh. Ngoài tấm áo vải phin trắng nõn, chiếc áo len màu huyết dụ nổi bật lên nền lá xanh thẫm, nền xám của mái nhà, nền nhạt nhạt của nền trời.

Nữ vừa gội đầu, vừa tắm xong. Tóc còn thơm hương bồ kết. Hơi nước mát đang mất dần trước sự tỏa bốc của hơi người nàng nồng nàn. Dục tình hiện hữu trong một ý muốn làm đẹp. Dục tình bốc cháy trước tiếng cười giòn dã của người quận trưởng trẻ tuổi trên mặt đê cao, tiếng cười chạm tới Nữ, bao trùm thành một ve vuốt kỳ thú. Nữ ngửa cổ, nhắm mắt, miệng hé mở, như nàng đang muốn uống lấy, uống thật hết tiếng cười vào cổ họng.

Đã hơn một tuần lễ, tâm hồn Nữ, cùng với sự có mặt của người quận trưởng trẻ tuổi, là một mặt hồ phẳng lặng thốt nhiên xao động bởi những dòng nước chảy ngầm. Hình ảnh Vinh ám ảnh tâm trí nàng. Đêm nàng mơ thấy Vinh trong những giấc mơ táo tợn, buổi chiều, nàng ra đứng trong căn vườn sau nhà nhìn lên cái mái ngói đỏ chói của quận lỵ, tưởng tượng ra Vinh đang làm việc, chàng ngồi đó, sau cái bàn giấy lớn, chàng trẻ trung, chàng chững chạc, chàng là hình ảnh của nơi thanh lịch sáng ngời ánh đèn bên kia bờ Hồng Hà, chàng ở một giai cấp hoàn toàn khác biệt với cái giai cấp quê mùa cùng khổ tiều tụy của nàng, chàng trở thành niềm mơ tưởng không bao giờ đạt tới, nhưng bởi vậy mà càng thêm nồn nà, càng thêm nung nấu. Vinh có mặt và Nữ thấy nàng hiện hữu. Nàng là đàn bà. Trước, cả những lúc trao thân cho Niệm

chưa từng bao giờ Nữ nghĩ được nàng là đàn bà. Cuộc sống buồn rầu. Những tháng ngày cực nhọc. Chiến tranh với sức tàn phá dữ dội. Những họng súng nghiêng nghiêng trên bờ đê. Những chốt gác hung dữ một cách đe dọa đêm ngày. Những bầu chó bẹc-giê gầm gừ nhe những hàm răng nhọn hoắt. Những tiếng giày đinh cuồng khâu của bầu lê dương, và con người sống dưới những túp nhà tiêu tụy của khu xóm lá, thân phận không hơn gì cỏ cây sâu kiến. Nữ không tìm được nguyên nhân, nhưng nàng linh cảm một cách sung sướng như từ ngày Vinh về, nàng có với nàng một thời mùa xuân kín thắm nào đó, nàng cố với năg một niềm vui kín thắm nào, nàng có với nàng một tâm sự kín thắm nào đó, và ngây ngất sống, mơ màng và đắm say sống với sự kín thắm mới mở này. Như trong nàng vừa có một đài hoa

nở, một tia nắng dấy, sự xôn xao như một cánh bướm, nghe thấy, cảm thấy nguồn vui là một dòng suối róc rách với những âm thanh sáng láng vô ngần.

Chiều chiều, tự hơn một tuần nay, đã trở thành thói quen, cái việc Nữ ra đầu ngõ ngóng nhìn lên quận lỵ. Đã thành thói quen, cái việc Nữ làm dáng. Trái tim nàng thường xuyên đập một nhịp đập hồi hộp. Tầm mắt Nữ cơ hồ chỉ còn biết hướng về một phía duy nhất. Phía đó mang tên là Vinh. Thân trí nàng cơ hồ chỉ còn là sự chiếm ngự của một ám ảnh không rời. Ám ảnh đó là người đàn ông một đêm kia đã chiếu đèn vào nàng, giữa lúc nàng đang chống cự lại sự chiếm đoạt tàn bạo của Niệm. Cho nên nghĩ đến Vinh, ở Nữ còn là một biết ơn thầm kín.

– Nữ. Con Nữ đâu.

Tiếng gọi giận dữ của người cha làm Nữ giật mình ra khỏi vùng đắm chìm mơ màng. Vừa thừa, Nữ vừa chạy mau vào trong nhà. Bộ ngực tròn căng nhẩy đập theo nhịp chân bước.

Ông lão già ngồi xếp chân vòng tròn trên sập, mặt búng búng sắc giận. Giờ đã đến bữa nhậu chưa có. Nữ nhớ ngay là nàng đã mãi mơ mộng quên dứt bữa nhậu buổi chiều thường lệ của người cha nghiện ngập.

– Rượu tao đâu?

Nữ lúng túng:

– Để con dọn ngay bây giờ.

– Mà làm gì từ ban nãy đến giờ.

– Con gọi đầu.

– Hừ, suốt ngày chỉ tắm với gội. Mà làm cái gì mà chỉ suốt ngày gương với lược, quần với áo. Con nhà lính mà tính nhà quan Rồi thì chết đói rã thây ra.

Nữ nín thình quay xuống bếp. Thật may trong chạn còn lại một con mực. Nàng thổi lửa phù phù, nướng thật mau cho chín con mực. Một mâm rượu, một cái khay, con mực nằm còng queo trên cái đĩa nhỏ, và bữa nhậu đã được dọn xong trong khoảnh khắc. Nữ bưng ngay cái khay lên cho cha. Nàng chỉ muốn được trở lại khoảng vườn, đứng một mình, nhìn vì sao lên, nối tiếp lại dòng mơ mộng đứt quãng.

Ông ba Bảng tợp một ngụm rượu, trong cái chập choạng của căn nhà đã phảng phất bóng tối. Gió bắt đầu thổi mạnh thành tiếng trên những gờ mái xào xạc. Mùa đông đầy trời trên cao, tiếng

gió gọi về những khoảng trống heo hút, những cánh đồng không người, rừng phi lao và tiếng than khóc của những hàng cây rũ rượi xõa tóc.

Nữ thắp một ngọn đèn nhỏ, đặt trước khay rượu. Ông lão già nhìn đứa con gái, từ đầu đến chân:

– Thằng Phác đâu.

– Con không biết. Chắc chú ấy ở những quán hàng trên đê.

– Hừ, cái thằng ngu đàn. Cứ lên đê cho lắm vào. Thế nào cũng có phen lê dương nó bắn cho mất xác.

– Thầy cứ nói. Thầy làm như quận là xóm Hạ không bằng.

– Hừ, biết đâu đây. Mà y tưởng yên lắm hả. Tao thì tao nghĩ khác. Tao lo đêm lo ngày. Không có thể yên được mãi đâu.

Còn cái thằng Niệm nữa. Nó thù thế nào nó cũng kiếm chuyện. Nó ở đâu bây giờ?

Nữ sắg giọng:

– Ở đâu làm sao con biết được. Và con xin thầy một điều, từ bây giờ thầy đừng có nhắc đến tên người ấy nữa.

– Tại sao?

– Chẳng tại sao hết. Tại con không thích. Có thể thôi.

Nữ im lặng như tìm câu nói thích hợp. Rồi nàng nói tiếp:

– Cứ coi như nó chết rồi.

Ông ba Bắg không chịu như vậy:

– Láo. Nó như quỷ như ma. Nó chết thế nào dễ dàng như thế được. Mà nó cũng chưa chịu rời xa vùng này đâu.

– Sao thầy biết.

– Gì mà tao chẳng biết. Tao già rồi nhưng cái gì ở các vùng đèo heo hút gió này mà tao chẳng biết. Nó lẩn quất đâu đó. Nó đang chờ rình một cơ hội nào đó, để làm một chuyện ghê gớm nào đó. Tao biết. Tao biết mà.

Nữ đang bực mình về sự cha già chột nhắc đến Niệm, cũng phải bật cười:

– Cha cứ làm như gì cha cũng biết hết.

– Nữ, ngồi xuống tao bảo.

– Thầy uống rượu đi.

– Mà định đi đâu mà cứ cuống cả lên thế kia? Mà làm đom làm dáng như thế kia thì mà ngu lắm, ngu quá lắm, thì mà không muốn được yên thân, thì mà sắp gặp chuyện khốn nạn rồi đó.

Nữ tròn mắt:

– Thầy nói gì lạ lùng. Con không hiểu.

– Mở to mắt ra mà nhìn. Lê dương, mũi đỏ ngày ngày xuống xóm mò gái, chúng nó mà tóm được mày thì chỉ có mặt cái đời mày, biết không. Cứ thửñ ra, phơi mặt phơi mũi ra, mày tưởng thế là hay lắm sao?

Nữ cãi:

– Đời nào có chuyện ấy. Thầy khéo lo vớ lo vẩn.

Ông ba Bảg trừng mắt, hơi rượu làm cho mặt mũi ông lão già đỏ sậm:

– Dễ chúng nó tha mày sao.

– Cần có pháp luật chứ. Còn có người nọ người kia, chứ lê dương muốn làm gì cũng được sao?

– Ai là ai?

Nữ nghĩ đến Vinh. Nàng buột miệng:

– Ông quận.

13

Ông lão già hừ một tiếng đầy vẻ khinh bỉ:

– Ông quận! Mày tưởng ông quận ở cái thời này là ghê gớm lắm sao. Sở Tây như cọp, Tây bảo gì làm nấy, nhắm mắt vâng theo, quyền hành chó gì. Chỉ được cái nước hà hiếp dân là không ai bằng. Tao dặn mày nhớ lấy. Có thân phải lo.

– Thấy mặc con.

– Được, mặc may xem may làm gì.
Có sao đừng trách thằng già này không
bảo trước.

Nữ từ chối tranh luận với cha bằng
cách lảng lạng đi xuống nhà bếp. Đến
ngồi trên ổ rơm, Nữ gục đầu trên đầu
gối, lại hướng hết mọi ý nghĩ mê đắm lên
một sân quận trên cao. Tiếng phi lao từ
cánh rừng xa ngoài vùng tiếp giáp giới
tuyến vọng về thành một điệu ru đưa
hồn Nữ phiêu diêu trong một giấc mộng
giải thoát. Giải thoát khỏi cái thân phận
khốn cùng và tối tăm của nàng trong khu
xóm lá tiểu tụy. Nữ có linh cảm một ngày
nào đó, nàng sẽ là cánh chim vỗ cánh bay
khỏi những mái nhà tranh xơ xác gió thổi
mùa đông lạnh buốt, bay khỏi mặt đê
heo hút trống trải, bay khỏi những cánh
đồng cỏ hoang, bay mãi miết về những
chân trời sáng hồng của một đời sống có

hạnh phúc và có tình yêu, có những cái đẹp làm cho một đời người xứng đáng là một đời người. Một chiếc xe đậu lại trên đầu dốc. Đêm vừa hết. Ngày vừa lên. Nắng lúc đó chói lòa trên những phiến ngói đỏ chói của những căn nhà quận lỵ. Gió thổi lên từ mặt sông mát rượi, gió thổi qua tâm hồn của nàng hồi hiệp trước cuộc đời mới mở rộng trước tầm mắt như một ngã đường thênh thang trên đó Nữ chạy đuổi thời gian, bắt kịp mùa xuân, bằng những dấu chân cuống quýt rớt niềm vui vô bờ xuống những phím đàn đời cho rung ngân thành âm điệu. Chuyển xe đưa nàng ra khỏi ấu thời và quá khứ, khởi điểm cuộc hành trình là chân trời cũ mây xám buồn, chân trời cũ mang tên là lưu đày, và Nữ sẽ bước lên chuyển xe ấy. Những dặm vui bắt đầu. Gió đường trường thổi bay mái tóc. Xe chuyển mình, bánh lướt đường, con dê

bỏ lại, xóm lá dần xa. Nàng ngồi trên xe và nàng nhìn lại quá khứ của nàng một lần cuối cùng không tiếc thương. Mặt nước đục lờ lờ, đóng váng, những hệ thống dây thép gai lởm chởm là cái hình ảnh ghê rợn của chiến thời, kéo dài trong một trạng thái buồn nản cùng cực những ngày tháng đứng đưng không đợi chờ, không dấy động, những đêm đông buốt lạnh đầy trời, điệu khóc của phi lao, tất cả sẽ ném trả lại cho một khoảng sau lưng xa lạ và vô nghĩa.

Tưởng tượng đặt cho Nữ một hiện hữu khác cho chuyến đi đích thực vào đời. Chàng. Chàng ngồi bên Nữ. Chàng cùng đi một chuyến xe với Nữ. Chàng âu yếm bảo Nữ: “Anh đưa em về Hà Nội, nơi có ánh sáng của lửa điện, những tòa nhà tráng lệ nhiều tầng, những con đường xanh ngắt bóng cây, đêm xuống,

đèn sáng như sao, ánh sáng phường phố xua dạt những miền bóng tối, đuổi dạt bóng tối, sự khiếp đảm và những tiếng súng về mịt mù bên kia những bờ bãi của Hồng Hà”. Chàng nói, xe lao đi như tên bắn, Nữ ném thân thể về cái chói lòa của một chân trời mới. Và Nữ không còn là Nữ trước. Nhờ chàng, vì chàng, Nữ đã hóa thân. Phần đời cũ sẽ không còn một dấu vết, quá khứ bị giết chết, quá khứ không ám ảnh, chàng là hiện tại, tương lai, định mệnh của Nữ.

Tiếng thở dài bàng khuâng thoát ra từ dưới mái đầu gục thấp. Nữ ngã xuống khoảng sâu trũng của ổ rơm, thốt nhớ lại đêm người quận trưởng trẻ tuổi đột ngột đứng đó trước mặt nàng. Không có sự ngăn lại của người quận trưởng, toán lính đã khám xét, Niệm đã bị bắt, gia đình nàng cũng sẽ bị liên lụy về tội chứa

chấp kẻ khủng bố, kẻ khủng bố đã hạ sát ông quận trưởng cũ. Hình ảnh Niệm hiện ra, làm Nữ rùng mình. Nàng không bao giờ còn muốn nhớ đến Niệm, nàng đã bảo với cha là cha nên xem Niệm như chết rồi, nhưng Niệm vẫn còn đó, như một bóng hình ma quỷ. Y ở đâu, Nữ không đoán được. Y là ban đêm, bóng tối, lang thang vật vờ, y là hình ảnh của cái chết, tượng trưng cho căm thù theo đuổi không bao giờ cởi bỏ.

Nằm ôm đầu suy nghĩ miên man, rồi Nữ ngồi lên.

Nàng chợt nhớ đến một lối đi, một lối đi tắt. Lối đi này ở ngay sau nhà, và có thể từ đó đi thẳng vào khoảng sân sau của quận lỵ. Ngày trước những người lính bảo chính trong quận thường vẫn dùng lối đi này để xuống xóm lá. Như

thế gần; và không phải leo lên mặt đê. Từ ngày ông quận trưởng cũ bị giết, hệ thống phòng thủ quận lỵ được tăng cường, tiểu đội trưởng bảo chính đã cho vít kín lối tắt vào sân quận bằng một hàng rào dây thép gai. Hàng rào đó mỏng manh, Nữ biết có thể tạo được ở đó một lỗ hổng, đủ một thân người chui lọt.

Bất giác, Nữ hồi hộp với cái ý nghĩ táo bạo của mình. Nhưng ý nghĩ đã thành. Và Nữ không cưỡng chống được nữa với ý muốn thực hiện nó.

Trời đã tối. Con đường khúc khuỷu nhìn trước nhìn sau không một bóng người. Nữ lẻn ra, không ai hay. Nàng đi men theo những vách đất, đầu cúi xuống, đề phòng một sự đụng độ với người trong xóm, không muốn cho ai nhận được ra nàng, Đến một chỗ rẽ, con ngõ thu nhỏ

hơn, chỉ vừa chỗ cho một người đi. Trái tim Nữ hồi hộp đập mạnh. Nàng không nhìn thấy, nhưng đã lường đoán được vị trí chỗ bị chặn lấp. Bằng những bước đi rón rén, Nữ tiến dần lại phía đó.

Bên kia hàng rào, khoảng sân quận lý mờ mờ. Bỗng một người lính bảo chính đi qua, trên tay cầm một khẩu súng. Nữ nép sát vào bờ tường. Chờ cho người lính đi khỏi, Nữ lại tiến bước. Nàng đã đến trước hàng rào. Khoảng sân sau của quận lý chỉ cách nàng một thước. Lặng tai nghe thấy nhiều tiếng người nói chuyện. Đèn sáng trong mấy căn buồng. Tiếng bát đĩa lách tách và mùi thơm của những món ăn cho Nữ biết người quận trưởng đang dùng bữa. Nữ phân biệt được tiếng nói khàn khàn, chậm rãi của người thư ký già với tiếng nói ấm áp của Vinh.

Hai người đang nói chuyện. Về Niệm. Về kẻ giết ông quận trưởng cũ. Tiếng Vinh:

– Không thể để cho cụ quận chết oan khuất như vậy. Phải tìm ra thủ phạm.

Tiếng cụ Khải, buồn bã, sợ sệt:

– Thưa, dầu sao người chết cũng chết rồi.

– Túc là thôi.

– Chúng ta đã điều tra nhưng bao nhiêu tuần qua vẫn không ra manh mối.

– Như thế là do hai nguyên nhân. Hoặc là cuộc điều tra của chúng ta tắc trách, chiếu lệ, chưa nhằm đúng hướng. Hoặc là thủ phạm quá ư khôn ngoan nên vẫn thoát được màn lưới kiểm soát chúng ta giăng ra.

– Như thế có nghĩa là ông quận cho thủ phạm vẫn lẩn quất ở vùng này.

Nữ đứng sát vào bờ tường, lắng tai nghe ngóng. Im lặng một lát cùng với sự hồi hộp của Nữ bên này hàng rào. Rồi Vinh lớn tiếng nói:

– Đúng, tôi tin như thế. Không có bằng chứng nào, nhưng tôi tin chắc như vậy, Thủ phạm chưa đi xa đâu, thủ phạm bao giờ cũng lẩn quất một thời gian ở vùng nó đã giết người. Đó là tâm lý chung, trạng thái chung của kẻ làm nên tội ác, không rời bỏ được dễ dàng nơi chốn nó đã gây ra tội ác. Trở về nơi đó hoặc do ám ảnh hoặc để thưởng thức và kiêu hãnh với sự thành công của nó, sự kiêu hãnh đặc biệt của kẻ bất lương thấy mình vẫn được ung dung không bị ai trừng phạt. Cụ Khải phải lưu tâm giùm tôi đến những người ở dưới xóm lá.

Nữ giết mình chưa hiểu Vinh định nói gì. Ý chừng người thư ký già cũng vậy. Cụ Khải:

– Tôi không hiểu.

– Người xóm lá thế nào cũng có kẻ biết thủ phạm là ai nhưng che giấu không báo cho chúng ta. Vì cầu an, vì khiếp hãi. Điều đó cũng không đáng trách, dân chúng vùng giới tuyến nào cũng vậy, sống quanh năm trong bầu không khí khủng bố giết chóc, ai cũng thu mình vào một cái vỏ để được yên thân. Tôi không biết, không thấy gì hết. Đó là cái luận điệu của người dân vùng giới tuyến. Chúng ta phải khéo léo lắm mới được. Làm sao cho người nào biết thủ phạm là ai nghĩ và tin được rằng tố cáo thủ phạm mình vẫn được yên thân, thì thế nào sự bí mật cũng được vén màn.

Tiếng cụ Khải:

– Như thế càng gây thêm hờn oán.

Vinh cười. Tiếng cười của chàng đậm ấm tự nhiên:

– Cụ Khải đừng nghĩ việc lòng tìm thủ phạm là một hành động trả thù. Tôi ghét lắm hai chữ trả thù. Người ta không thể sống thư thái và tốt đẹp khi người ta đi trên con đường của sự trả thù. Nhưng đây chỉ là một hành động hợp lý. Tôi đã duyệt lại tất cả mọi công việc của cụ quận cũ, xem là người thế nào. Có gian tham, có độc ác, có áp bức dân chúng để dân chúng thù oán đến độ phải hạ sát không. Điều tôi tìm thấy là không. Cụ quận cũ chỉ phải cái tội nhu nhược. Lại yếu mệt quá vì tuổi tác. Đáng lẽ ông thủ hiến không nên cử cụ ấy về làm việc ở vùng này, mà chỉ để làm việc ở Hà Nội,

trong cái không khí bình yên an toàn Hà Nội.

– Bây giờ ông quận định sao?

– Tôi cũng chưa biết. Nhưng tôi sẽ đích thân để ý đến vụ này. Thủ phạm quý quyết lắm cũng phải có phen lầm lỡ. Một sơ hở. Một yếu mềm tình cảm nào đó?

14

Câu chuyện ngừng lại. Một tiếng ghế bị đẩy dạt ra cho một người đứng lên, Khung cửa buồng ăn tối đi vì một bóng người vừa ra đứng ở đó. Vinh đút hai tay vào túi quần, ngược mắt nhìn trời. Từ chỗ nàng thu mình thật nhỏ, nín thở, và hồi hộp, Nữ không nhìn thấy rõ mặt chàng, chỉ thoáng thấy một đường mũi thẳng ánh lên trong vùng đỏ hồng bé nhỏ chập chờn của điểm lửa. Chưa từng bao giờ một hình ảnh đàn ông lại

có một tác động mãnh liệt trong Nữ đến như thế. Nữ rùng rợn toàn thân, như nhận chịu một ve vuốt vô hình chiếm đoạt. Hình ảnh đó ở trên kia, cái khối tối đen in hình lên khung cửa ấy, hút tầm mắt ngây dại mê đắm của Nữ như một thói nam châm khổng lồ mà Nữ chỉ là một loài kim hèn mọn.

Rồi cái bóng lùì vào, cánh cửa đóng lại. Ánh sáng tắt. Đêm giới tuyến tối đặc trở lại. Gió thổi mạnh hơn cùng bóng tối tràn ngập. Trên sân quận nhòa nhạt không nhìn thấy gì nữa, nổi lên chuỗi âm thanh hanh nổ của những đờn lá rụng lăn chạy lác lõng trên mặt đất.

Nữ thở ra. Nàng lắng tai nghe. Xa xa, tiếng chó sủa ở một cồn hoang, một bãi cỏ nào. Vòm trời giới tuyến ào ạt tiếng gió lồng lộng. Nữ cẩn thận đặt mình nằm sát xuống một đất. Mái tóc nàng bây giờ

vướng phải một đường dây thép gai, Nữ phải dùng từng ngón tay cẩn thận gỡ ra. Hàng rào không mỏng manh như Nữ tưởng. Kéo dặt được những sợi dây thép quấn queo cho thành một lỗ hổng vừa một người lách mình chui lọt đối với Nữ là cả một khó khăn. Nhưng Nữ đã quyết. Quyết làm. Làm bằng được. Miệng nàng mím lại. Trong bóng tối ánh mắt Nữ sáng ngời. Da thịt nàng nóng bừng. Mồ hôi lấm tấm trên vầng trán. Nữ không cảm thấy cái lạnh là gì nữa. Phải mất đến mười lăm phút Nữ mới tạo được cái lỗ hổng. Nàng buông cả hai tay, gục đầu trên mặt đất, thở dốc. Mỗi một làm mắt Nữ hoa lên. Hơi thở dịu lắng dần dần.

Nghe ngóng động tĩnh một lát, Nữ yên tâm, bắt đầu trườn mình lách vào. Lọt sang bên kia hàng rào, Nữ mới cảm thấy tất cả niềm khiếp hãi trước hành

động liễu lĩnh. Ngần ngừng, nàng đã toan chui trở ra. Nhưng rồi sự tò mò liễu lĩnh mạnh hơn và Nữ phủi quần áo đứng lên.

Sân quận là một nơi chốn không còn gì xa lạ với Nữ. Từ ngày đến cư ngụ tại xóm lá, nàng lui tới nơi này nhiều lần. Chỗ nào là nhà bếp, nhà kho, chỗ nào đưa xuống bãi, bớt gác ở góc nào, những hòng súng trên lỗ châu mai chĩa và hướng nào, nàng đều thông thuộc hết. Thông thuộc đến độ nàng có thể nhắm mắt bước đi mà không sợ va chạm.

Nữ ngã trước ngó sau. Cặp mắt tính tưởng xuyên thủng bóng tối. Nàng lắng tai, đặt từng bước chân thận trọng. Không ai khám phá ra sự đột nhập của nàng lúc này, đêm đã khuya lắm. Tiếng gió reo trên cao có lẫn tiếng phi lao rũ tóc than khóc và tiếng đập phần phật của lá cờ trên cột cao. Đi vòng phía sau Nữ vượt

qua vùng còn sáng đèn, cửa căn nhà bếp lạnh canh tiếng bát đĩa dọn dẹp, tiếng nước đổ xuống thùng rửa và nàng rón bước tiến dần đến gần cánh cửa mà nàng biết chắc là buồng ngủ của quận trưởng. Căn bên cạnh, kế liền, cụ Khải húng hắng ho khiến Nữ phải đứng lại một chút. Nàng bậm môi, vượt qua buồng cụ Khải, và đứng lại trước cánh cửa đóng kín. Ánh đèn như một vệt sáng thẳng và dài vụt thoát ra từ một khe hở. Trái tim Nữ đập như vỡ lồng ngực. Nàng kiễng chân, qua khe hở, nhìn vào.

✱

Sau mỗi bữa cơm chiều dùng chung với người thư ký già lắm lì ít nói, Vinh châm một điếu thuốc, ra cửa nhìn trời đất, đứng đó, bàng khuâng một lát với những vì sao giới tuyến trên đầu, và khi chàng vào buồng ngủ đóng cửa lại, chàng

lại thấy đối diện với chàng, qua một hiện hữu bao trùm mệnh mông, cái bóng dáng lạnh lùng của cô đơn. Đêm giới tuyến bắt đầu với những khoảng trống không thể lấp đầy được của nó. Chỉ có một phương cách duy nhất: làm thân với sự cô đơn của mình. Làm thân với cái bóng mình trên từng những tiếng chân mình đi đi lại lại không ngừng trên nền đất ẩm lạnh, làm thân với tiếng gió qua về không dứt trên không gian đoán thấy lạnh lùng thăm thẳm, với những phát đạn lẻ mắt hút trong hoang rậm những cánh đồng dưới thấp, bên kia đê, với cái thế giới khi thì lặng chết như một nắm mồ, khi thì nín thở trong những bí mật đầy ngờ sợ là khu vực quận lý heo hút kê đầu trên cái chênh vênh khuất lánh của đường ranh giới tuyến. Đêm chuyên mình chậm chạp, hứa hẹn dài, dài không cùng. Vinh cố tập cho chàng cái thói quen

không nghĩ ngợi gì, chàng chỉ muốn giản đơn đón nhận từng đêm giới tuyến như từng lần nghỉ ngơi sau một ngày làm việc lao tâm khổ tứ. Đời sống ở quận lỵ mới lập thiếu an ninh, bao trùm trong không khí chiến tranh có hàng nghìn vấn đề lớn nhỏ, vấn đề nào cũng đòi hỏi ở Vinh rất nhiều cân nhắc, rất nhiều suy nghĩ trước khi giải quyết. Bằng tất cả nhiệt tình của thiện chí và lương tâm của chức vụ. Vinh muốn tránh không làm bất cứ một việc gì có thể làm cho lương tâm chàng phải ân hận về sau. Sau hơn một tháng trời nhận chức, Vinh khám phá ra một điều vừa mệt mỏi vừa lý thú. Là chàng không chỉ đơn thuần là một quận trưởng hành chính mà còn là quan tòa, người lính, vị chỉ huy, người trung gian, nhà ngoại giao, và như thế bởi hàng trăm trường hợp khác nhau của những công việc hàng ngày chàng phải dương dầu và

giải quyết. Tất cả đều tùy tiện linh động, không có lệ luật nhất định, ăn thua là ở sự thông minh trong phán xét và khôn ngoan trong tìm hiểu mà thôi. Bắt đầu óc làm việc cả ngày như thế, cho nên buổi tối. Vinh chỉ muốn xem như một nghỉ ngơi dụi dằm và thoải mái dẫn đưa vào giấc ngủ dài.

Nhưng cô đơn đã đến với chàng, khi đã về quanh chàng đêm giới tuyến không cùng. Mùa đông ở đây mang một sắc thái lưu đầy heo hút. Những cánh đồng cỏ hoang. Những bờ đê dựng thành. Cánh rừng phi lao lả lay thứ nhạc điệu cô hồn rữ rượi. Những xóm làng bỏ trống, tan biến nhiều mùa mọi dấu tích ấm nóng của sự sống không còn. Rồi chiều u ám. Rồi bóng tối xuống. Rồi đêm bớt góc in lên nền trời. Những tiếng chó cắn ma. Những ánh lửa chập chờn trong biển

sương nghi ngút. Căn buồng ngủ nhỏ hẹp mà sự trống trải làm cho mênh mông. Những vì tường trần trụi. Ngọn đèn treo lay tạt theo chiều gió lọt. Tiếng ho khan của người thư ký già thỉnh thoảng lại nổi lên ở buồng bên. Vinh sống từng đêm giới tuyến giữa những cảnh trí tẻ nhạt đó, và đêm chàng lại thấy nhớ, nhớ ghê gớm căn gác ẩm cúng của chàng, ở đường Phúc Châu. trong lòng Hà Nội, bên kia Hồng Hà.

*

Từ ngày đến quận, chàng về thăm nhà được có một lần. Về chiều thứ bảy, trưa chủ nhật hôm sau đã phải đi ngay. Xách va-li xuống cầu thang, thằng con ôm ghì lấy cổ chàng không chịu cho đi.

Đứng lặng đằng sau, là Hiền long lanh nước mắt.

Vinh quay lại, trầm tĩnh xúc động, dịu dàng bảo vợ:

– Đừng khóc. Tuần sau anh lại về

Chàng hôn đứa con đầu lòng, nhìn ở nét mặt thơ ngây kháu khỉnh của nó, hình ảnh mình mai sau:

– Bế con cho anh đi.

Hiền chảy nước mắt, đứng im không chịu đưa tay ra. Người vợ trẻ như muốn dùng đứa con như một sức mạnh giữ chồng ở lại. Buổi tối Vinh đưa vợ đi ăn cơm Tàu ở Hàng Buồm, chàng gọi món chim quay mà chàng biết Hiền rất thích, nhưng Hiền không ăn, chỉ nhìn chàng bằng cặp mắt chứa chan buồn rầu và lo lắng. Quận lỵ mới thiết lập ở một nơi

chống đèo heo hút gió bên kia dòng Hồng Hà, trong tưởng tượng của Hiền là một chân trời xa lạ không cùng nơi chống nòng đêm ngày ném thân thể vào cái trò đùa nguy hiểm với tử thần.

– Anh à!

– Gì em?

– Em không muốn anh đi làm quận trưởng.

– Anh cũng không muốn, không muốn ra khỏi Hà Nội an toàn, ra khỏi căn phòng ấm cúng ở đường Phúc Châu này, không muốn xa em mà anh yêu, xa con mà anh nhớ, nhưng anh phải đi làm, để kiếm tiền, trả nợ cho cha mẹ, đưa về cho em, em đã biết như thế, anh phải làm thế, không có cách nào khác.

Ở tiệm ăn giữa phố Hàng Buồm ồn ào đi ra, Vinh nắm chặt tay Hiền dắt nàng đi dạo từ Hàng Ngang Hàng Đào xuống bờ hồ Hoàn Kiếm. Vừa đi, Vinh vừa kể cho vợ nghe những chuyện xảy ra ở quận. Chàng cốt ý chỉ chọn những chuyện vui, ngộ nghĩnh, vẽ lên những cảnh tượng bình yên cốt cho Hiền yên tâm. Nhưng Hiền cười cũng chỉ là những nụ cười gượng gạo, ánh mắt hiền hậu của nàng vẫn thấp thoáng một vẻ lo âu hốt hoảng. Vinh mua cho vợ nước hoa, bảo nàng vào tiệm vải lựa chọn bất cứ hàng áo nào nàng yêu thích. Cả buổi tối, Vinh chiều chuộng Hiền đủ điều nhưng cũng không đổi thay được nỗi buồn lo của nàng, nỗi buồn lo chồng chất từng ngày, từng ngày xa nhau. Lúc lên đường, thật lưu luyến. Vinh gần như phải giật tay con ra ném nó vào tay Hiền chạy xuống cầu thang. Xe lại leo lên dốc Long Biên, lại vượt

Hồng Hà. Lại con đường heo hút trải đá
băng qua những vùng tàn phá rộng lớn
trong tiêu điều và xơ xác cảnh tượng trời
đất mùa đông chiến thời.

Vinh ngồi xuống thành giường, cổ
gạt bỏ những hình ảnh lưu luyến ra khỏi
đầu óc.

15

Một tập sách xếp hàng trên một cái giá gỗ đóng vào tường, gáy sách giống nhau, đen và vàng. hiện ra trước tầm mắt khiến Vinh lúc đầu mỉm cười. Đó là tập truyện trinh thám Série Noire, bầu bạn duy nhất của Vinh trong những giờ phút lê thê không cùng của những đêm giới tuyến thao thức không ngủ. Vinh đứng lên, lại gần giá sách, rút xuống mấy cuốn, lật lật một vài tờ. Nhớ lại một vài chuyện chàng đã xem. Những

nhân vật của thế giới trinh thám và xã hội gián điệp đều sống một cuộc đời lạ thường, chết những cái chết lạ thường, đắm chìm trong những trường hợp lạ thường. Họ đu ngược trên sợi dây mà tử thần căng thẳng trên một bờ vực thẳm. Những con người mà quê hương là ban đêm đen đặc và bóng tối hãi hùng. Những phát đạn lẻ trong một ngõ hẻm. Những tiếng chân trốn chạy thất đảm. Một tiếng rú lạc giọng. Một tiếng cười oản. Thây người đổ gục. Máu chảy lênh láng đường. Xác chết nằm gục trong biển sương nghi ngút. Thủ Tiêu. Thanh toán. Nhớ lại cái không khí bao trùm trong những xâu chuỗi ghê tởm của những cuốn sách Serie Noire là bầu bạn của mình trong đêm dài, Vinh nhớ đến đời mình. trong mấy tháng trở lại đây và có cảm tưởng như chàng cũng là một nhân vật thật của một truyện trinh thám có thật ở ngoài

đời. Những hình bóng nào đang di động lẫn lút trên những cánh đồng mù sương bên kia đê. Trong bóng đêm giới tuyến, thấp thoáng ẩn hiện đâu đó những cặp mắt kẻ thù đỏ rực màu máu. Chúng chờ. Chúng rình. Chúng đang âm thầm sửa soạn. Mọi trạng thái bình yên chỉ là giả tạo, chốc lát. Như sự bình yên đầy ngọt ngào của một vòm trời căng đầy thán khí báo hiệu những sấm chớp giông bão sắp nổ bùng. Như cái nắp đầy một thùng thuốc nổ, và cái nắp sắp bật tung ra.

Xếp những cuốn sách trở lại chỗ chúng trên giá cao. Vinh lại gần giường, ngồi xuống. Chàng nhắc gối, lấy khẩu súng, nâng nâng trên lòng tay, lượng đoán sức nặng của vũ khí. Đoạn, Vinh tháo sạc—dơ lấy ra những viên đạn đồng. Màu đồng vàng tươi, óng ánh dưới ánh đèn. Những viên đạn đồng chữ nổi. Mỗi

viên đạn là kết liễu một đời người. Trong ngày tới, những khuôn mặt, những thân thể nào sẽ hiện ra, ở cái đầu đằng kia khốc liệt của làn đạn giết người? Quy luật của chiến thời là cái quy luật tàn nhẫn của rừng. Con lớn nuốt con bé. Tình thương không có chỗ. Oán thù là lẽ phải. Giết nhau là sự thật. Chiến tranh phi lý đi vào suy tưởng miên man của Vinh qua hình ảnh một vật lộn cào cấu thú vật, lẫn trong những âm thanh chát chúa đỉnh tai nhức óc của đạn lửa, là những tiếng gầm gừ mất trí điên loạn của người. Những viên đạn đồng. Những viên đạn đồng chữ nổi. Vinh thầm mong không bao giờ, không bao giờ, những ngón tay hòa bình của chàng phải ấn vào một cò súng, cho những viên đạn đồng chữ nổi bay đi.

Cẩn thận tra đạn vào sạc-dơ, Vinh lau chùi khẩu súng thật cẩn thận. Đời

sống đầy bất trắc ở đây là một thường trực để phòng. Không biết được. Không đoán được. Tất cả những cái gì vô lý nhất, đều có thể xảy ra. Nằm xuống mặt đệm, vắt tay lên trán. Âm thanh rũ rượi của phi lao khóc than trong không gian đêm lại lọt đến tai chàng.

*

Nữ đã mất hẳn, tự một lúc nào Nữ không hay biết, mọi ý niệm về thời gian về chung quanh. Tất cả sự sống của Nữ chỉ còn là sự nhìn ngấm mê đắm không chớp của đôi mắt mở lớn phía bên này cánh cửa buồng ngủ người quận trưởng. Tim như ngừng đập, chân như không còn đứng trên mặt đất. Nữ sống toàn vẹn với sự mê đắm ngây ngất của nàng, lãng quên cái trường hợp rình trộm cực

kỳ nguy hiểm nàng đang ném mình vào như một tuân theo sự xô đẩy liều lĩnh và mãnh liệt nhất của tâm hồn nàng tự thuở nàng trở thành thiếu nữ. Vinh hiện ra, đi đi lại lại, mỉm cười, ngồi xuống mơ màng, và bây giờ chàng đứng đó, thân hình dong cao, những ngón tay chàng lần giở mấy trang sách, mọi cử chỉ nhỏ bé của chàng đều được Nữ thu lấy, uống lấy và thu nhận tới đâu, rạo rức tới đó. Nữ muốn được đi vào, đi vào căn buồng kia. Tức thì. Ngay lúc này. Muốn ra sao thì ra. Được ở trong căn buồng kia, được đứng bên cạnh người đàn ông đang lơ đãng lần giở những trang giấy kia, trở thành khát vọng tuyệt đối của đời Nữ, lúc này, thu mình trong bóng tối. Tất cả những cái khác đều vô nghĩa và không mấy may quan trọng.

Bỗng Nữ lạnh toát người. Sự kinh hãi thất thần tới cực điểm. Nữ há miệng mà không kêu lên được một tiếng nào. Hai cánh tay, hai cánh tay đàn ông cứng như thép vừa từ phía sau, khóa chặt lấy thân thể nàng. Nữ vùng vẫy, nhưng hai cánh tay đã khép chặt hơn. Nữ nhăn mặt đau đớn, có cảm tưởng như xương cốt trong người sắp gãy hết. Khoảnh khắc vật vã bàng hoàng, rồi Nữ kêu lên được:

– Buông tôi ra.

Người đàn ông thành linh xuất hiện phía sau lưng mà Nữ không nhìn thấy mặt, bóng tối đã dày đặc, dùng hết sức mạnh đẩy Nữ đi. Nàng chùn người, lết mấy bước.

– Buông tôi ra.

Lần kêu thứ nhất của Nữ đã lọt vào tai Vinh. Tới lần kêu thứ nhì, chàng đã mở toang cửa, cầm súng chạy ra. Từ bàn tay trái của Vinh, ánh đèn pin bật sáng, chiếu một vệt dài xuyên thùng bóng tối.

– Gì thế? Vinh lớn tiếng hỏi.

Chàng đã nhìn thấy người đàn bà, hai cánh tay bị giữ chặt, đang dẩy dụa, và kẻ giữ người đàn bà là bảo chính Phẩm. Nữ gục đầu, mái tóc nàng rơi xuống, che kín nửa khuôn mặt. Ánh đèn chói làm Nữ lóa mắt. Chỉ một phút sau, nhiều ánh đèn đã được thắp lên, nhiều cánh cửa mở toang, sân quận ồn ào, những đầu người lơ nhố, những tiếng chân chạy rầm rập.

Vinh bình tĩnh ra lệnh cho bảo chính Phẩm:

– Phẩm.

– Dạ.

Phẩm thừa, nhưng vẫn giữ chặt người đàn bà không rời. Một suýt nữa y đã nổ súng. Đi tuần tiểu một vòng ngoài sân, sắp trở về, Phẩm bỗng chú ý tới một khác biệt kỳ lạ là cái vệt ánh sáng đêm đêm hắt từ khe hở cửa buồng ngủ của ông quận tự nhiên biến mất. Phẩm đứng sững, ngẩn ngơ một giây không hiểu tại sao. Rón rén lại gần, y giật mình đánh thót, khi nhận ra một bóng người. Y đã giơ súng lên, ngón tay đã đặt vào cò, chỉ một giây là phát đạn đã bắn thủng cái bóng đen quay lưng trở lại. Cũng là cái số Nữ chưa phải chết oan uổng. Phẩm chợt nhớ ra lời dặn của Vinh, một đêm đi tuần, y cũng giơ súng toan bắn vào một bóng đen thấp thoáng đằng xa:

– Chú cẩn thận kéo bắn lầm người. Biết ngay hay gian mà đã dám bắn.

– Thưa...

Vinh giữ tay súng của người bảo chính mỉm cười:

– Sao?

– Biết nhiều khi quá muộn.

– Thế nào là quá muộn?

– Lúc đó kẻ thù đã đủ thời giờ bắn trước.

– Có thể như thế. Nhưng chú phải nhớ, và điều này tôi yêu cầu chú phải nhớ lấy nằm lòng, không được lãng quên bao giờ. Là chúng ta không giống kẻ thù của chúng ta. Chúng ta còn một cái mà kẻ thù đã đánh mất. Đó là lương tâm. Vào địa vị chú, nó bắn rồi đấy. Giết lầm người, nó có coi vào đâu. Thà giết lầm còn hơn để chính mình bị giết. Nhưng

chúng ta phải hành động ngược. lại. Thà nhận lấy cái chết còn hơn là giết lầm một người dân vô tội. Tôi không muốn tôi cũng giống như tên quan đồn khát máu, thích chém giết, và tôi cũng không muốn những nhân viên của tôi giống như bọn lê dương trên xéch-tơ, coi mạng người như con sâu cái kiến. Phải biết đích thực kẻ mình định kết liễu cuộc đời là ai, khi đó có muốn nổ súng mới được nổ. Còn chưa, còn nghi ngờ thì tuyệt đối cấm. Nghe chưa?

Lời nói của Vinh như một mệnh lệnh vang vang trong đầu đã cứu thoát Nữ khỏi một cái chết thảm khốc.

Lại gần hơn nữa, Phàm nhận được ra một thoáng mái tóc đàn bà. Y đến gần, và thỉnh linh chớp lấy cái bóng đen. Chủ tâm của y là không muốn làm kinh động Vinh, y sẽ đưa giam người đàn bà

lên nhập vào sân quận ở tầng dưới lô cốt, sáng sớm mai sẽ liệu sau.

Tiếng quát của Vinh làm cho bảo chính Phẩm rời tay. Nữ đứng thẳng lại, không nhìn ai, cúi đầu sửa lại quần áo xô lệch. Nàng vuốt lại mái tóc. Cử chỉ này của Nữ là một cử chỉ làm dáng, nàng không muốn nàng rũ rượi khó coi trước mặt Vinh. Ánh đèn bấm vẫn chói sáng trên người nàng. Điều làm cho Nữ ngạc nhiên về chính nàng, là nàng không thấy khiếp hãi run sợ gì nữa. Khi hai cánh tay từ bóng tối sau lưng thành linh khóa chặt lấy thân thể nàng. Nữ thất kinh trong khoảnh khắc, nhưng đến khi Vinh mở cửa chạy ra, sân quận sáng lên, nhiều người đổ ra coi, Nữ chỉ cảm thấy ngượng thẹn nhiều hơn là hoảng hốt.

Vinh nhìn quanh, lớn tiếng bảo mọi người:

– Không có chuyện gì hết.

Những bước chân lục tục trở lại những căn buồng với những ánh đèn mất đi sau những cánh cửa đóng lại. Ngoài sân quận chỉ còn Nữ đứng đó, và sau lưng nàng là bảo chính Phẩm.

– Đưa cô ta lại gần đây.

Nữ hất tay bảo chính Phẩm ra, từ từ tiến lại trước mặt Vinh.

16

Vinh soi đèn một lần nữa. Người đàn bà đứng đó, thật gần, Vinh ngờ ngợ trong giây lát và sau cùng chàng đã nhớ được ra đó là người đàn bà ngồi trên ổ rơm trong một căn nhà bếp dưới xóm lá, đêm đó đêm chàng xuống khám xét xóm lá lần thứ nhất sau ngày đến quận.

Vinh tắt đèn bấm cho vào túi áo. Ánh sáng mờ mờ từ phía sau khung cửa ném

bóng Vinh lên người thiếu nữ. Nàng lần này như nàng lần trước. Bàng hoàng và khác thường đẹp. Vinh chợt nhận thấy chàng vừa phải trấn tĩnh lại cho giọng nói được thản nhiên:

– Đêm khuya, cô lên vào quận làm gì?

– Tôi không biết.

– Không biết? Phẫm.

– Dạ. Phẫm tiến lên một bước.

– Dem giam người đàn bà này xuống lô cốt. Giam cho đến khi nào cô ta biết cô ta lên vào sân quận ban đêm để làm gì, thì đưa cô ta lên đây.

Nữ không dám nghĩ là Vinh dọa. Nàng đâm sợ.

– Tôi vào... có việc.

– Việc gì?

– Gặp ông quận.

– Gặp tôi? Vinh sống người trong kinh ngạc.

Nữ đã nói liền, nàng không lùi được nữa:

– Tôi cần gặp ông quận, có một chuyện cực kỳ quan trọng.

Vinh nhìn Nữ nghi ngờ. Hai tia nhìn gặp nhau, cùng chịu đựng cái nhìn của nhau trong khoảnh khắc. Vinh chớp mắt trước. Người thiếu nữ này quả thực là một khuôn mặt kỳ lạ, sự bí mật ở hành tung của nàng càng như làm tăng thêm vẻ đẹp của nàng, một vẻ đẹp gần như hoang đường không có thực. Nàng đứng đó, thất thế mà không run rẩy. Trong dáng điệu của nàng, Vinh thấy toát ra

một cái gì như một thách đố táo bạo làm Vinh xao xuyến, vừa bực mình, vừa thích thú.

– Một truyện cực kỳ quan trọng?

Nữ gậđầu.

– Cô không nói đùa?

Nữ lắc đầu.

– Được Tôi nghe. Cô nói đi.

– Tôi không nói được, không nói được như thế này.

– Tại sao?

– Chuyện này chỉ có thể nói riêng với một mình ông quận.

Bảo chính Phẩm tròn xoe mắt lên vì giận dữ. Y chưa từng thấy người nào dám dùng một thứ ngôn ngữ “dân chủ”

như thế với ông quận trưởng, kể cả tên đại úy Pháp hồng hách bên xéch-tơ.

– Thưa..

Vinh ngắt lời bảo chính Phẩm:

– Cứ để mặc tôi. Anh về buông đi. Có gì cần, tôi sẽ gọi.

Bảo chính Phẩm ném cho Nữ một cái nhìn hậm hực quay gót bỏ đi rồi, Vinh né sang một bên, bình tĩnh chỉ tay cho thiếu nữ lạ mặt bước vào buồng ngủ của chàng. Nữ bước vào rồi, Vinh đóng cửa lại. Chàng yên tâm vì dù sao kẻ lén vào gây náo động trong quận giữa đêm khuya cũng chỉ là một người đàn bà, một người đàn bà mà trên khuôn mặt cực kỳ xinh đẹp, ngoài đôi mắt xéch bướng bỉnh, không có một nét nham hiểm gian ác nào tỏ lộ.

Nữ quay lại nhìn cánh cửa đóng kín sau lưng nàng, cánh cửa ấy hắt đầy bóng tối và sự buốt lạnh ra thật xa ở ngoài, trong khoảnh khắc, nàng được đoạn tuyệt hoàn toàn với những vùng tối tăm buốt lạnh, nàng lạc vào một nơi chốn ấm cúng nàng hằng mơ tưởng, nàng đổi thay từ gốc nguồn từ chân thân, và cái cảm giác rợn ngợp phơi phơi làm nàng lãng quên và xem thường được mọi hậu quả ghê gớm đe dọa xảy đến cho an ninh của đời nàng vì cái hành động liều lĩnh không suy tính. Một chuyện gì thầm kín, không thể diễn tả thành lời như đã phảng phất trong bầu không khí thân mật của căn buồng ngủ chỉ còn có hai người với nhau. Nữ thấy ngượng ngùng, và Vinh cũng vậy. Vinh đứng im nhìn theo Nữ bước mấy bước phân vân trên nền đất, thầm hỏi với chàng là không biết thiếu nữ này muốn gì, nàng ấp ủ những ý nghĩ

gì trong đầu óc, nàng sửa soạn những hành động lạ lùng nào đây. Dưới ánh đèn, thân hình người thiếu nữ hiển hiện mọi vẻ đằm thắm quyến rũ. Nữ đứng lại, lắc lắc mái tóc, đoạn nàng quay lại, và hai người đứng đối diện nhau. Những cái mà Vinh chỉ nhìn thoáng thấy trên ổ rơm trong căn nhà bếp đêm nào dưới xóm lá, bây giờ Vinh nhìn thấy, rõ rệt và hoàn toàn.

Một bộ ngực dày, làm thẳng căng vải áo. Một cặp môi mà mùa lạnh, đêm khuya không làm mất đi được vẻ mọng đỏ như một trái chín nặng trĩu ở một đầu cành. Thân thể Nữ lấn át làm quên đi mọi thái độ, mọi hành động có thể kỳ lạ nhất của nàng, nàng đứng đó và nàng chỉ còn là sự khiêu khích ngạo ngược và táo bạo của thân thể.

– Tên cô là gì? Vinh sáng giọng hỏi.

– Nữ.

– Tôi đã gặp cô một lần rồi phải không?

– Dạ.

– Như thế nào.

– Đêm ông quận xuống khám xét dưới khu xóm lá.

– Tôi xuống khám xét dưới đó vì người ta báo cho tôi biết và tôi rằng nghĩ thế dưới xóm lá ẩn náu rất nhiều phần tử đáng nghi ngờ. Đúng thế thật. Xóm lá là nơi ẩn náu những phần tử rất đáng khả nghi và dè chừng. Như cô. Đang đêm, cô lén vào đây làm gì. Một suýt nữa, cô đã toi mạng, hay có thể bị giam cầm tra tấn, đánh đập, cô có biết như thế không?

Nữ cúi đầu, nín thính không đáp. Tôi không biết. Tôi không cần biết. Tôi có thể bỏ mình vì sự liễu lĩnh của tôi, nhưng tôi không cần biết, không cần biết gì hết.

– Cô lên vào bằng cách nào?

Nữ chỉ tay về phía con đường tối dẫn lên phía sau quận và kể lại cho Vinh nàng đã lên vào bằng cách nào. Vinh trừng mắt dậm chân kêu lớn:

– Láo thật.

Nữ mỉm cười khiến Vinh tức giận khôn tả, chàng tiến lại gần nàng một bước, Nữ thì đứng im, không lùi lại.

– Cô còn cười. Tôi không đùa với cô.

Nữ dịu dàng:

– Tôi không dám đùa với ông quận.

– Chuyện gì quan trọng muốn nói riêng cho tôi biết, cô nói ngay đi còn chờ đợi gì nữa. Quan trọng thật không đã.

– Tôi đã được nghe ông quận nói chuyện với cụ Khải ban nãy, tôi biết việc đó rất quan trọng, ông quận coi là rất quan trọng.

Vinh chỉ còn thiếu nước giơ cả hai tay lên trời. Chàng nhìn Nữ dăm dăm, chép miệng:

– Láo thật. Tôi chưa từng thấy người nào láo lếu như cô. Đi lên vào quận còn dám nghe trộm chuyện người khác. Không biết sợ hãi là gì phải không? Tốt lắm. Rồi sẽ có dịp. Rồi, cho là chuyện quan trọng. Tôi nghe đây. Cô nói đi.

Nữ nhìn thẳng vào mắt Vinh:

– Tôi biết kẻ đã ám sát cụ quận cũ.

Câu nói của Nữ làm Vinh giật mình, kinh ngạc không cùng. Chàng nhìn Nữ, quan sát nét mặt của nàng, nhưng nàng có vẻ thành thật có vẻ biết thật, biết ai là kẻ đã ám sát ông quận trưởng cũ thật.

✱

Từ phía bên kia đê, một loạt súng thành linh nổi dậy, tiếp theo là những tràng đạn liên hồi. Hòa nhập liền, như đã được chuẩn bị từ trước, một loạt súng khác nổi lên, Vinh quy định được là ở phía gò đồng bỏ hoang phía sông bên kia. “Việt minh tấn công quận”. Cùng với ý nghĩ của Vinh, những tiếng chân chạy rầm rập cùng với những tiếng kêu gọi ý ới ngoài khoảng sân lộng gió. Kẽng báo động vang lên cái âm thanh đục dã, hồi thúc, khẩn thiết. Đèn lửa trên các tháp

canh và trong những căn buồng đồng loạt tắt phụt. Vũ khí va chạm lạnh canh bên sườn toán bảo chính chạy rào tới những vị trí chiến đấu. Tiếng súng vẫn tiếp tục. Đường đạn bay veo véo trên đầu.

Phản ứng đầu tiên của Vinh sau khi tắt đèn là nằm sấp xuống nền đất. Thuận tay chàng kéo theo luôn Nữ nằm xuống. Cử chỉ của Vinh không bậy bạ, chỉ là một cử chỉ đề phòng. Thoạt đầu, chàng chỉ cho sự lén nhập vào quận của Nữ giữa đêm khuya là một tò mò liêu lĩnh. Nữ vào sân quận, kẻ thù tấn công đồn liền đó, biết đâu Nữ không phải là một nữ cán bộ của địch có nhiệm vụ vào phá hoại, làm lũng đoạn các cơ sở phòng vệ chiến đấu trong quận? Tốt hơn là giữ Nữ, không cho nàng nhân lúc hỗn loạn chạy thoát, như thế là đề phòng mọi bất trắc và tai biến có thể xảy ra. Vinh nghĩ như

thế. Nhưng Nữ hiểu không như thế. Hay đúng hơn nàng muốn hiểu khác. Bản năng nàng, sự mơ tưởng nung nấu bao nhiêu ngày rồi ở nàng muốn hiểu khác.

Nữ chỉ muốn hiểu Vinh đã tắt đèn, nằm xuống và kéo nàng nằm xuống theo. Vinh mới đến quận, kinh nghiệm và kẻ thù tấn công quận lỵ ở người quận trưởng mới nhậm chức không giàu có bằng kinh nghiệm của người con gái lớn lên ở vùng giới tuyến, đã ở nhiều tháng năm trong khu xóm lá, đã nhiều lần biết đến những đêm đạn lửa như đêm nay. Không, kẻ địch còn ở xa, bên kia đê, ở khu rừng phi lao, ở những bãi hoang um tùm, chúng còn lâu mới dám tiến sát tới chân đê, Nữ đo lường tiếng súng Nữ cũng đủ biết. Và Nữ yên tâm không hoảng sợ, không bối rối chút nào.

Mặt bóng tối và tiếng súng, mặt tiếng keng báo động liên hồi, Nữ sống tận cùng với cảm giác nàng bốc cháy, trong cái trường hợp hiếm quý bất thần được nằm cạnh Vinh, bàn tay trong tay chàng, thân thể kề sát thân thể chàng. Khi Vinh nắm lấy tay, Nữ bàng hoàng như sự va chạm là một luồng điện truyền lan khắp cùng thân thể. Da thịt nàng căng ra, phơi phới, toàn khối da thịt mẫn khai bất chợt như một đài hoa. Vinh kéo nàng ngã xuống, và Nữ hân hoan và ngây ngất ngã xuống theo. Ngã xuống. Nữ thuận theo sự thúc đẩy vô hình của ham muốn, lăn theo một vòng nữa.

17

Vinh giật mình. Trong vùng tối thăm đen đặc của căn buồng không đèn lửa, chàng cảm thấy một khối nặng, một khối nặng tròn trĩnh, cực kỳ mềm mại và cũng cực kỳ ấm áp đè lên ngực. Hơi thở của Nữ nóng dẫy, thơm tho, mơn man gò má làm Vinh nhột nhạt. Những sợi tóc của Nữ tỏa đầy trên mặt chàng. Và như sợ hãi, như kiếm tìm một che chở, một nương tựa cánh tay người

con gái vắt qua người chàng. ghì chặt lấy. Sự rạo rực làm Vinh tê liệt mọi phản ứng, trong một khoảnh khắc. Chỉ cần một khoảnh khắc, và thế là ham muốn đã làm chủ tình thế, và nhục dục đã cất cao tiếng cười đắc thắng. Thần trí một phía nào đó sáng suốt, Vinh nhận thức được hoàn toàn tình trạng tối ư nguy hiểm, với cuộc tấn công quân lỵ, những tràng đạn ầm vang tứ phía, nhưng một phía khác, gần hơn, gần hơn gấp bội, đã là sự trùm lấn lên cảm giác bốc lửa sự khêu gợi không tài nào cưỡng chống được của một thân thể đương xuân.

Nữ nhắm nghiền mắt, như mê đi. Nàng ngây dại cả người, mê đắm cả hồn. Toàn thân nàng như tan tành thành muôn vụn mảnh nhỏ. Bộ ngực đầy của nàng đã bị một bàn tay chiếm đoạt. Miệng nàng cũng vậy. Cái hôn có một cái gì vội vã,

hoảng hốt, bần bật. Nữ rùng mình, nàng ngã ngửa, kéo Vinh đề lên.

Nhưng trong khoảnh khắc di động này của hai thân thể quấn quýt. Vinh đã hồi tỉnh được khỏi cơn mê mẩn. Chàng đẩy mạnh Nữ ra, đứng vụt lên. Nữ níu lấy tay Vinh đứng lên theo.

– Em về đi. Về ngay đi.

Miệng nói. Vinh chạy ra mở cửa.

Em. Trời ơi! Vinh gọi nàng bằng em, một hạnh phúc lạ thường mà Nữ không tưởng tượng được. Sự cảm động bất ngờ làm Nữ bàng hoàng đến run rẩy. Nàng đứng ngây người. Cánh cửa mở, Nữ chạy theo, nắm Vinh lại. Vinh kêu nhỏ:

– Gì thế?

– Anh đừng ra. Nguy hiểm lắm.

– Về đi Về đi. Mai lên đây.

– Mai em lên. Mai em xin lên. Nhưng anh đừng ra.

Vinh cười. Cử chỉ diễn tả niềm lo âu tận cùng cho tính mệnh và an ninh của đời chàng không thể không làm cho Vinh không cảm động Chàng mỉm cười, ghé sát vào tai Nữ, âu yếm:

– Đừng lo, sống chết tại số. Về đi. Theo lối cũ, về đi...

Vinh kéo Nữ ra ngoài, chàng vòng tay âu yếm ôm ngang lưng Nữ, đoạn đẩy nàng về phía con đường tắt đưa xuống xóm lá.

Trong đồn, những loạt súng đã bắn trả lại đối phương. Những tia lửa tới tấp từ trên những nóc lô cốt vẽ thành những đường vòng màu đỏ khé xuyên thủng

bóng tối, đường lửa hướng tới bãi hoang bên kia sông và những cánh đồng bên kia đê. Vinh xách súng chạy ra cổng quận lỵ. Bảo chính Phẩm chỉ huy toán lính phòng vệ hướng này. Vinh yên tâm, quay trở vào chạy lên lô cốt phía đông. Bầu không khí lạnh lùng rét buốt trong im lặng dày lớn của đêm giới tuyến đã bị xua dạt hoàn toàn bởi cuộc tấn công chớp nhoáng. Đạn rền vang từng hồi. Cuộc bắn trả nhanh lẹ và bình tĩnh chứng tỏ quận lỵ được phòng vệ cẩn mật không hoảng hốt, không sơ hở.

Vinh cúi lom khom trong lô cốt thấp mái, đến sát sau lưng người lính giữ tiểu liên đang mê mải nhả đạn.

– Thấy gì không?

– Chúng ở bên kia đê.

– Gần hay xa?

– Dạ, còn xa.

Vinh gạt người lính ra cướp lấy cây tiểu liên nhả vào bóng tối và không gian bằng đạn thứ nhất do chính tay chàng bắn. Vinh vừa sống một cảm giác kỳ lạ. Chàng vừa đụng chạm với một cái gì tàn bạo và khốc liệt. Chiến tranh đó, chiến tranh thực sự, chiến tranh đích thực, với sự gia nhập đích thực của người Mặt thép lạnh tanh trong lòng tay, nhưng hồn Vinh đã cháy hồng ánh lửa đỏ của đụng độ trực tiếp.

Chàng nghe thấy trong chàng một chất men kỳ lạ, chất men của căm thù. Bắn bằng đạn đi, dũi theo đường lửa, tưởng tượng đến những viên đạn đồng bắt gặp cái đối tượng hủy diệt của chúng là những thân người. Đạn ghim vào da

thịt Và phá vỡ. Những tiếng kêu hấp hối mê loạn thần trí. Trong một ánh, một thoáng, một giây, kẻ bị đạn bắn chột biết, trong hiện hình ghê gớm quái đản của sự thật cuối cùng là nó trúng đạn rồi, và nó sắp chết. Nó không còn là gì, nó là một sự vô nghĩa sắp bị cái chết đưa vào hư vô. Nó lão đảo, nó ôm lấy ngực, máu trào ra, vết thương đốn đau rùng rợn ngoài tưởng tượng, nó cảm thấy nghe thấy từng giọt máu của nó trào ra không giữ được, sự sống như một ngọn triều đầy ắp thoát bỗng rút đi, kể đó là sự trống rỗng kỳ lạ và nó ngã vật xuống. Mặt cỏ ban đêm ẩm ướt, sương lạnh thấm vào da thịt lạnh tanh dần dần. Nó ngửi thấy mùi đất nhạt nhạt, ngai ngái. Bây giờ là cái giây cuối chót hấp hối trong tiếc thương đời. Giọt nước mắt tuyệt vọng trào ra theo máu chảy xối xả. Nhìn lên. Sắp chết rồi, hãy nhìn lên bầu trời vĩnh biệt. Đời ở đó,

bây giờ đời ở đó, cuộc sống, ánh nắng, chim hót, hoa nở, tất cả đều đã ở trên đó, thật xa, trên bầu trời. Những điểm sao thu vào tròng mắt lâm chung lung linh như một niềm ngờ vực. Những điểm sao mất dần, lạc dần, lặn chìm từng điểm một. Khung trời nhỏ dần. Kẻ hấp hối nghe thấy sự cầu cứu tuyệt vọng diễn ra không tiếng trong nó; nó muốn mở, thật lớn, mãi mãi, đôi mắt nhìn trời. Còn nhìn thấy là còn sống. Nhưng tròng mắt đã nhỏ lại, nhỏ lại.

Tràng liên thanh của Vinh cũng là tràng liên thanh cuối cùng. Cuộc tấn công có mục đích khủng bố tinh thần nhiều hơn là một cuộc đánh chiếm thực sự. Nhưng tràng đạn thứ nhất đã đủ đánh thức cả một vùng yên ngủ. Khu sếch-tơ, đèn pha quyết loang loáng lên nền trời giới tuyến. Hỏa lực yểm trợ

cũng nã xuống cánh đồng rất rát. Địch bắn lẻ tẻ thêm một phát súng tay nữa rồi rút lui. Sau những tiếng động làm nhàu nát không khí, là một im lặng khác thường. Một thứ im lặng bàng hoàng, hẫng đi, như chính sự im lặng đang ngạc nhiên đến tận cùng về sự im lặng của nó. Vinh dừng tay súng, nghe ngóng, có cảm tưởng không khí chung quanh là một mặt hồ vừa nổi sóng, sóng tỏa dần, nói dần, mất dần cho phẳng lặng phục hồi.

Để phòng địch trở lại, hay có thể tấn công tiếp ở phía khác, Vinh ra lệnh cho toàn thể lực lượng bảo chính đồn trú ở nguyên trong những vị trí chiến đấu. Từ trên vọng gác, chàng bật đèn bấm, bước xuống thang. Cụ Khải đứng đón Vinh ở chân bốt. Nét mặt người thư ký già hiện đầy vẻ rầu rĩ. Đã mấy năm trời làm việc ở vùng tiếp giáp giới tuyến này,

từ một quận heo hút này đổi sang một quận heo hút khác, người thư ký già vẫn không làm sao hòa mình được vào bầu không khí của chiến tranh. Những tiếng đạn nổ chát chúa vào những gò má lộ cốt, những tiếng đạn bay vèo vèo trên đầu, tiếng giày đinh rầm rập, thiết giáp ình ình. là những âm thanh nghịch tai choáng váng đối với người thư ký già mà tuổi đã xế chiều cũng muốn được yên tĩnh như những buổi chiều yên tĩnh.

Giọng cụ Khải ngậm ngùi buồn:

– Chúng nó vẫn còn.

– Ai là chúng nó?

– Quân khủng bố.

– Tất nhiên. Cụ Khải quên đây là đâu rồi sao. Quận lỵ này không nằm trong một khu vực hậu phương an toàn nào.

Quận lỵ này là một tiền đồn. Cụ Khải nhớ lấy như vậy. Và chúng ta ở đây, chúng ta là những người lính đứng trên một tiền đồn nguy hiểm.

– Ông quận còn trẻ. Tôi già rồi.

Vinh ngăn người một giây trước câu nói đầy trắc ẩn. Đoạn, chàng bật cười, thân mật vỗ vai cụ Khải:

– Thì cụ là một người lính già vậy. Thôi, sống chết cứ tạm coi như tại số. Bây giờ cụ Khải theo tôi đi một vòng xem có thiệt hại gì không.

Câu nói “sống chết tại số” bất chợt làm cho Vinh nhớ tới Nữ. Cách đây dăm phút, đẩy Nữ trở lại xóm lá, Vinh đã cười nói với nàng câu này. Bất giác, chàng cảm thấy một sự rạo rực trong thân thể. Phút đèn tắt. Hai người cùng ngã xuống.

Thân thể Nữ đề nặng. Hai hơi thở trộn lẫn. Mùi da thịt thơm cay nồng nàn của người thiếu nữ quê mùa, nhưng xinh đẹp và liều lĩnh như chưa từng người đàn bà nào dám liều lĩnh như vậy. Cuộc tấn công của địch làm gián đoạn một pha ân ái kỳ lạ, diễn ra trong một trường hợp kỳ lạ làm cho Vinh tiếc thắm trong lòng. Nhưng chàng đã vội vã xua đuổi hình ảnh Nữ ra khỏi đầu óc.

Những chuyện như thế, phải chấm dứt, nếu không sẽ trở thành một hệ lụy tình cảm khó gỡ, Vinh nhủ thầm chàng không quên mình là một quận trưởng, và trên ý nghĩ đó, Vinh cố gắng bỏ qua không nghĩ tới Nữ nữa.

Đêm lạnh đem lại sự tỉnh táo. Kẻ địch đã rút vào bóng tối của những vùng cỏ hoang bên kia đê, nhưng biết đâu nó chẳng đang âm thầm trở lại, bò sát

mặt đất, nín thở trong đêm? Vinh bấm đèn kiểm soát từng ụ canh, từng vị trí đặt súng, từng vị trí chiến đấu của từng người lính, rất cẩn thận. Địch không gây được tổn thất gì đáng kể. Một vài mảnh tường lỗ chỗ đầu đạn. Đầu mái của một lô cốt rớt xuống. Một lính bảo chính bị xây sát nhẹ. Thế thôi.

18

Vinh leo lên mặt đê. Một viên thiếu úy Pháp cầm đầu một toán lê dương vừa xịch tới. Vinh bắt tay viên thiếu úy. Hai người đứng nói chuyện một lát, giữa toán lê dương yên lặng chống báng súng đứng chung quanh. Những điểm lửa thuốc lá đỏ rực. Một vài tiếng ho khô khan. Viên thiếu úy Pháp và Vinh nói chuyện về cuộc tấn công vừa xảy ra, về mùa đông mùa đông là tả tuyết trắng ở những thành phố có núi miền Bắc nước

Pháp, mùa đông gió bắc và mưa phùn ở quê Vinh, hồi chàng còn đi học.

– Chắc chúng không dám trở lại.

– Tôi cũng nghĩ như thế.

– Thôi, chúng ta về. Chiều mai, mời ông quận trưởng lên xéch-tơ uống với chúng tôi một ly rượu khai vị.

– Cám ơn. Chúc thiếu úy ngủ ngon.

Chia tay, trên đường trở lại quận. Vinh nói với cụ Khải điều chàng nghĩ về những người Pháp. Có những người Pháp tốt và những người Pháp xấu. Những người Pháp có cốt cách dân chủ, bình đẳng như viên thiếu úy Pháp vừa gặp, y còn trẻ. Y cũng gia nhập vào cuộc chiến tranh phi lý, nhưng chiến tranh chưa biến y thành một con vật khát máu như tên đại ấy chỉ huy sếch-tơ.

Cụ Khải lầm lũi đi theo Vinh như một bóng hình khổ cực.

Cơ chùng người thư ký già đã rét run lên:

– Thôi, cụ Khải về nghỉ.

Người thư ký già vào buồng riêng, Vinh đi mấy bước trên khoảng sân hoang vắng chợt cảm thấy tất cả sự mệt mỏi trong người. Chàng nghĩ chàng vào giường Chắc chắn chỉ một phút sau là phải ngủ thiếp đi. Đẩy cửa bước vào, Vinh thay vội quần áo trong bóng tối. Bộ quần áo ngủ nhẹ nhõm, rộng thênh thang. Vinh vươn vai thở dài một tiếng dễ chịu. Chàng mò mẫm tìm được đôi dép. Mi mắt đã nặng trĩu, Vinh lê bước tới thành giường. Cửa màn vừa mở, Vinh ngã vật xuống.

Một cánh tay từ dưới mặt đệm đỡ vội lấy chàng. Vinh giật mình kêu lên:

– Ai?

– Em. Nữ thì thầm.

– Tôi đã bảo...

Một bàn tay, thơm và ấm bịt chặt lấy miệng Vinh. Nữ chỗi người lên, dùng tất cả ham muốn của nàng dìu Vinh ngã xuống.

– Đã bảo về...

– Em không muốn về. Em muốn ở lại với anh đêm nay.

Vinh đã thua. Đêm giới tuyến gió thổi dậy trời, đã hơn một tháng nay xa nhà, đã hơn một tháng nay nằm ngủ một mình, đã hơn một tháng nay làm bạn với cô đơn và thao thức, sự thiếu vắng tình

cảm và sinh lý là những điều Vinh muốn quên đi, nhưng sự thật là những thiếu vắng ấy hiện hữu đêm ngày trong thân thể. Cuộc tấn công vào quận vừa chấm dứt, băng đạn liên thanh đầu tiên trong đời do chính bàn tay chàng bắn đi, bầu không khí chuyển đổi đột ngột từ yên tĩnh đến dấy động, từ dấy động đến yên tĩnh, tất cả ném Vinh vào một trạng thái tinh thần căng thẳng, người ta cần phải sống, không đắn đo, không cân nhắc suy nghĩ với những giờ phút của hiện tại, là sự thúc dục bùng bùng của ham muốn. Vinh ngã xuống, thôi không cưỡng chống nữa. Nữ làm chàng quên lãng được tất cả trong một khoảnh khắc ngắn ngủi.

Trong đêm giới tuyến không cùng, Nữ là một hỏa diệm sơn, ham muốn của nàng mang màu đỏ tươi óng ánh của phún thạch chảy thành những dòng suối

lửa. Nữ là một người tình tuyệt diệu. Sự thần phục ở Nữ lại là một hình thức chiếm đoạt Vinh, nàng muốn Vinh trôi theo mãi miết, hai người hòa nhập trong một cảm giác chết đuối, ham muốn đẩy dạt họ xa bờ, hai người ngụp lặn thỏa thuê trong một đại dương hân hoan vô cùng tận.

Trong một trạng thái mỗi một kỳ thú, Nữ đặt mái tóc nàng lên vai Vinh, bàn tay nàng e ngại kiếm tìm trong bóng tối của hai hơi thở trộn lẫn, bàn tay gấp bàn tay Vinh và nắm lấy.

Vinh đẩy nhẹ Nữ, trong một cử chỉ âu yếm:

- Liêu lắm nhé.
- Em không liêu với ai như thế này bao giờ.

– Riêng với anh.

– Dạ. Riêng với anh.

Yên lặng một lát, Nữ nói nhỏ:

– Bây giờ em về nhé!

– Về làm gì?

– Cho anh ngủ.

Vinh trêu:

– Sao ban nãy bảo về không chịu.
Bây giờ lại đòi về là thế nào?

– Em không đòi về. Nếu anh bảo em
ở lại, em xin chiều ý anh.

Vinh nghĩ chàng không thể để Nữ ở
lại đến buổi sáng hôm sau. Nhiều người
sẽ biết. Sẽ bàn tán, dị nghị. Như thế không
hay cho chàng và cũng không có lợi gì
cho Nữ. Hãy giới hạn câu chuyện này là

câu chuyện của một đêm ân ái, Vinh nhủ thầm. Chàng nâng đầu cho Nữ ngồi lên:

– Nửa đêm về một mình như thế này em có buồn không.

Nữ ngược mắt nhìn, gật đầu.

– Đêm nào có thể lên được, anh lại cho em biết, và em lại lên nhé.

– Dạ.

– Phải giữ kín đáo, nghe Nữ.

Nữ cười, nàng cười rất dễ thương:

– Anh đừng lo. Cậy rằng em cũng không nói. Nói để âm ỹ lên thì anh còn ra sao nữa.

Thốt nhiên giọng Nữ buồn buồn:

– Anh như thế còn em chỉ là một đứa con gái hèn mọn.

Vinh cau mặt làm Nữ sợ, không dám nói tiếp:

– Cấm em nói như thế. Hèn mọn hay không là ở mình. Ở dưới xóm lá không có điều gì đáng hổ thẹn, không phải như thế là hèn mọn.

Căn buồng vẫn tối om. Hai người thì thầm nói chuyện trong đêm.

Nữ thì thầm:

– Thỉnh thoảng anh cho em lên đây với anh một lát, nghe anh. Một lát thôi. Lên bằng lối tắt ấy, không ai biết đâu. Rồi tảng sáng như thế này, em lại về, không ai biết đâu.

– Không sợ bố biết sao?

– Ông cụ em chỉ có rượu uống ngày mấy bữa là được rồi. Chẳng cần biết gì hết.

Bống Nữ nghĩ đến Hà Nội, Hà Nội mà nàng hằng mơ tưởng. Hà Nội ở bên kia cầu sông Đuống, nơi chàng ở trước ngày chàng tới đây, nơi có gia đình chàng và những người thân yêu của chàng. Và nàng không dùng được mà không hỏi để biết điều mà người đàn bà nào trong trường hợp nàng cũng muốn biết, còn bán tín bán nghi là không chịu được.

– Này anh.

– Gì?

– Anh đã có vợ chưa?

– Chưa.

– Thật không?

Vinh vò đầu Nữ cho mái tóc rối tung.

– Thế là tò mò nhé! Anh không thích

nói dối em, anh có vợ rồi. Có vợ, một con, con trai.

Nữ cúi đầu ngẫm nghĩ, nói nhỏ:

– Em biết.

– Đã biết sao còn hỏi.

– Hỏi để biết một cách chắc chắn. Bà ấy... là người thành phố, chắc đẹp lắm, sang trọng lắm, đâu có quê mùa lam lũ như em.

– Không thể so sánh được. Vợ anh khác. Em khác. Anh nghĩ em đẹp lắm, chưa từng bao giờ anh nhìn thấy ai đẹp như em. Anh nói thật đấy, Nữ.

– Sao anh không đưa bà vợ anh và con anh sang đây.

– Tình hình ở đây chưa yên. Chỗ ăn ở tạm bợ chưa ra làm sao cả. Anh cũng

muốn đưa vợ con anh sang đây lắm. Nhưng sớm cũng phải là tháng sau. Cũng cần phải xem từ đây tới đó, tình hình có khá hơn bây giờ không đã. Như đêm sau thì đưa sang làm sao được.

Yên lặng một lát. Bồng Nữ ngã vào Vinh, vùi đầu vào ngực chàng. Vinh hơi ngạc nhiên trước cử chỉ âu yếm bỗng, nhưng chàng cũng không đẩy Nữ ra. Chàng đặt nhẹ bàn tay lên mái tóc Nữ. Thấy nàng thở mau, như đang xúc động.

– Bà ấy sang chắc em không còn lên được với anh nữa.

Vinh vỗ vỗ vào đầu Nữ để tránh phải trả lời một câu khó trả lời. Chàng tìm chuyện khác để nói. Và nhớ lại những câu nói của Nữ khi bị bảo chính Phẩm

bắt được quả tang nàng đang rình trộm trước cửa buồng chàng:

– Ban nãy, em bảo em biết kẻ giết cụ quận cũ là ai, có đúng em biết không?

– Em nghĩ là đúng.

Vinh nắm chặt lấy tay Nữ:

– Ai?

– Em không có bằng chứng. Nó cũng không ở đây. Em chưa nói được. Lúc nào em nói được, em sẽ nói ngay cho anh biết.

– Em không nghĩ là nó giết ông quận cũ nó cũng có thể giết ông quận mới sao. Em không buồn nếu anh bị chúng nó hạ sát như ông quận cũ sao?

Nữ hoảng hốt đưa tay lên bịt chặt lấy miệng Vinh.

– Anh chỉ được cái nói gở.

– Thì thôi vậy. Nhưng em biết tại sao em giấu. Kẻ giết người phải bị trừng phạt, phải đền tội. Ai cũng vậy. Em biết mà không nói thì sự im lặng của em đồng lõa với tội ác. Em sợ nói, chúng nó trả thù phải không?

Nữ thờ dài, nghĩ đến Niệm, kẻ xưa kia từng đã yêu nàng, đau khô vì nàng, nó lẫn lút đầu óc không rõ rệt, trong bóng tối, đôi mắt nó đỏ rực màu máu, vành tai nó dương căng như đang nghe ngóng nàng, xem nàng sẽ nói gì với người quận trưởng. Không, nàng muốn chiều ý chàng, nhưng nàng chưa nói được, nàng chưa quen tố cáo ai bao giờ, nhất là kẻ bị tố cáo xưa kia từng đã yêu mê nàng điên cuồng, như thế là nhẫn tâm, nàng chưa thể nói được, tuy nàng hằng mong cho Niệm chết, không bao giờ nàng phải

giáp mặt nó nữa.

– Anh đừng hỏi em thế. Sau này anh sẽ biết.

Vinh cũng không muốn ép Nữ. Chàng cũng không tin hẳn là Nữ biết hung thủ giết ông quận cũ là ai. Nữ không nói, Vinh cũng tin rằng sớm muộn kẻ giết người sẽ bị trừng phạt.

– Thôi cũng được.

Nữ hoảng sợ:

– Anh giận em đấy ư?

Vinh cười lắc đầu:

– Không. Anh không giận.

19

Nữ ôm ghì lấy Vinh:

- Rồi em sẽ nói.
- Ừ rồi em sẽ nói. Không sao đâu.
- Anh có tin rồi em sẽ nói?
- Tin.

– Anh phải tin em mới được. Rồi em biết gì, rồi anh muốn bảo em nói những

điều gì em biết, em sẽ nói, nói hết cho anh biết, em không giấu anh điều gì hết, anh bảo em phải chết em cũng chết liền anh coi, nhưng anh nhớ, anh đừng hắt hủi em, tôi nghiệp, bao giờ bà quận sang đây, em sẽ không dám lên đây như thế này nữa đâu, nhưng bây giờ anh có một mình, đêm em muốn lên đây với anh cho anh đỡ buồn, đỡ lạnh, chỉ có thế thôi, em thể em giữ kín, em không cho ai biết đâu, em không bao giờ dám mong tưởng đợi chờ gì khác ở anh hết, ngoài những đêm được lên đây với anh. Tảng sáng em lại về, không ai biết đâu, cụ Khải, thầy em, không một người thứ ba nào biết hết.

– Anh không ngại chuyện người ta biết.

Nữ ngồi thẳng người, nhìn Vinh trân trân.

– Cả vợ anh?

Vinh cười:

– Nhưng anh ngại cho em. Nữ phải nhớ một điều này. Anh không ở lại đây suốt đời. Dăm ba tháng, một năm nữa không chừng, rồi anh sẽ phải đổi đi nơi khác, một người quận trưởng khác sẽ đến thay thế anh, giữa anh và em có thể là chốc lát. Đừng vướng vào nhiều quá, lúc gỡ ra đau đớn và cực nhọc lắm. Em xinh đẹp như thế này, ở đây không có người đàn ông nào yêu em, muốn cưới em làm vợ sao?

– Không.

– Chúng nó mù hết.

– Em mù. Em không nhìn thấy ai hết. Cho tới khi em nhìn thấy anh.

Nữ nhớ lại giây phút bàng hoàng Nữ nhìn thấy chàng trên mặt đê cao, chàng xuống xe khi đó là buổi chiều, tầm mắt Nữ nhìn và lòng Nữ bỗng thấy ấm áp vô tả, chàng đến, như thái dương hồng, như mùa xuân đẹp, như lẽ phải và định mệnh, sự có mặt của chàng làm Nữ choáng váng với một cảm giác khốc liệt hoảng sợ, rời từ chàng, Nữ biết người ta có những buổi sáng thức dậy muốn hát lớn với trời, cười lớn với đất. Nữ thấy Nữ là một cái gì, không, Nữ không chỉ là một đứa con gái tiêu tụy lắm than ở dưới xóm lá. Nữ không chỉ là một loại cỏ cây hèn mọn, Nữ không chỉ là một khuôn mặt quê mùa xanh xao, mà ngoài những ngày tháng điêu linh trôi dạt, ngoài cái số phận không ánh sáng không ngày mai của đứa con gái nhà nghèo, Nữ còn có một đời sống riêng, đời sống ấy mới bắt đầu, bắt đầu từ một đổi thay lớn lao, một

đổi khác kỳ diệu vô ngần ở tâm hồn Nữ. Sáng thức dậy, nghĩ chàng đang làm gì? Tưởng tượng ra chàng. Phút chào cờ. Chàng đứng nghiêm, đứng sau là toán bảo chính bồng súng chào, nét mặt chàng cương nghị, mắt chàng nhìn lên, lá cờ từ từ được thượng lên, cờ nằm trên đỉnh, cờ bay phần phật, chào cờ xong, chàng khoan thai bước lên thêm, đi vào bàn giấy, chàng ngồi đó trước những đồng hồ sơ cao ngất, những bồ lão râu dài lụ khụ, những xã trưởng kính cẩn từ những làng xóm hẻo lánh lên quận báo cáo tình hình, chàng khoan thai nghe, ánh mắt sâu thẳm của chàng hơi cau lại sau làn khói thuốc. Chiều, ra hong tóc trong gió thổi qua vườn, nghĩ chàng đang làm gì? Ở trên mặt đê cao. Trong cuộc tuần tiểu thường nhật. Bóng chàng in sâu vào nền trời giới tuyến. Bóng chàng tuy nhỏ nhưng vươn phóng thành mênh mông,

chàng lớn hơn vòm trời, chàng bao trùm giới tuyến, chàng là mặt trời, chàng kiêu hãnh trong sự cô độc của nhiệm vụ cao cả, không ai làm gì được chàng, chàng bất khả xâm phạm. Những lần tưởng tượng như thế, tưởng tượng dẫn Nữ vào một chìm đắm ngây ngất không cùng. Nữ muốn đắm chìm thần trí, tê liệt trong mơ màng, thật lâu, thật lâu, mặc cho bên mình gió thổi, mặc cho chung quanh nắng tàn, như mộng tưởng dẫn Nữ vào một cuộc phiêu lưu đẹp đẽ quá chừng, mộng tưởng dẫn Nữ qua những sông dài biển rộng, Nữ muốn lạc đường về, Nữ muốn quên đường về, Nữ, chẳng bao giờ, xin chẳng bao giờ tôi phải trở về. Tôi đã ra khỏi thân phận tôi, từ phút đó. Bằng lối ra thoát của người đàn bà, bằng tình yêu ngút ngàn bát ngát trong tôi. Tôi biết tôi đẹp. Tôi là đàn bà. Có những cái của riêng tôi. Trái tim. Thân

thể. Ý nghĩ. Đầu óc. Mái tóc mềm mại hong gió chiều trong vườn nhạt nắng. Ánh mắt trong. Cặp môi hồng. Những cái của riêng tôi đó, hiến dâng tất cả cho chàng, xin hiến dâng tất cả cho anh, anh không nhận, nhưng đã là em trao và đã là em gửi đến anh, anh không nhận cũng như anh đã nhận rồi, và Nữ ngựa mặt với đời nàng sáng lòa, và Nữ thở hít hương thơm mới của đời nàng vào lồng ngực và Nữ ngây dại trong sung sướng mê man, hạnh phúc ấy chỉ là tưởng tượng mà thôi, nhưng chỉ cần bằng hình dung và tưởng tượng mà Nữ đã hóa thân.

Vinh cười:

- Nhìn thấy từ hồi nào.
- Từ ngay buổi chiều anh tới. Va-li anh để những gì mà bế bộn thế.

– Em nhìn thấy hết rồi còn gì.

– Em đứng ngay bên cạnh mà anh không biết.

Cảnh tượng khám xét hành lý người trẻ tuổi lạ mặt và bảo chính Phẩm buổi chiều đầu tiên đặt chân tới quận lỵ hẻo lánh mà Nữ vừa nhớ lại, làm Vinh bật cười:

– Bảo chính Phẩm đó. Nó khám va-li anh. Nó bắt em. Em có thù ghét nó không?

– Không

– Thật không?

– Thật chứ. Bây giờ anh đi đâu cũng có y đi theo như hình với bóng. Anh ở đâu y có mặt ở đó. Y canh coi bảo vệ cho anh. Y là sự yên tâm của em, tại sao em thù ghét y được.

Trong bầu không khí thân mật suông sã của mừng màn buông rủ, Vinh âu yếm đặt tay lên vai Nữ, kéo nàng lại gần. Nhìn kỹ vào khuôn mặt nàng, khuôn mặt ban nãy nhàu nát dưới gió bão của dục tình bây giờ thư thái một vẻ đầm thắm, và khuôn mặt đó, Vinh đã nhìn thấy sự táo bạo liều lĩnh, sự can trường âm thầm, bây giờ hiện lên những nét rất thơ ngây. Nữ, trước cái nhìn thật nghiêm trang của Vinh, trở thành một cái gì thật hiếm quý dưới vòm trời giới tuyến. Chiến tranh giết chết cái đẹp. Nữ là cái đẹp, hiếm quý như một bông hoa lạc lõng nở thơm một khoảng đất nhỏ bị bỏ quên giữa chiến trường. Người con gái chưa là nạn nhân của căm thù, và Vinh tưởng như ở tâm hồn nàng, có nhiều vùng thật tinh khiết chưa từng bị hoen ố bởi những xấu xa của cảnh ngộ. Bàn tay Vinh vỗ vỗ nhẹ

lên bờ vai tròn trĩnh của Nữ như một cử chỉ ngợi khen và hài lòng thâm kín.

– Không bao giờ để cho sự căm thù làm chủ mình. Căm thù là một liều thuốc độc. Nó sẽ tàn phá ta cho đến chết.

– Anh nói gì em không hiểu.

– Rồi một lúc nào đó, trước một việc nào đó, em sẽ hiểu. Thôi, sửa soạn đi, anh đưa em về.

– Em về một mình cũng được.

Vinh cười:

– Em lên một mình nhưng em không về một mình.

Thốt nhiên, tình yêu lại dào dạt ở Nữ. Tình yêu như một khám phá bàng hoàng, như một dòng hào quang tỏa sáng toàn khắp thân thể và định mệnh.

Nữ không muốn rời khỏi vùng ẩm áp này của chiếu đệm ấp ủ hơi người của nàng và của chàng trộn lẫn, ở đây. Nữ là Nữ, nàng được là đàn bà trong cái ý nghĩa sâu xa và toàn vẹn nhất của người đàn bà, da thịt nàng còn đầy đặc những dấu vết của trận tình đột ngột khai diễn trong một trạng thái gần như mê hoảng và vô thức, Nữ muốn trở lại với những cảm giác mãnh liệt nàng chưa nhận thức được chu đáo bởi sự tan vỡ mê đắm gần như một niềm thắng thốt, và Nữ lại ngã lao vào cánh tay Vinh, vòng hai tay ôm lấy chàng thật chặt. Đêm giới tuyến về sáng. Đêm giới tuyến bên ngoài. Đoán thấy những đồng cỏ sương lam mù mịt, dòng sông lạnh buốt và cứng chết như kim khí, những ánh đèn pha lạc lõng trong biển sương mù, những gờ mái lô cốt cô đơn im lìm, con đê dựng thành heo hút chạy dài đến đâu lối đưa lên

rừng phi lao rũ rượi xõa tóc, khu xóm lá với những con đường hẻm khúc khuỷu giữa cỏ cao ngang tầm người, những bức vách xiêu xiêu theo chiều gió thổi, nhưng khoảng trống chứa đựng tràn đầy một mùa đông thê lương, xóm lá như mồ chôn những cuộc sống lầm than, cỏ cây, súc vật không bao giờ được biết đến ánh sáng mặt trời. Nữ muốn chàng cho được ở lại. Trọn một đêm. Đến sáng. Khi tinh sương vừa dấy, chàng còn ngủ mết, rón rén bước xuống, nàng di động thận trọng trong căn buồng chưa tan bóng tối, nàng sẽ thu dọn lại căn buồng của chàng cho thật ngăn nắp, quần áo chàng gấp lại xếp ngay ngắn trong từng hộc tủ bởi bàn tay Nữ nâng niu, khi chàng thức dậy, chàng thấy Nữ ở đó, chàng mỉm cười với nàng, chàng ưng thuận cho Nữ ở lại, chàng làm cho Nữ sung sướng, và Nữ sẽ thấy là cuộc đời đáng sống vô cùng. Khi đó

Nữ là đàn bà. Một người đàn bà yêu một người đàn ông. Sống hết cho người yêu. Pha cà phê cho chàng uống, xuống bếp, thổi lửa, đun nước nóng cho chàng rửa mặt. Lấy áo ấm cho chàng mặc vì buổi sáng mùa đông lạnh buốt. Và khi chàng đã lên bàn giấy làm việc, Nữ vẫn còn được ở lại trong căn phòng riêng, nằm mơ màng, đợi chờ tiếng chân chàng trở về.

Vinh hôn từ biệt Nữ, đẩy nhẹ nàng ra và bước xuống đất. Chàng đứng đó, Nữ xuống theo, áp sát thân thể nóng hổi vào chàng.

– Rồi chúng mình gặp nhau sau.

Nữ đáp lễ phép trong một thái độ thân phục tuyệt đối:

– Dạ.

Trời lạnh làm Vinh rùng mình.

– Em lạnh không.

– Không. Ấm, ấm lắm.

– Về bây giờ em làm gì?

– Nghĩ đến anh.

– Không được nghĩ gì hết. Phải ngủ.

Nữ cười:

– Anh cũng phải ngủ một lát. Cả đêm anh và em chẳng ngủ gì hết.

Nữ nép vào Vinh nương theo bước chân chàng đi ra. Cánh cửa mở, hai người đứng lại một phút trên thềm cửa. Sân quận lỵ rào rào gió thổi. Sương xanh đặc từng đợt triển miên không dứt thổi tới. Vinh nhìn quanh, không thấy bóng ai mới bấm đèn pin, dẫn Nữ men theo

bờ tường. đi dần về phía đầu con đường hẻm dẫn xuống xóm lá. Nghĩ đến một khúc hàng rào dây thép gai bị phá thủng, Vinh đùa, gõ nhẹ vào đầu Nữ:

– Phá hoại.

– Em sẽ kéo lại cho kín như cũ. Không ai thấy đâu.

– Rồi một đêm nào đó, em lại phá ra, phải không?

– Anh cho phép không?

– Cho. Nhưng phải đợi anh bảo trước, cấm không được tự tiện đấy.

Hai người đã đến trước hàng rào. Vinh tắt đèn bấm.

– Em về đi.

Chàng chờ Nữ chui qua khoảng trống nhỏ hẹp. Bóng Nữ ở bên kia hàng rào lăm lũi đi theo vách đất rồi tan biến mau chóng trong sương. Vinh đứng tần ngần, nhìn lên nóc lô cốt cô đơn in hình lên nền trời phía cổng quận. Một tiếng gà gáy ở một thôn xóm xa xa bên kia sông, trời sắp sáng rồi. Cuộc tấn công vào đồn của đối phương. Trận tình bất chợt với người con gái dưới xóm lá. Một đêm xao động không ngủ. Sự mệt mỏi lúc này mới xâm chiếm Vinh như một sức công phá dữ dội. Vào đến giường, chàng nằm vật xuống và thiếp đi.

20

Một bàn tay từ trong bóng tối
thình lình giơ ra cản đường. Nữ
không kịp lùi lại, bàn tay đã bịt chặt lấy
miệng. Nữ không sợ hãi chút nào, không
bao giờ Nữ sợ hãi đến mất bình tĩnh.
Nàng vùng vẫy, vùng vẫy một cách tuyệt
vọng, nhưng không được, và sự tức tối,
tức tối hơn là khiếp hãi, làm Nữ muốn
trào nước mắt. Trong khoảnh khắc, Nữ
nghĩ rằng Vinh vừa đưa nàng về, chàng

còn đứng đó, phía bên kia hàng rào, nàng phải kêu lên, nàng chỉ kêu được lên một tiếng, một tiếng thôi, là Vinh biết, và nàng sẽ được cứu thoát.

Gã đàn ông một tay bịt miệng, một cánh tay kia ghì chặt lấy ngang lưng Nữ, kéo nàng vào sát vách đất. Cánh tay gã đàn ông là một vòng đai thép khóa lại chặt cứng, Nữ muốn nghẹt thở, muốn ngất đi, những đốt xương trong người nàng đau nhói như cơ hồ sắp bị bẻ gãy. Để phòng trước, chưa chắc kẻ lạ mặt đã làm gì được nàng. Hay nếu y có giữ chặt được nàng, ít nhất cũng phải sau một hồi vật lộn quyết liệt và sống mái. Nhưng cái chết là Nữ không đề phòng. Nàng vừa từ biệt Vinh, sau một đêm ân ái không ngờ, nàng trở về, con đường nàng trở về như nổi trôi mơ hồ trong chiêm bao, đêm tình yêu nóng hổi những dấu vết ngà ngà

trên thân thể, ở Nữ còn là một trạng thái mỗi một kỳ thú rã rời, và sự chống cự ở Nữ bởi vậy không thể còn là sự chống cự dũng mãnh của một con hổ cái. Tuy vậy, Nữ chống cự, nàng chống cự bằng tất cả sức mạnh còn lại. Miệng bị bịt chặt, Nữ thở không được, mắt hoa lên. Nàng bị kéo lết đi từng bước, ra phía đầu ngõ.

Nữ dùng tàn lực vùng quẫy thật mạnh. Bàn tay bịt miệng nàng bị rơi lỏng trong khoảnh khắc. Nữ nghiêng răng cắn thật mạnh. Bóng đen kêu lên một tiếng đau đớn. Nữ chỉ chờ có thế. Nàng hét thật to, nàng gọi Vinh, nàng nghĩ Vinh vẫn đứng đó, bên kia hàng rào, chỉ cách nàng mấy bước: “Anh...”. Nhưng Nữ cũng chỉ kêu được một tiếng “Anh” ngắn ngủi mà thôi. Điều mà nàng không ngờ, là còn một bóng đen thứ hai gần đó, nó vẫn nín thính trong bóng tối và tiếng kêu của Nữ

đã tạo ra một tình thế cực kỳ nguy hiểm, khiến nó phải ra tay không chậm trễ.

Một báng súng vung lên, bổ mạnh xuống đỉnh đầu Nữ. Người đàn bà chỉ thoáng nhận thức được một sự vang động dữ dội đau đớn tận cùng không tả được, đầu óc nàng như tan tành thành muôn ngàn mảnh nhỏ, nàng muốn kêu cứu thật lớn, thật lớn, nàng muốn gọi tên chàng, chàng sẽ chạy đến, chàng sẽ giết chết tất cả những hình bóng ma quỷ đang đến bắt nàng đem đi khỏi xóm lá, nhưng Nữ không bao giờ kêu được nữa. Nàng ngã gục xuống.

Niệm đứng im, thở dốc ra, vì dùng sức quá mạnh. Y vừa đánh báng súng trên đầu Nữ cho nàng ngất đi, và cử chỉ tàn bạo này cũng làm cho chính y phải bàng hoàng đứng ngẩn người ra. Phản

ứng của Niệm tuy vậy rất mau chóng và kịp thời. Chạm một giây, tắt y và tên đồng đảng đã bị phát giác. Có tiếng xuýt xoa:

– Con khốn nạn cắn tôi đau quá.

Niệm trầm giọng:

– Nói nhỏ kẻo chết cả lũ bây giờ.
Chưa ai biết đâu.

Phía bên sân quận, một ánh đèn bấm lóe lên. Thoáng nghe thấy có tiếng chân đi gần lại chỗ hàng rào Niệm và tên đồng đảng nín thở, nằm nép sát vào vách đất. Cạnh chúng, là cái thân thể bất động của Nữ. Ánh đèn bấm vừa lóe lên là của bảo chính Phẩm. Y vào nằm một lát, rồi không ngủ được, lại mở cửa đi ra. Chính lúc này, y nghe thấy một tiếng gì, ngẩn ngủi, như một tiếng kêu cứu không ra

thoát, thành linh nổi lên ở phía bên kia hàng rào. Bảo chính Phẫm bấm đèn, tiến lại chỗ hàng rào, và khoảng hàng rào này làm cho y chợt nhớ ra là đầu lối của con đường tắt đưa xuống xóm lá, chính tay y bịt kín con đường tắt này lại, ngay sau ngày ông quận trưởng cũ bị hạ sát. Soi đèn xuống sát mặt đất. Phẫm nhận thấy có nhiều dấu chân còn in vết, không ngờ đó là dấu chân Vinh vừa tiễn Nữ trở về. Đầu óc đơn giản của Phẫm không thể đẩy sự suy luận đi xa hơn. Y gãi gãi cằm, nghĩ là y đã nghe lầm, và không có tiếng kêu cứu nào hết. Phẫm đặt đèn xuống đất, giữ nguyên ánh sáng, đóng bịt lại khoảng dây thép gai thật cẩn thận. Xong xuôi đầu đó, y cầm đèn, đứng lên, quay trở vào.

Ánh đèn tắt. Niệm thở ra. Y rờ rờ lên người Nữ. Tim nàng vẫn đập. Niệm

yên tâm. Nữ chưa chết. Nàng chỉ bị đánh ngất đi thôi. Tiếng tên đồng đảng:

– Đồng chí!

Niệm gắt:

– Cái gì?

– Bây giờ làm thế nào.

– Còn làm thế nào nữa.

– Tôi nghĩ là nguy hiểm lắm. Hay bỏ nó lại quách.

– Không được

– Trời sắp sáng rồi.

Như để chứng tỏ cho lời nói, một tiếng gà gáy lẻ loi vọng lại, từ một thôn xóm nào đó, vọng lại, trong màn sương dày đặc. Đêm nghiêng chao chập chờn trông lung linh phai tàn. Đêm như một

trái chín khổng lồ, và trái chín khổng lồ này sắp rụng. Niệm suy nghĩ thật nhanh trong đầu. Phải công nhận là trong một trường hợp nguy nan, Niệm không bao giờ đánh mất bình tĩnh hoặc là nếu có hoang mang, cũng chỉ chốc lát, cảnh ngộ bất thường không làm cho y rối loạn bao giờ. Trời sắp sáng thật Niệm biết như thế. Nhưng y không thể bỏ Nữ lại. Chỉ còn một cách là hành động thật gấp.

– Đi phía sau bảo vệ cho tôi.

Miệng nói, Niệm mím môi dùng sức vực Nữ lên vai. Ở một lúc khác, y sẽ phải tận hưởng sự khoái lạc của cảm giác bốc lửa được ôm Nữ trong tay, nhưng phút này Niệm biết y đang đứng trước một tình trạng tối nguy hiểm không cho phép một khinh suất bé nhỏ. Niệm thật khỏe. Sốc Nữ trên vai y vẫn đi băng băng. Tên đồng đảng lăm lũi theo sau. Men theo

những vách đất, đi hết con đường khúc khuỷu, bờ đê trần trụi, cao ngất hiện ra. Niệm đứng lại, nghe ngóng động tĩnh. Y hít một hơi dài không khí vào lồng ngực, xốc lại Nũ cho ngay ngắn, đoạn vận sức vào hai bắp chân, bước lên dốc. Từng bước chậm, chắc chắn, vững như bàn thạch. Tên đồng đảng quay lại phía sau, yên tâm không thấy ai đuổi theo, hối hả bước theo sau. Lần đầu tiên, Niệm thấy con đê cao ngất và cái dốc thì gần như dựng đứng. Y leo lên thật khó nhọc. Thân thể Nũ chợt trở thành một khối nặng đè trĩu. Gần tới bờ đê, Niệm toan rướn mình băng qua, bỗng y kêu lên một tiếng ngắn đầy kinh ngạc và ôm Nũ nằm vật xuống. Tên đồng đảng không hiểu gì, cũng vội vã nằm theo. Tiếng âm ỳ rung chuyển mặt đất nổi lên, từ khu xéch-tơ. Những ánh đèn pha sáng lên ở phía ấy. Niệm đã tính trước tất cả. Điều y không

ngờ là không hiểu sao toán lê dương hành quân dò đường lại xuất phát như thế. Dễ đến cả tiếng đồng hồ sớm hơn thường lệ. Mọi ngày, cũng phải chờ đến lúc ban mai vừa rạng, lê dương mới dám ra khỏi xéch-tơ Hai chiếc háp-tơ-rắc dẫn đường lăm lũi bò trên mặt đê như hai con quái vật kinh dị thời tiền cổ. Trong ánh đèn thấp thoáng, những cái bóng lê dương cao lớn chia thành hai hàng, theo dọc đê tiến tới. Trong đêm lập lờ, toán lê dương như một đoàn âm binh.

Đất rung chuyển dưới Niệm nằm sấp sập. Hai xe háp-tơ-rắc vẫn hung hãn tiến gần lại. Niệm ôm chặt lấy Nữ, lăn một vòng. Từ trên mặt đê, y đã lăn xuống lưng chừng bờ đê. Thật may cho Niệm. Y lăn đúng vào một cái hố khá sâu, cỏ cao um tùm, Niệm kéo tên đồng đảng, và cùng Nữ lọt thêm xuống lòng hố. Gai

nhọn đâm vào mặt mũi đau nhói, Niệm không dám thở mạnh. Một điều Niệm chỉ sợ Nữ tỉnh dậy, nàng có thể kêu cứu, và như thế, chắc chắn một tràng liên thanh sẽ bắn xuống lòng hổ, biến ba kẻ ẩn náu thành một vũng máu lênh láng. Niệm thăm dò sự mê tỉnh của Nữ. Nhát bổ thật mạnh. Nữ vẫn bần bật.

Hai chiếc xe háp-tơ-rắc đã tới ngang chỗ ẩn nấp. Trong khoảnh khắc vành tai Niệm như vỡ ra vì tiếng động long trời lở đất. Tiếng động đào sâu vào lòng dê, rung chuyển lồng lộng, trong đó vang ngân đi như sóng của một mặt hồ bão lớn. Đất đá bắn tứ tung, rào rào. Niệm nhắm nghiền mắt lại. Sức mạnh của cơ khí đè át, bao trùm, và Niệm chợt cảm thấy trong giây phút này, tất cả số phận sâu kiến của một tên khủng bố lén lút làm bạn cùng ban đêm và bóng tối.

Đoàn tuần tiểu đến nơi và vượt qua cũng là lúc Niệm từ hố sâu nhìn lên để hãihùng thấy rằng một vệt sáng mà như một thoáng nghi ngờ đã vắt ngang qua bầu trời trước đó còn thăm thăm một màu mực tàu đen kịt.

Ngày sắp sáng thật rồi. Không thể nấn ná được nữa. Niệm bấm tên đồng đảng, bò khỏi lòng hố. Lý do thôi thúc Niệm đi gấp còn là sợ Nữ có thể tỉnh dậy, bất cứ trong giây phút nào.

Niệm nhìn toán lính lê dương đã đi qua, đo lường chiều rộng của con đê, đoạn ra lệnh cho tên đồng đảng.

– Nhìn theo tôi, tính nhắm chừng nào tôi đã xuống tới chân đê bên kia hãy bò sang.

Như một vút thoáng bất thần, phải

công nhận Niệm thật cừ khôi – Niệm lao lên mặt đê với Nũ vắt vẻo trên vai. Vượt qua mặt đê trống trong khoảng ngắn ngủi của mấy tích tắc đồng hồ, Niệm ôm Nũ thật chặt, bằng cả hai cánh tay ôm ghì trước ngực, đoạn nhắm mắt, ngã mình cho lăn xuống. Những va đập vào những mô đất làm Niệm ê ẩm. Mặc. Y đã lăn xuống được chân đê. Nhịn đau, Niệm lom khom bồng Nũ choài thật nhanh vào cỏ hoang. Nhưng Niệm chạy thoát mà tên đồng đảng thì rủi ro hơn. Bao nhiêu may mắn của cuộc hành trình, Niệm đã chiếm hết. Khi tên đồng đảng hiện hình trên mặt đê, cũng là lúc một tên lính lê dương đi tập hậu vô tình quay lại, và trông thấy cái bóng đen in lên một nền trời ban mai đang loãng nhật dần dần.

Một tràng liên thanh vang động.

Tên đồng đảng ôm ngực lão đảo.

Một tràng liên thanh khác tiếp theo.
Cái bóng đen ngã vật xuống.

Niệm, từ trong đám cỏ bông cao ngang tầm người, đã nhìn thấy. Tên đồng đảng, chậm một chút, đã bỏ mình. Niệm ngẩn ngơ trong giây phút. Cũng may toán lê dương không quay trở lại, cũng không tràn xuống hai bờ đê lục soát. Một người bị bắn chết ở vùng giới tuyến, có nghĩa lý gì chuyện đó mà phải quay trở lại. Mai sẽ có những kẻ đào một hố đất, ném cái tử thi xuống. Thế là xong. Mạng người là sâu kiến. Ngày nào những phát đạn chẳng bắn đi, ngày nào chẳng có người ngã xuống. Đất đai giới tuyến thước nào mà không thấm máu. Luật chiến tranh mà. Chém giết và hung bạo mở hội ma quỷ. Cái chết là sự thật. Đời sống mới là một trạng trái phi lý. Đất đai giới tuyến

từ bao nhiêu năm nay đã là một nghĩa địa khổng lồ vô thừa nhận.

Niệm đặt Nữ xuống. Người con gái vẫn bản bật. Nhưng da thịt nàng vẫn ấm áp, tim vẫn đập.

Niệm cẩn thận xé một vạt áo bịt chặt miệng Nữ lại. Y thở hít một hồi, lấy lại sức lực đã mất. Đoạn, y lại cúi lom khom, Nữ vắt vẻo trên vai, lần theo cỏ bông, bước đi. Trời đất nhá nhem, phương hướng nhạt nhòa. Trên cao những vì sao lung linh phai tàn. Buổi sáng hé lên lạnh buốt. Nhiều tiếng gà gáy nối nhau ở những làng, xóm xa xa. Niệm chỉ còn là một cái bóng li ti di động giữa cánh đồng cỏ cao mênh mông. Y gắng gượng bước rảo về hướng xóm Hạ. Cánh rừng phi lao tối đen hiện dần trước mắt.

21

Nữ tỉnh dậy. Chung quanh tối đen như mực. Nàng vùng dậy mình để thấy toàn thân đau nhói. Tay chân nàng bị trói chặt, và Nữ cũng không kêu lên được. Một miếng vải lớn vòng về sau cổ, nút buộc chặt cứng ở gáy, xương quai hàm đau nhừ. Phía dưới lưng lạnh buốt cho Nữ biết nàng đang nằm trên một nền đất nhộp nhúa, phảng phất mùi ẩm mốc đặc biệt của một nơi chốn bị bỏ quên lâu ngày không ai viếng thăm.

Khi những kẻ bắt nàng đưa tới đây, chúng đã ném nàng xuống cái xó góc tối thẳm này, và bây giờ Nữ nằm đó, đầu kê lên một miếng gỗ, chìm đắm trong bóng tối và yên lặng, một thứ yên lặng tù đọng, ẩn chứa những hải hùng và những bí mật không tên, một thứ yên lặng của hàng nghìn cặp mắt kỳ dị, trợn trừng như từ trên đầu, bốn phía đăm đăm nhìn xuống Nữ. Người con gái của vùng giới tuyến không cảm thấy rối trí chút nào. Nàng chỉ buồn rầu nghĩ rằng tay chân nàng đã bị trói chặt, mọi hy vọng trốn thoát đều rất đổi mong manh. Nàng cố suy nghĩ. Những kẻ nào bắt nàng? Chúng muốn gì nàng? Đây là đâu? Đây là đâu là điều Nữ muốn biết, cần phải biết, tức khắc. Bóng tối dày đặc làm cho Nữ không phân định và phỏng đoán được gì, ngoài sự nàng đang bị giam nhốt trong một căn buồng đóng kín. Bỗng Nữ nghe thấy một âm

thanh quen thuộc vì quá quen thuộc nên lúc đầu, thoát vừa tỉnh dậy, nàng không nhận ra. Đó là một âm thanh rào rào, than vãn, băng trầm và nỉ non trong gió. Đó là một âm thanh lướt thướt, bay xa trên những tầng cao trống lạnh, bát ngát đầy trời. Âm thanh của một cánh rừng phi lao đầu đó. Rừng phi lao! Nữ nghĩ thầm. Thế tức là chúng cũng chưa đem Nữ đi xa quận lắm. Ý nghĩ này làm Nữ yên tâm được phần nào. Đầu óc tỉnh táo và trấn tĩnh lần lần. Nữ cố nhớ lại những chi tiết xảy ra trước khi nàng bị đánh ngất đi. Nàng nhớ nàng chỉ kêu được một tiếng anh ngắn ngủi. Bây giờ Vinh đã biết nàng bị bắt, nàng đã bị những kẻ lạ mặt đưa ra khỏi xóm lá? Cha nàng ở nhà hẳn là biết rồi? Ông cụ có biết đường lên quận, cầu cứu về sự mất tích đột ngột của con gái mình? Nếu Vinh biết, chàng có đem lính đến đây giải thoát cho nàng?

Chắc có. Có chứ. Và ý nghĩ này làm Nữ bồi hồi sung sướng.

Một vệt đèn từ ngoài, ở thật xa, chiếu tới, lọt qua kẽ hở của ván gỗ Nữ cứng người nằm im không nhúc nhích. Vệt đèn lớn dần và rõ hơn, rồi Nữ nghe thấy nhiều tiếng chân người lại gần. Chúng nó đang vừa đi vừa nói chuyện rì rầm với nhau. Ánh đèn đong đưa lúc cao lúc thấp. Một thằng cầm đèn trong tay, hẩn thễ, Thoảng thấy mùi thuốc lá. Tiếng nói chuyện lẫn trong tiếng thông vi vu dồn tới từng đợt. Những bước chân dừng lại ở đầu thêm. Tiếng nói chuyện rõ rệt.

- Mấy giờ rồi.
- Mười hai giờ.
- Phải tắt đèn đi chứ.
- Tại sao?

Một tiếng gắt gỏng:

- Dịch có thể thấy chúng ta.
- Dịch ở đâu mà có thể thấy?
- Quận. Xếch-tơ.
- Lo xa quá. Có bao giờ chúng bén mảng tới Xóm Hạ này.
- Rồi. Đồng chí không biết.
- Ai? Đứa nào táo gan thế?
- Thằng quận trưởng mới.
- À! Thằng quận trưởng mới.

Những kẻ lạ mặt đứng bên ngoài vách gỗ nhắc đến Vinh khiến Nữ hồi hộp lắng tai nghe. Bất cứ cái gì động chạm tới Vinh đều như động chạm tới Nữ, tới đời sống, tới vận mệnh Nữ. Nàng lo lắng cho Vinh còn hơn cả cho đời nàng, dầu lúc

này, nàng đang ở giữa một tình trạng cực kỳ nguy hiểm không biết sống chết thế nào. Bên ngoài những tiếng nói ngừng bật trong giây lát... Chỉ có ánh sáng vẫn còn leo lét. Nữ sắp thất vọng, vì chưa tìm hiểu được gì thêm, những tiếng nói lại cất lên. Một tiếng khàn khàn đẩy về hần học:

– Tôi đã được báo cáo nhiều về thằng quận trường mới. Nó trẻ tuổi, nó can đảm lắm phải thế không?

– Thưa, điều nguy hiểm là nó gây được cảm tình với dân quận. Nhiều thôn xóm gần đây đã tỏ vẻ không chịu tuân theo mệnh lệnh của đoàn thể chỉ đạo như trước. Chúng ta đang mất dần nhân dân vì thằng đó. Vụ trả lại bò. Vụ ngăn cản tên quan đồn không cho đốt phá xóm...

– Tôi biết. Nếu thế, phải tính cho nó, Vậy ra nó đã đến Xóm Hạ này rồi sao.

– Đã. Một lần.

– Chắc bọn bảo chính đi hộ vệ nó phải là một lực lượng hùng hậu lắm.

– Không. Nó vào xóm một mình.

Tiếng khàn khàn đẩy vể kinh ngạc:

– Sao? Một mình.

– Gần như thế. Chỉ có vòn vẹn một thằng bảo chính theo sau. Nó vào xóm bắn chim.

– Ai thấy nó?

– Đồng chí Niệm.

– Niệm? Niệm ở đây làm gì lúc đó?

– Ở quận về ẩn ở đây một đêm. Nằm

đúng trong buồng ta đang giam đũa con gái. Niệm kể chuyện cho tôi hay là về sau nó mới biết cái thằng đẩy cửa bước vào buồng là thằng quận trưởng. Cũng may căn buồng tối lắm, nó không thấy Niệm. Hôm ấy, căn buồng chỉ sáng thêm một chút nữa thì không hiểu thằng quận trưởng và đồng chí Niệm ai chết về tay ai.

– Nhưng thằng quận trưởng chưa chết. Rồi nó cũng phải chết. Rồi nó chịu chung số phận với lão quận trưởng cũ. Công tác hạ sát vẫn phải do người trước thi hành.

– Người trước là ai?

– Niệm. Chúng ta sẽ lại giao cho Niệm nhiệm vụ hạ thủ tên quận mới.

Bây giờ thì Nữ đã có bằng cứ chắc chắn là kẻ giết ông quận cũ là Niệm. Trước, nàng nghĩ không sai, nhưng nàng không có bằng chứng. Tuy vậy, một vài điều nàng vẫn chưa tìm hiểu được nguyên nhân. Tại sao bọn quá khích lại họp nhau đêm nay ở xóm Hạ này? Chúng bắt nàng đến đây để làm gì? Niệm đóng vai trò gì trong những âm mưu sắp được đem ra thi hành? Những câu hỏi này, Nữ phải tìm được trả lời, nàng phải cho Vinh biết ngay khi nàng về tới quận, nếu nàng không bị giết chết, nếu nàng có thể an toàn trở về xóm lá.

Ánh đèn xa dần. Những tiếng nói nhỏ dần. Nữ đoán bọn khủng bố kéo nhau đến ngồi thảo luận ở một chỗ nào đó, vì nàng vẫn nhìn thoáng thấy ánh đèn và nghe lồm bồm được những tiếng nói chuyện thì thầm. Nữ cố gắng định

thần. Nàng thốt nói nhỏ: “Em yêu anh”.
 Và bỗng dưng Nữ dàn dựa nước mắt.
 Tay chân bị trói chặt, da thịt bỏng rát
 như có những làn dao sắc cứa vào. Niệm.
 Vẫn Niệm. Ở đâu, rồi cuối cùng Nữ vẫn
 không thoát được nó. Thằng khốn nạn
 bị nàng hất hủi và xa lánh, hẳn vẫn chờ
 rình mọi cơ hội để trả thù nàng, và cơ hội
 đã đến với nó rồi đây. Phút này, bị giam
 nhốt trong căn buồng tối thẳm, giữa một
 thôn xóm bỏ hoang, giữa bóng tối rừng
 rợn, trong tay những kẻ gian ác độc dữ
 như hùm beo, như rắn rết, Nữ mới thấy
 xóm lá, những con đường khúc khuỷu
 dưới chân đê, mái lá tiêu tụy của gia
 đình nàng lại chính là nơi chốn ấm áp,
 nơi chốn duy nhất tạo được an ninh cho
 cuộc đời nàng. Ở xóm lá, kế liền hồng
 quận, gần Vinh, nàng được che chở. Như
 xóm lá được con đê dựng thành cao ngất
 che chở, như dân chúng làm ăn chung

quanh quận được sự có mặt của Vinh che chở.

Ra khỏi con đê, là bóng tối địa ngục, những bất trắc đe dọa, những tai nạn kế liên. Nữ không muốn chết. Nàng không muốn chết chút nào. Xưa kia nàng không thấy gì, có gì, được gì hết, nhiều lúc ý nghĩ về cái chết ám ảnh đầu óc, cái chết như một giải thoát, đời nàng không hơn gì một loài cỏ cây hèn mọn như đêm vàng ngọc đã có, nàng đã được ở gần chàng, nằm trong tay chàng, được chàng âu yếm, chàng nói với nàng bằng những lời dịu ngọt, và Nữ không muốn chết nữa đâu, Nữ ham sống quá chừng, sống để được tưởng nhớ, được hình dung ra người yêu dấu. Nếu cái chết đến gần, nàng sẽ phấn đấu với nó, phấn đấu bằng tất cả ý chí bám chặt vào đời sống.

Nữ nằm yên không nhúc nhích. Đêm tối như dày thêm, đóng lại từng lớp đặc quánh. Nữ đau ê ẩm toàn thân. Đầu nàng nặng trĩu như một tảng chì. Đêm càng về khuya tiếng than vãn của rừng phi lao căng thảm thiết, âm thanh như lồng lộng gào rú trong không gian lạnh buốt. Thì ra ở chính căn buồng này, Niệm đã từ xóm lá về ẩn náu, và cũng chính căn buồng này là nơi Vinh đã tới, và một cuộc chạm súng bất ngờ suýt nữa đã xảy ra. Tất cả những chuyện này, Nữ nhủ thầm, nếu trời cho em được sống, em sẽ lên quận, tìm anh, kể hết cho anh nghe.

Những tiếng chân lảng đi. Rồi Nữ lại nghe thấy những tiếng chân trở lại. Lần này ở phía cửa vào buồng. Tiếng một ổ khóa mở, rồi cánh cửa mở ra, một người bước vào. Y xách một cái đèn. Ánh lửa

lay tạt hất cái bóng người đàn ông lên cao vút bức vách, đung tới trần nhà. Y lực lưỡng, cao lớn. Gã đàn ông vừa xách đèn bước vào là Niệm. Và Nữ nhận ngay được ra y. Y mặc một bộ quần áo đen. Cảnh sườn, như bao giờ vẫn là khoảng gỗ lên của một khẩu súng. Bước vào, Niệm khép cửa lại rất cẩn thận. Y hướng đèn về phía Nữ, nhưng đứng đó, trong giây phút, như tần ngần chưa biết phải tỏ rõ một thái độ thế nào cho thích hợp. Ánh sáng cho Nữ nhìn rõ căn buồng. Những tường gỗ bụi bặm bám đầy. Một vài cái thùng, dăm ba cái lọ sành, thấy đều có một lớp dày bụi phủ. Đúng là một căn buồng bỏ hoang lâu ngày.

Niệm đứng cúi đầu suy nghĩ, đoạn ý đặt cây đèn xuống đất, thận trọng đi lại gần Nữ. Nữ giả vờ nhắm mắt lại, nàng không muốn cho ai có thể nghi ngờ, kể

cả Niệm, nàng vừa nghe lỏm được mẩu chuyện bên ngoài.

Niệm cúi xuống gọi nhỏ. Giọng y làm ra vẻ lạnh lùng nhưng không giấu được một thoáng hoảng hốt bối rối.

Nữ vẫn nằm im.

Một bàn tay chạm vào người nàng như thăm dò. Những ngón tay lần lần trên da thịt làm cho Nữ rợn người lên. Nàng không thể giả vờ được nữa. Nàng không muốn cho kẻ nào được đụng vào nàng, ngoài chàng. Những ngón tay của Niệm chỉ còn là một xúc phạm nhơ bẩn. Thân thể Nữ căng thẳng trong một né tránh vô ích. Nàng không cửa được. Nhưng phản ứng của Nữ đã cho Niệm biết nàng đã tỉnh lại.

Miếng vải bịt miệng được tháo bỏ.

Nữ thở ra một hơi thật dài. Mắt nàng sáng quắc, ánh lửa giận dữ. Niệm cúi xuống xốc mạnh cho Nữ ngồi lên.

– Buông tao ra.

Niệm nhăn mặt, một nét nhăn đầy khổ sở.

– Đừng nói lớn, khổ lắm.

– Buông tao ra, chúng mày muốn làm gì tao.

– Nữ hãy bình tĩnh, nghe anh..

– Tao không nghe gì hết, quân giết người.

Niệm quay nhìn về phía cửa ra vào, bằng một cái nhìn sợ sệt. Giọng thành khẩn, y ghé vào tai Nữ nói thầm:

– Tôi nhận được lệnh thượng cấp, tôi thể không có ý định làm hại Nữ. Nhưng điều quan trọng là Nữ đừng làm âm lên, phải tin tôi, tôi bảo gì, tôi làm gì cũng phải tin tôi.

– Cởi trói cho tao.

– Không thể được.

– Làm sao mà bắt tao tin mà được, nếu tao đòi mà không cởi trói cho tao. Chúng mà bắt cóc tao, đánh tao ngất đi, đưa tao đến cái xóm hoang này làm gì tao không cần biết nhưng tao không sợ. Sẽ có người đến cứu tao. Chúng mà sẽ chết hết, chúng mà có biết thể không? Chỉ sáng mai có người đến cứu tao, chúng mà sẽ chết hết.

– Nữ không nghe tôi thì khó sống hết đêm nay, nói gì đến sáng mai.

22

Nữ gắm lên:

– Không đũa nào hại nổi.

Câu nói đánh thép đầy vẻ tự tin làm cho Niệm ngạc nhiên. Y trừng mắt nhìn Nữ, khó hiểu. Và y lại cố gắng thuyết phục:

– Khổ quá. Chẳng chịu hiểu gì hết.

– Chính chúng mày chẳng chịu hiểu gì hết. Sáng mai, một người...

Nữ im bật lại, bỏ dở câu nói. Nàng biết đã lỡ lời. Nếu nàng tin sáng sớm mai Vinh sẽ tìm ra dấu vết trú ẩn của bọn khùng bố ở xóm Hạ, nàng phải giữ kín điều nàng biết, mọi sơ hở sẽ là một nguy hiểm ghê gớm cho Vinh. Bọn khùng bố có thể bố trí phục kích sát hại chàng dễ dàng. Người ta không đề phòng được kẻ đánh lén. Xóm Hạ cỏ cây um tùm, đường vào khuất khúc, thiếu gì chỗ cho bọn chúng phục kích. Một mô đất, một hốc cây. Từ trong một hố cá nhân nhảy vọt lên. Hay từ trên một cành cao bắn chúc xuống. Một phát đạn lẻ nổ lên giữa lúc bất ngờ. Một mũi nhọn đâm lén từ sau lưng. Làm sao Vinh có thể đề phòng hết được. Hy vọng sẽ được Vinh tới cứu ở Nữ còn là một lo lắng không cùng cho

Vinh khi nàng hình dung ra cảnh tượng ấy, lúc Vinh đặt chân vào vùng xóm Hạ hoang phế, và xóm Hạ như một cạm bẫy hiểm độc sẵn sàng sập xuống. Nữ cắn chặt môi không nói nữa. Nhưng Niệm đã đoán ra. Y đổi hẳn sắc mặt. Da tái đi. Mắt long lên, tròng mắt ngùn ngụt ánh lửa ghen tức hờn oán.

Niệm nghiêng rằng:

– Một người. Một người đến cứu mày. Thằng nào?

Nữ quay nhìn đi phía khác:

– Không có ai hết.

– Mày vừa nói mà. Thằng nào.

– Tao chẳng nói gì hết.

Một cái tát như trời giáng đánh vào mặt làm Nữ tối tăm mắt mũi. Cái tát đẩy

Nữ lăn đi một vòng. Nàng nằm úp sấp xuống. Bụi theo hơi thở vào đầy lồng ngực làm Nữ sặc sụa, cơ hồ muốn ngạt thở. Niệm hất mạnh cho Nữ nằm trở lại. Người con gái nhin đau, không kêu, nhưng nàng thở dốc từng hồi, và hai hàm răng cắn vào môi đến tóe máu. Tóc Niệm xõa xuống. Quai hàm y bạnh ra. Nét mặt y hoàn toàn đổi khác, chỉ còn là sự bùng bùng của một phản ứng bản năng và thú vật. Gã đàn ông lay Nữ, phũ phàng và tàn nhẫn như thân thể Nữ mà y hằng ham muốn điên cuồng chỉ là một đồ vật vô giá trị. Một cái bọc. Một cái gói.

– Nói.

Lay chán, y tát thêm cho Nữ một cái tát nẩy lửa nữa, rồi ngồi đó, nhìn Nữ chăm chăm.

– Hừ, mày không nói, tao cũng thừa biết. Con này giỏi thật. Mày phản tao thì mày phải chết.

Niệm đứng lên đi đi lại lại. Những gót chân bực tức xéo dẫm nền đất, như cày lên ở đó những đường cày lồng lộn. Điều y muốn quên, hay quá lắm chỉ muốn xem như một nghi ngờ không căn cứ lại hiện ra trong đầu óc. Sự hiện ra muốn làm Niệm phát điên lên. Trong lúc chờ rình ở con đường cụt phía sau xóm lá, con đường hướng về phía sân sau quận lỵ, y đã thoáng nhìn thấy một bóng người phía bên kia hàng rào. Ánh đèn bấm lóe lên khiến Niệm phải vội vã nằm xuống. Một tiếng sột soạt nổi lên. Tiếng động gây ra bởi sự kéo dạt đi một cái gì, rồi ánh đèn bên kia hàng rào tắt, và Niệm nhận ra cái bóng đen vừa đứng lên ở bên này là Nữ. Đêm hôm khuya khoắt, Nữ

chui hàng rào sang bên kia quận để làm gì? Câu hỏi kéo theo một trời nghi vấn. Trước đó, Niệm cũng tham dự phần nào vào cuộc tấn công đồn.

– Chúng ta không có mục đích đánh chiếm quận lỵ. Phải một lực lượng mạnh gấp bốn lần lực lượng chúng ta đang có mới mong đánh chiếm được. Nhưng cuộc bắn phá vẫn phải có. Để nói rằng chúng ta vẫn có mặt, vẫn làm chủ tình thế. Cuộc đánh phá tuy chỉ thu hẹp trong tính cách khuynh đảo cân não và tinh thần đối phương, nhưng có như thế ta mới làm được đối phương hoang mang, mất ăn mất ngủ.

Đó là chỉ thị trước giờ công đồn. Những công tác khác, khai diễn song song với cuộc bắn phá được phân phối, Niệm được giao phó một công tác khá nguy hiểm, nhưng y rất bằng lòng vì có

lý do riêng. Đó là lên nhập vào phía hông quận, bằng cách mai phục trong xóm lá. Trong trường hợp tất cả những lực lượng phòng vệ quận lỵ rút ra ngoài, Niệm có thể tùy tiện cùng một đồng đội của y lên vào sân quận bằng lối sau, ném lựu đạn, hay gây một vài đám cháy để gây thành một thành tích chấn động. Niệm còn được lệnh là trong trường hợp bắt gặp quận trưởng, y có thể hạ sát hay bắt cóc. Nhưng điều Niệm không ngờ, là thay vì sự xuất hiện của quận trưởng, cái bóng hiện ra trước mặt y lại là Nữ. Nữ vừa từ trong sân quận âm thầm trở về lúc đó đã nửa đêm về sáng. Bây giờ Nữ nhắc đến một người, một người có đủ sức mạnh và quyền uy đến giải thoát cho nàng, người đó là ai, có thể là ai, nếu không là tên quận trưởng trẻ tuổi. Chúng nó đã gặp nhau. Chính Nữ đã tìm đến. Chúng nó đã làm gì với nhau? Đêm lạnh lùng

gió thổi. Những đêm lạnh lùng gió thổi là những đêm lý tưởng cho nhục dục và ham muốn bốc cháy, có là gỗ đá vô tri thì chúng nó mới không làm tình với nhau. Cảnh tượng chỉ hình dung được bằng tưởng tượng còn hành hạ Niệm đau đớn hơn là chính mắt y nhìn thấy. Sự ngờ vực, sự bàn tín bán nghi là trừng phạt ghê gớm nhất, và Niệm đang chịu đựng sự trừng phạt đó, như chịu đựng một cực hình. Lần đầu tiên, y cảm thấy nhục nhã ê chề. Y đã bị thua. Y chạy đuổi theo Nữ. Nữ đã trở thành một cần thiết đêm ngày khủng khiếp. Nữ đã trở thành một ám ảnh thần trí không rời, y sống bằng Nữ, Nữ ở trong y, vậy mà Nữ xem thường y quá đổi, và Niệm xem cái việc Nữ hiến dâng thân thể nàng cho tên quận trưởng mới như một phản bội không thể nào tha thứ được.

– Hừ, chúng mày giỏi lắm.

Trong tay y, đêm nay, Nữ là một con bài. Phải sử dụng Nữ như thế nào? Điều này, Niệm biết y không có đủ tư cách để quyết định. Trên y, còn có những kẻ lớn hơn, những kẻ định đoạt được cho y còn được sống hay phải chết. Y đã làm xong nhiệm vụ là bắt cóc Nữ, đem về xóm Hạ cho cấp trên định đoạt. Số phận Nữ thật mong manh, hơn ai hết, Niệm biết rõ như vậy. Thù ghét Nữ, nhưng Niệm vẫn yêu. Yêu ghê gớm. Cho nên vừa muốn cho những điều bất hạnh ghê gớm xảy đến cho Nữ, Niệm lại vừa muốn cứu nàng. Đầu óc mê đắm vì tình của tên khùng bố chột lóe lên một tia sáng hy vọng. Nhân cơ hội bất ngờ này, làm thế nào cho Nữ khỏi bị giết chết nhưng cũng không thể trở lại xóm lá. Niệm đứng ngây người. Con giận bùng bùng như

ngọn triều dâng lên rồi hạ thấp dần dần. Tưởng tượng đã lại dẫn Niệm đi thật xa, đi thật xa vào một giấc chiêm bao. Y sẽ trở thành một kẻ phản bội. Chẳng công tác, chẳng đoàn thể nữa. Đoạn tuyệt với những đêm lén lút, những giờ phút rình rập, với lưỡi dao, với khẩu súng. Y đã giết quá nhiều người rồi. Thân thể y đã tẩm đẫm trong máu huyết của tội ác do chính y gây ra. Tội ác! Nghĩ đến lúc nào Niệm lại rùng mình lúc đó. Người lạnh buốt đi. Những chân tóc dựng đứng. Y sẽ trốn đi. Mang Nữ theo. Đưa nàng đến một vùng nào thật xa xôi khuất nẻo không thể tìm được đường về. Ở vùng xa xôi khuất nẻo ấy, Niệm sẽ sống với người đàn bà là nguồn ham muốn bất tận của y những tháng ngày còn lại. Y tạo ra một thế giới biệt lập, khép kín, chỉ có mình y và Nữ, không bao giờ có bóng dáng của kẻ thứ

ba. Nữ sẽ trở thành vật sở hữu mãi mãi của y mà không còn kẻ nào chiếm đoạt được.

23

Nhưng còn gã quận trưởng? Đó là trở lực tình cảm, nhưng lại là trở lực lớn nhất. Còn gã quận trưởng là còn một đối tượng cho sự mê đắm của Nữ, và như vậy Nữ vẫn sẽ chẳng bao giờ hoàn toàn thuộc quyền sở hữu của y. Vấn đề trước sau vẫn là thanh toán, không hẳn như thanh toán một kẻ thù mà là thanh được ván bài quyết liệt.

Đầu óc Niệm thẳng căng trong vận

dụng suy nghĩ đưa tới tìm kiếm được một âm mưu khoa học đưa người quận trưởng vào tròng.

Một lát sau, mà Nữ cảm thấy lâu dài như một thế kỷ, Niệm xách đèn mở cửa đi ra.

✱

Khu vườn cây hoang vu um tùm, ánh lửa chập chờn hắt lên ba khuôn mặt, mỗi khuôn mặt phản ánh một trạng thái và một bản chất khác biệt. Nét mặt Niệm hiện đầy vẻ lo lắng. Y ngồi xổm, hai tay buông thõng trên đầu gối, cặp mắt mở lớn và y chờ đợi. Y đã trình bày xong. Những lời trình bày của y được theo dõi và được ghi nhận. Kể từ đêm hạ sát được ông quận trưởng già ở con đường

hẻm phía sau kho xéch-tơ. Niệm được xem như một cán bộ nằm vùng có khả năng trong những công tác khủng bố gây hoang mang cho đám dân chúng hiền lành sống trong khu vực quận lỵ. Vậy Niệm đã trình bày, y đã trình bày xong, và bây giờ y ngồi đó và y chờ đợi. Sự trình bày của Niệm rất giản dị. Phải hạ sát quận trưởng.

Người mà Niệm trình bày là thượng cấp của Niệm. Đó là một người đứng tuổi, nét mặt trầm ngâm, lạnh lùng, loại người của những suy nghĩ chìm lắng, như một mặt hồ phẳng lặng không có những biểu hiện nổi hình lên bề mặt, loại người của những quyết định âm thầm ghê gớm. Y đứng đầu tổ chức Y là linh hồn; đầu não của vùng không người. Y là tử thần chờ rình trong đêm tối, kẻ quyết định tối hậu. Y là đêm tối và sự im lặng hãi hùng

của đêm tối. Trong suốt thời gian Niệm trình bày kế hoạch bằng một giọng nói đầy sôi nổi và đàng đàng sát khí, tên thủ lĩnh chỉ yên lặng nghe, không nói chen vào một lời nào. Giữa căn vườn hoang vu giữa những đám cỏ hoang um tùm trước ánh lửa chập chờn lay tạt, cặp mắt lạnh lẽo nham hiểm, làn da mặt phẳng lì, bói không thấy một thớ thịt rung động. Tên thủ lĩnh hết như một pho tượng ngồi đó, một pho tượng lạnh, khốc liệt, chứa giấu trong nó một quyền uy rợn người.

Niệm không được biết gì về thủ lĩnh thượng cấp của mình ngoài cái điều y có quyền cho Niệm được sống hay bắt Niệm phải chết. Trái lại thủ lĩnh biết hết về Niệm. Biết từ quá khứ của Niệm, đến cả cái phần tình cảm ẩn giấu gìn giữ mà Niệm tưởng là một bí mật tuyệt đối của đời y. Sau cuộc tấn công đồn

tên thủ hạ được cắt cử đi theo Niệm tới xóm lá, đã về báo cáo tường tận cho thủ lĩnh về trường hợp gặp đứa con gái từ trong quận trở về, đánh đứa con gái ngất và bắt cóc đứa con gái đem về Xóm Hạ. Thủ lĩnh ngồi đó, như một pho tượng lạnh, y nhìn Niệm nghe Niệm trình bày kế hoạch, và y hơi nhếch mép mỉm cười, nghĩ rằng đứa con gái bị bịt miệng và trói chặt tay chân giam nhốt trong căn buồng kia là niềm đau khổ và đam mê thâm kín của Niệm, tên cán bộ cuồng tín, đã trở thành chuyên viên đặc trách các công tác khủng bố, nhưng trái tim chưa sắt đá mà còn một kẽ hở, là đàn bà. Còn hiếu sắc, còn rung động trước đàn bà, chưa phải là một cán bộ hoàn toàn. Chưa hoàn toàn bởi sẽ còn bị khuynh đảo, lay chuyển và nghiêng ngả vì đàn bà.

Im lặng một lát. Một im lặng nghe

ngóng. Chỉ còn nghe thấy lồng lộng trong không gian khuya khoắt, tiếng than vãn rũ rượi của rừng phi lao, tiếng gió lùa trong cỏ dày như những âm thanh đặc biệt của một mùa đông thê lương bao phủ kín trùm lên những bóng tối không cùng của vùng giới tuyến.

– Theo đồng chí, phải hạ sát?

– Đúng thế. Không có cách nào khác.

– Tên quận trưởng mới về nhậm chức. Hạ sát ngay có nên không?

– Nó lợi hại và nguy hiểm gấp trăm lần lão quận trước.

Tên thủ lĩnh gật gù:

– Điều đó thì tôi biết.

Hắn bật lên một tiếng cười ngắn, khô khan:

– Thành ra, giá đừnđủ tiêu lão quận cũ có lẽ lại là một điều hay. Lão quận cũ chỉ là một ông lão già khiếp nhược, cầu an mà không bao giờ là một địch thủ lợi hại, Nhưng thôi, chuyện đã xong không nên trở lại. Đồng ý là tên quận mới phải chết. Tôi đã nghe đổng chí phát biểu ý kiến. Nhưng đổng chí quên một điều. Tên quận mới này ắt hẳn đã đề phòng rất cẩn thận. Hạ sát nó không phải là chuyện dễ dàng gì.

Niệm chống tay xuống đất. Mắt y sáng quắc. Giọng y cương quyết:

– Khó khăn không có nghĩa là không thực hiện được.

Tên thủ lãnh nhìn Niệm, và cái nhìn như chiếu soi vào đáy cùng tâm tư làm Niệm rùng mình. Y hỏi Niệm, rành rọt từng tiếng một:

– Đồng chí có tử thù với tên quận mới?

Câu nói như một mũi nhọn đâm trúng điểm hồng tâm, khiến Niệm giật bắn người lên. Y làm bộ kinh ngạc:

– Tôi không hiểu...

Tên thủ lãnh nhếch mép cười vui thú. Y là một con mèo đang vờn một con chuột, và khoái trá lắm vì trò đùa độc ác này:

– Dễ hiểu lắm chứ có gì mà không hiểu. Như thế. thì phải coi là tử thù thật.

Bỗng nhiên, tên thủ lãnh đổi hẳn nét mặt đang tươi cười chợt biến thành vô cùng nghiêm khắc:

– Đồng chí coi chừng. Đừng để cho tình cảm làm mù quáng. Tôi đã được

báo cáo tường tận. Chúng ta đang lén lút công tác trong lòng địch Bất cứ một sơ hở nào cũng có thể đưa đến những hậu quả rất tai hại. Phải tỉnh táo, không được sa ngã, không được mềm yếu, lúc nào cũng phải đặt công tác lên hàng đầu, đó là tâm niệm của người hoạt động trong vùng kiểm soát của đối phương. Nghe tôi nói chưa.

24

Niệm cúi đầu xuống trong một dáng điệu thần phục đầy khiếp hãi. Y có cảm tưởng hãi hùng như thủ lĩnh ngồi trước mặt, tưởng như không bao giờ thêm chú ý đến y, nhưng lại thấu suốt thể nào là tâm tưởng và gan ruột y từ chân tơ kẽ tóc. Thủ lĩnh hiểu Niệm quá đến cái độ tận cùng còn hơn cả chính Niệm hiểu Niệm nữa.

Giọng Niệm run run:

– Tôi trình bày như thế còn xin tùy đồng chí quyết định.

Tên thủ lĩnh gật gù:

– Kế hoạch được. Tuy hơi liều lĩnh. A thì ta thử đánh một canh bạc xem sao. Nếu thành công cũng có thể gây được một xúc động tâm lý lớn lao, làm cho đến cả thằng tây đồn cũng phải khiếp vía, Trường hợp không thành công mà thất bại...

Thủ lĩnh hất hàm hỏi Niệm:

– Đồng chí đã tính đến chuyện thất bại, hậu quả sẽ ghê gớm như thế nào không.

Niệm giật mình. Quả tình y chỉ nghĩ đến kế hoạch ở cái phía thành công, mà chưa nhìn sang cái phía trái ngược, cái phía bại lộ, cái phía thất bại. Niệm chưa

hình dung kịp sự thất bại của kế hoạch.
Y ngăn người ngồi im.

– Đây này, trước bất là cơ sở này tan vỡ, cơ sở cuối cùng còn có thể cho ta là bí mật và an toàn của chúng ta trong đất địch. Mà cơ sở này không thể tan vỡ. Bao nhiêu năm nay, xóm Hạ là địa điểm Liên lạc thuận tiện nhất không thể để mất được. Thứ hai..

Thủ lĩnh nói chậm rãi giọng rần đanh, y rót từng tiếng vào tai Niệm, ý rót vào tai Niệm những lời ghê gớm.

– Thứ hai là kế hoạch tan vỡ, người đàn bà trong kia sẽ không thoát được cái chết, một cái chết cực kỳ thảm khốc. Tại sao người đàn bà trong kia phải chết?

Niệm rung mình, có cảm tưởng như cái chết, một cái chết ghê gớm đang đe

dọa chính y. Y đã từng ở sát cái chết, y đã từng đối diện với tử thần nhiều lần, rất nhiều lần, nhưng chưa bao giờ linh cảm tới, len vào, trùm lấn, làm ớn lạnh đến xương sống như lời nói của thủ lãnh. Lời nói ngọt ngào mà đậm suốt như một mũi dao, và thủ lãnh vẫn thản nhiên đều giọng:

– Tại sao người đàn bà trong kia không thể sống? Vì không còn lý do gì được sống nữa. Vì đã hết cần dùng cho chúng ta. Đứa con gái xóm lá được chúng ta bắt cóc đưa về đây để được chúng ta sử dụng nó như một con mồi. Với kế hoạch của đồng chí, con mồi lại trở thành một cái bẫy. Thằng quận trưởng còn trẻ. Lại ở một mình. Thế tất phải là một đứa hiếu sắc. À, tôi còn được báo cáo về chuyện đồng chí thoát chết trong một cuộc khám

xét bên dưới xóm lá và thoát chết vì đứa con gái ấy phải không?

Sự kinh ngạc và sợ hãi ở Niệm đã lên tới cực điểm của kinh ngạc và sợ hãi. Điều gì thủ lãnh cũng biết hết, cũng được báo cáo tường tận. Không điều gì qua được cặp mắt lạnh lùng mà sắc sảo của thủ lãnh.

Nhớ lại đêm đó, cảnh tượng khác thường lại trở về trong óc Niệm. Y thoát chết, đích thực là nhờ Nữ. Đàn bà tầm thường yếu đuối nhưng khi thân thể họ trở thành một vũ khí họ trở nên ghê gớm và có một quyền uy vô song. Niệm lúng túng tìm đường giải thích:

– Đêm hôm đó...

Thủ lãnh cắt ngang, trêu ghẹo và giễu cợt.

– Đêm hôm đó, đồng chí lần mò về xóm lá?

– Tôi... tôi chỉ đi qua.

– Nhưng rồi đồng chí đã tạt vào nhà đứa con gái ở lại một đêm, và cũng đúng đêm đó tên quận trưởng dẫn lính xuống khám, đứa con gái đã cứu đồng chí, bằng cách nào, hà hà, tôi cũng biết hết. Nhưng thôi, chuyện cũ bỏ đi. Có điều là đồng chí nên kiểm điểm lại những hành động của mình để rút tỉa ra ở đó những bài học kinh nghiệm quý báu. Tuyệt đối lý trí không được lẫn lộn với tình cảm. Nhất là đừng bao giờ để cho tình cảm chi phối và lấn át lý trí.

Đêm khuya thêm. Tiếng rũ rượi khóc than của rừng phi lao chọt bật đi trong khoảnh khắc. Thời gian giới tuyến thả từng giọt vô hình vào một cái đáy sâu

thăm, mà ba người ngồi đối diện nhau trong căn vườn hoang đều như lắng tai nghe ngóng và theo dõi ánh lửa bập bùng lúc như dấy lên, lúc như muốn tàn đi. Những bóng người lung linh như những bóng hình ma quỷ. Thủ lĩnh đã nói trước: kế hoạch không thành đứa con gái phải chết. Kế hoạch không thành đứa con gái không thể được phép trở về xóm lá thuật lại cho tên quận trưởng những điều nó đã mắt thấy tai nghe tại xóm Hạ, và như thế cơ sở bại lộ, và như thế địa điểm bị phát giác, và như thế tất cả tổ chức, tất cả hoạt động sẽ bị phá vỡ tan tành.

– Còn ai phát biểu ý kiến gì thêm không?

Không một ai trả lời, Niệm dăm dăm nhìn lửa chập chờn

– Tôi sẽ nghiên cứu lại kế hoạch và sắp đặt lại để thi hành. Chậm nhất là chúng tôi sẽ được đón tiếp ông quận trưởng trẻ tuổi tài cao chiều ngày mốt ở đây, và xóm Hạ sẽ là mồ chôn bất cứ đứa nào dám đột nhập vào nó. Đêm đã khuya. Tắt lửa đi, và đi ngủ.

Trước khi đứng lên, thủ lãnh căn dặn:

– Vẫn phải đề phòng thật cẩn mật. Cắt thêm người canh gác ở đầu làng. Còn đứa con gái giao cho đồng chí Niệm chịu trách nhiệm

Lửa tàn hắt. Căn vườn hoang chìm vào bóng tối. Cùng với bóng tối, sương đặc thêm và bao la mênh mông trên vòm trời giới tuyến lại là tiếng than van bất tuyệt của rừng phi lao rũ rượi. Chỉ còn mình Niệm ngồi lại. Ý nghĩ đến đời y, ở

những giờ phút quyết định nhất, ở thử thách ghê gớm nhất, mà y sắp phải đương đầu. Xóm Hạ này sẽ là sân khấu của một đùng độ khốc liệt và đầy rẫy những bất ngờ ghê gớm. Niệm đã có chủ định. Mất Nữ y sống cũng như chết, sống cũng bằng thừa, sống chỉ là một cực hình.

25

Đêm âm thầm trôi qua. Niệm ngồi lặng, thân thể như tan nhòa vào sương mù cùng bóng tối. Ngày mai sẽ tới. Ngày mai sẽ dành cho Niệm những gì? Sự thành tựu của một mơ ước điên cuồng? Những dấu bước mới vào vũng lầy tội ác? Niệm rùng mình. Trong đáy cùng xương tủy, một hơi lạnh toát ra, hơi lạnh ấy lan đi như vết loang hải hùng của một cõi chết lẩn dần trong không tiếng. Một lát rồi Niệm thở dài đứng lên.

Y trở lại căn buồng giam Nữ.

✱

– Anh hy vọng ngày mai anh sẽ đưa em đi khỏi nơi này. Niệm nói.

Nữ đã được cởi trói. Nàng mệt nhọc tựa lưng vào thành gỗ. Toàn thân Nữ ê ẩm đau. Người con gái không buồn chú ý đến lời của gã đàn ông ngồi bên cạnh. Theo tiếng phi lao rũ rượi ném cái âm thanh thê thiết đầy trời qua con đê dựng thành về phía quận lỵ, hồn Nữ bay trở về gặp lại hình ảnh một người. Và Nữ sống lại thêm một lần nữa, với những cảm giác còn bùng bùng lửa đỏ... Vòng tay chàng, hơi thở chàng, sự đè nặng của thân thể chàng, lời nói chàng dịu dàng, ánh mắt chàng âu yếm, Nữ nhìn thấy như hai vì

sao long lanh trong đêm tối. Một đêm ái ân bất chợt đã làm nên tất cả những cái muốn nhớ, muốn nhận, muốn có của một đời người. Khi đó đạn nổ đình tai nhức óc. Khi đó Nữ và chàng cùng kể liền cái chết. Nhưng kể liền cái chết là sự sống, sự sống chói lòa tột đỉnh, sự sống có hạnh phúc như một biển hân hoan, có lửa cháy như tám hướng mặt trời, có ái ân đầy tràn như một rừng hoan lạc. Sự sống lúc đó đến với Nữ, kỳ diệu như một ngụp lặn thỏa thuê, một buông tuồng cùng tận.

Nữ phút đó không phải là Nữ phút sau, không còn là Nữ phút trước, tình yêu mê mẩn chấp cánh cho Nữ bay vút lên mây lên trời, rồi là cái trạng thái mỗi một thần thánh còn nguyên vẹn trong thân thể Nữ, phút này, bị giam cầm trong căn buồng tối thăm của xóm Hạ. Nữ nghĩ,

và những ý nghĩ của chính Nữ trở lại mê hoặc Nữ. Nữ tưởng tượng, và tất cả Nữ chỉ còn là tưởng tượng. Nữ nhớ chàng, và toàn vẹn Nữ chỉ còn là nhớ nhớ. Đôi khi những vết đau ở đầu, ở cổ tay, cổ chân lại nhói lên, nhưng chỉ trong khoảnh khắc. Tình cảm chìm đắm, nỗi nhớ ngầy ngất đã như một liều thuốc mê đánh tan mọi đau đớn thể xác.

– Em nghe không Nữ, mai anh sẽ đưa em thật xa khỏi nơi này.

Tôi nghe thấy tiếng kẻ ngồi bên, mơ hồ, vô nghĩa. Tôi chỉ nghe thấy tiếng chàng. Chàng nói sáng cả linh hồn, lời chàng là ánh sáng. Tôi uống từng tiếng. Mỗi tiếng chàng vào tôi như một dòng mật ngọt. Tôi nuốt từng lời. Mỗi lời chàng vào tôi như ngà ngà men say. Nước mắt Nữ trào ra. Chưa từng bao giờ, Nữ vừa cảm thấy sung sướng và lại vừa cảm thấy

đau khổ như thế. Khấn Trời cho chàng bình yên. Xin được chết cho chàng được sống. Xin dùng cái chết của tôi, nếu được, cái chết của tôi làm một đờ cho chàng. Nước mắt Nữ tuôn trào theo dòng ý nghĩ. Nữ biết nàng đang lặng lẽ khóc. Nữ muốn khóc, khóc mãi không ngừng. Nước mắt làm Nữ thảm thiết và nức nở khổ đau nhưng nước mắt cũng đang làm Nữ sạch, Nữ thơm, Nữ sáng láng nhẹ nhõm, như nước mắt là một dòng suối tắm gội cho Nữ hết những vẩn đục, hết những bụi bặm.

Ngọn đèn từ tay Niệm giờ cao, chiếu vào khuôn mặt Nữ đầm đìa. Nữ giấu những giọt lệ của nàng không kịp nữa. Niệm tưởng lầm đó là những giọt lệ khiếp hãi. Y dụ giọng:

– Em sợ lắm phải không? Đừng sợ. Không đời nào anh để em phải chết.

Nữ ngơ ngác nhìn Niệm như một kẻ lạ mặt. Nàng không hiểu Niệm muốn nói gì. Nàng đâu sợ chết. Nàng đang ở giữa tình yêu. Nàng đang ở trong lòng đời sống. Nhưng lời nói của Niệm chợt như một lóe sáng bất thần trong óc Nữ. Niệm bảo nàng đừng sợ, y sẽ cứu. Nàng thoát chết, như thế có nghĩa là nàng bị đe dọa thật sự, như thế là chúng đã sắp đặt xong một kế hoạch. Nữ cần biết rõ kế hoạch đó như thế nào. Linh cảm bén nhạy tinh tế của đàn bà báo cho nàng biết là không riêng nàng bị đe dọa đến tính mệnh mà còn cả tính mệnh Vinh bị đe dọa nữa. Nữ tìm được cho nàng một thái độ thích hợp rất nhanh. Nàng làm bộ sợ hãi thật sự. Bằng cách nhìn Niệm rồi lại ôm mặt khóc nức nở. Tiếng khóc xé gan xé ruột của Nữ như kim đâm vào trái tim tên cuồng tín si ngốc. Y nắm chặt lấy tay Nữ lay lay:

– Nữ.

Mặc. Nữ càng khóc già.

– Nữ, nghe anh bảo

Nữ vừa khóc vừa nói:

– Chúng nó định giết chết tôi, bắt tôi phải bỏ mạng ở nơi đây, phải không?

Niệm lúng túng:

– Không hẳn là như thế.

– Vậy như thế nào anh nói đi.

– Sẽ nói. Sẽ nói hết. Nhưng với một điều kiện.

Nữ làm bộ hờn giận:

– Lúc nào cũng điều kiện. Anh tử tế gì với tôi đâu.

– Nữ phải hứa một điều.

– Điều gì?

– Là tôi cứu được Nữ thoát chết phen này, Nữ không được trở về xóm lá. Nữ sẽ đi theo tôi. Chúng mình sẽ đưa nhau đi thật xa. Sống với nhau mãi mãi.

26

– **Đ**ược rồi. Anh nói đi.

– Hứa đã.

– Rồi. Hứa rồi.

Cái lối nhận dễ dàng, nhận ngay tức khắc của Nữ làm Niệm nghi ngờ sự thành thật của nàng. Y lắc đầu, không chịu.

– Không phải thế. Nữ nhận và hứa như trò đùa. Bộ muốn coi tôi là một đứa con nít thơ ngây dễ dàng lừa dối hay sao? Lời hứa phải là một đời, phải là sống chết. Nữ phải thể độc, thể nguyên thật độc địa tôi mới chịu tin.

Niệm đẩy Nữ đến một khó xử. Bản chất đàn bà, nàng rất sợ hãi những lời thể nguyên độc địa, tin rằng thể nguyên thể nào sự thật rồi sẽ xảy ra như vậy. Không phải là Nữ không muốn thể. Nàng đang muốn thể nhưng không phải với Niệm mà với chính lòng nàng và tình yêu nàng đã trao hết bằng tất cả sức mạnh tâm hồn cho một người mà những ý nghĩ nồng nàn mê đắm không rời một giây, không xa một phút. Nữ muốn thể sẽ chung thủy với chàng trong cõi sống như trong cõi chết, muốn thể với tình yêu, nàng sống chết với tình yêu. Ở Nữ là một ý niệm

đời đời, một ảnh hình mãi mãi. Nhưng vấn đề trọng đại là nàng phải trở về xóm lá, nàng phải sống ít nhất là qua đêm nay. Sáng mai, nàng phải ra khỏi xóm Hạ này, bỏ lại sau lưng cánh rừng phi lao khóc lóc, bỏ lại vùng hoang rậm um tùm, vượt con đê dựng thành, trở lại quận lỵ nơi nàng lại được sáng ngời thân thể và rực rỡ tâm hồn trước đóa mặt trời nguy nga ấy là khuôn mặt người nàng yêu dấu.

– Anh không tin tôi sao?

– Nữ đã từng làm cho tôi không tin.

– Tôi đã cứu anh thoát chết. Bây giờ anh có cứu tôi cũng là hòa.

Trong khoảnh khắc, Niệm nhớ lại cái trường hợp nhục nhã của kẻ phải vùi mình vào một ổ rơm là y, để cho Nữ đóng màn kịch khêu gợi và cứu y thoát

chết. Sự nhục nhã dễ đưa người ta đến căm thù. Y cười gằn:

– Hừ, lại thằng quận trưởng. Nữ giới thật và dám xem thường tôi lắm. Với chuyện gì rồi chuyện cũng dẫn đến thằng quận trưởng. Cả buổi chiều hôm đó. Cũng ở đây. Phải, ở đây, chứ đâu. Cái số nó còn được sống: Nó chỉ đứng lại thêm một phút, thêm một phút thôi không nhiều, khẩu súng này đã bắn nó nát óc.

Vụt một cái, khẩu súng đã ra khỏi bao, nằm lăm lăm trong tay tên cuồng tín. Như một con thú lại được thả vào rừng, Niệm lại như nhìn thấy đầu đó, màu máu, màu máu đỏ tươi lênh láng, ngửi thấy đầu đó mùi máu, mùi máu tanh tanh nồng nồng. Con người thực, bản chất thực hiện ra, như trước đó là sự che giấu của một tấm mặt nạ hiền lành

và tấm mặt nạ hiền lành giả tạo ấy vừa rớt xuống.

Sự trở lại nguyên hình thú dữ, dù là trong một khoảnh khắc ngăn ngủ của Niệm cũng làm Nữ hoảng sợ. Nàng nghĩ đến Vinh để lo sợ cho tính mệnh chàng. Làm bộ thản nhiên, Nữ nói:

– Thôi bỏ chuyện ấy đi anh. Vâng, anh bắt em phải thế thì em xin thế. Nhưng em thế rồi ngộ nhớ em nuốt lời thế thì sao? Anh làm gì được em.

– Được.

– Như thế nào?

– Chúng mình cùng chết. Cùng hồn lìa khỏi xác. Cùng sang hẳn kia thế giới.

– Em chưa hiểu.

Niệm cười gằn:

– Có gì mà không hiểu. Tôi nhất quyết không để mất Nữ, không để Nữ lọt vào tay kẻ khác. Ai cướp được Nữ, kẻ đó ít nhất cũng phải bước qua xác tôi trước đã.

Nữ dăm dăm nhìn Niệm. Sự quyết tâm ghê gớm in hình trên khuôn mặt tên si tình như một dấu chàm không cho phép một nghi ngờ bé nhỏ nào. Nữ biết Niệm không dọa nạt. Thoát khỏi tay y, nàng sẽ phải chết. Y dám thí thân, y đã điên cuồng đến vậy thì nàng phải cẩn thận lắm, phải hết sức đề phòng. Nữ cố giấu một tiếng thở dài. Phút này nàng mới ý thức được tận cùng cảnh ngộ nguy nan của nàng, nàng đang đứng giữa hai bờ sống chết, cái chết kể liền sợi tơ sợi tóc mà thôi, Nữ dịu giọng:

– Em thể rồi. Phản anh, em xin chịu chết.

Niệm tỏ vẻ hài lòng. Y xoa xoa hai tay vào nhau sau khi đã cắt khẩu súng vào trong áo:

– Em đừng lo. Nghe đúng lời anh dặn em sẽ không sao đâu.

Y nhìn ra ngoài như sợ có người nghe trộm, và trầm giọng thật nhỏ, chỉ vừa đủ cho Nữ nghe thấy:

– Nghe đúng lời anh dặn thì chúng mình cùng thoát. Chỉ chiều mai là chúng mình đã ở thật xa đây.

Nữ đặt bàn tay lên cánh tay Niệm trong một cử chỉ tin tưởng và thân mật. Cử chỉ này truyền vào rung động Niệm thành một niềm hân hoan vô bờ bến. Y sáp lại định ôm ghì lấy Nữ, Nữ nghiêng đầu, đành để Niệm ngấu nghiêng hôn lên má. Cái hôn làm nàng ghê tởm, muốn

lộn mửa. Nhưng nàng vẫn phải làm điệu
nũng nịu:

– Thiếu gì lúc anh.

Niệm hớn hển, y đã bất thần bị sự
ham muốn chiếm đoạt dữ dội:

– Chúng mình yêu nhau ở đây. Ngay
đêm nay.

– Chết, Chúng nó ở ngoài chúng nó
nhìn thấy thì sao.

Chúng nó ở ngoài chúng nó nhìn
thấy thì sao! Chỉ một câu nói đã đủ kéo
Niệm trở về với chung quanh và thực tại.
Y buông ngay Nũ ra, lắng tai nghe ngóng.
Nhưng bốn bề đều hoàn toàn im lặng.
Không một ánh lửa. Không một tiếng
chân. Vẫn chỉ là trên đầu, tiếng than vãn
của phi lao rũ rượi đầy Trời.

Nữ chờ cho Niệm trấn tĩnh lại. Nàng
dỗ dành:

– Gân sáng rồi Anh cho em biết đi!

còn nữa

27

Cần buông chọt tối om. Cần thận
Niệm đã tắt đèn, đề phòng một
cặp mắt bên ngoài có thể nhìn vào qua
khe cửa, thấy y thì thâm nhỏ to với Nữ.
Niệm cúi sát, y gần như nói vào mái tóc
Nữ, hơi thở của y phả vào vành tai Nữ
nhột nhật. Nữ không dám đẩy Niệm ra
xa hơn, Nàng cần nghe rõ, từng chi tiết,
từng lời nói thì thâm, không thể cho
phép một nhầm lẫn nào, một bỏ sót nào.

Đây là một vấn đề sinh tử. Nàng đã cắn răng nhượng bộ Niệm đủ điều, chịu đựng cả cái hôn của y mà nàng ghê tởm muốn lộn mửa, chỉ để, bằng y, hiểu được những gì bọn Niệm đang âm mưu thực hiện ngày mai, ở đây, trong xóm Hạ tiêu điều hoang phế này.

Ngày mai xóm Hạ sẽ là một sân khấu trên đó diễn ra những chuyện rùng rợn và ghê gớm. Ngày mai xóm Hạ này sẽ là nơi một còn một mất, một sống một thác, một may một rủi, cho tất cả không riêng một kẻ nào, không trừ một ai, cho nàng, Niệm, chúng nó. Như cho chàng. Nữ chưa nghe hết câu chuyện, nàng đã linh cảm thấy điều đó, là âm mưu trước sau vẫn là một một cái bẫy lớn đưa chàng vào tròng, dành cho chàng một số phận khốc liệt.

Vận dụng tận cùng mọi sáng suốt và bình tĩnh còn lại trong thân thể mệt mỏi rã rời, Nữ nhú mắt, dương cằm vành tai, theo dõi Niệm từng câu, câu nào nàng nghe rồi cũng chôn chặt nó vào trí nhớ. Nghe hết một phần đầu câu chuyện về một âm mưu đang được tên quá khích si tình tiết lộ, Nữ đã hiểu được thế nào là vai trò của nàng trong tấn kịch đang được dàn cảnh, trong cái bầy hiểm độc đang được giăng ra.

Đó là vai trò một con mồi. Chúng định dùng Nữ như một con mồi đưa Vinh vào tròng. Vinh không đại đột gì mà một thân một mình đến xóm Hạ này, chiều mai, khi bóng tối đã bắt đầu phủ xuống vùng cỏ cây đất cát hoang vu khuất lánh của xóm Hạ, để rơi vào ổ phục kích, nhận lấy phát đạn thanh toán tàn nhẫn. Không, Vinh khôn ngoan, chàng

không phải là một kẻ đại khờ dễ dàng để cho đối phương đánh lừa. Nhưng là ở trong trường hợp Vinh không biết Nữ bị chúng giam cầm ở đây kia. Chàng biết, biết nàng bị giam cầm và có thể bị hạ sát ở đây, thế nào chàng cũng đến, chàng biết đến là muôn vàn hiểm nguy chờ đợi, chàng cũng vẫn đến, vẫn đến như thường. Nữ sống một tâm trạng thật mâu thuẫn và cũng thật khó hiểu. Nàng vừa mừng đó không phải là sự thực, không, chàng không thềm để ý đến sự sống cái chết của nàng đâu, lại vừa mong, thiết tha và hồi hộp mong đó là sự thật, chàng hằng đêm ngày quan tâm, lo lắng, tưởng nhớ đến nàng, chàng biết nàng lâm nguy, chàng sẽ đến, không đắn đo suy nghĩ.

Từ sự mâu thuẫn đó, Nữ vừa lo lắng bàng hoàng, vừa cảm động sung sướng. Nàng thấy cần phải hỏi Niệm để làm sáng

tỏ một vài điểm nàng nghi ngờ. Giật giật cánh tay Niệm, Nữ hỏi:

– Này, anh.

– Sao?

– Anh nói sáng mai sẽ có một lá thư gửi cho quận trưởng.

– Đúng. Một lá thư cho quận trưởng. Tất cả bắt đầu bằng một lá thư cho quận trưởng.

– Một lá thư chữ viết như chữ đàn bà?

– Và là thư của Nữ. Dưới lá thư tên ký là tên Nữ.

Nữ nghĩ nàng sắp phải dùng chữ nó để gọi Vinh là điều nàng không muốn, cả lúc này chàng vắng mặt. Nhưng trường hợp bắt buộc không thể làm khác, xin

chàng tha thứ. Nữ nghĩ vậy, và nàng nói:

– Nó không tin đâu.

Niệm cười khẩy; tiếng cười hằn học và cay đắng:

– Thư của Nữ viết mà, âu yếm lắm mà, sao nó lại không tin.

– Viết hồi nào. Giả mạo đấy chứ.

– Đành rằng giả mạo, giả mạo từ chữ ký giả mạo đi. Nhưng một chi tiết trong thư, chi tiết bí mật riêng tây nhất là một chi tiết có thực, không giả mạo.

Nữ sưng sờ:

– Chi tiết nào?

Niệm nghiêng răng, hậm hực, Nữ có cảm tưởng như cặp mắt y tóe lửa trong bóng tối.

– Chi tiết về đêm ân ái. Trong thư, đêm ân ái chấm dứt lúc nào, y đưa cô đến hàng rào giờ phút nào, sẽ được kể lại. Bằng chi tiết ấy, nó sẽ tin là thư của cô viết, do chính tay cô viết, hiểu chưa. Nó sẽ nghĩ là chỉ riêng mình nó và cô biết chuyện ấy, không một kẻ thứ ba nào biết được, và nó sẽ không có lý do nghi ngờ lá thư là giả mạo.

Niệm bật lên tiếng cười đắc chí:

– Và nó sẽ sa bẫy. Nó sẽ bỏ thầy nơi xóm Hạ này.

Y thở dài như than thở buồn rầu chung cho chàng quận trưởng trẻ tuổi và luôn thể cho cả mình:

– Chết vì đàn bà, tất cả chết hết vì đàn bà. Những thằng đàn ông tưởng là mình ghê gớm khủng khiếp nhất cũng chết hết vì đàn bà.

– Anh cứ nói thế. Không ai chết vì đàn bà.

– Bằng chứng là có một thằng đàn ông sắp chết ở đây, ở xóm Hạ này, vì Nũ.

Lời nói cay đắng và ngớ ngẩn của Niệm khiến Nũ không dùng được bật cười lên thành tiếng. Niệm hiểu lầm ý nghĩa tiếng cười ấy. Y hậm hực:

28

Nữ cười? Được lắm! Cứ cười. Nhưng Nữ hãy coi chừng. Kẻ cười lớn rồi cũng thể một ngày khóc ngất. Đừng đẩy tôi đến chân tường, đến đường cùng. Kẻ bị đẩy đến chân tường, sẽ phản ứng lại bằng những phản ứng tàn bạo, điên cuồng, liều lĩnh chính nó không ngờ tới và chính nó không kiểm soát được. Bởi nó không còn lựa chọn nào khác. Tôi cũng vậy. Nữ đừng đẩy tôi

đến chỗ không còn lựa chọn nào khác. Khi đó chúng ta sẽ cùng chết. Chỉ còn là như thế.

Niệm dần mạnh từng chữ, nhắc lại câu nói thấm sâu và quyết liệt:

– Cùng chết với nhau.

Một im lặng khác thường chiếm lấy căn buồng tối thẫm sau câu nói của Niệm gợi lên hình dáng ma quỷ lạnh lẽo của tử thần. Đêm chung quanh cũng là một đêm của tử thần. Cỏ hoang. Vườn sương. Thông reo than van. Côn trùng nào nuốt. Nữ cúi đầu và Niệm cũng cúi đầu xuống. Trên hai mái đầu là sức mạnh vô hình của định mệnh đe dọa một tàn phá hãi hùng. Mỗi người theo đuổi một ý nghĩa riêng. Trời sẽ sáng. Ngày sẽ lên. Một ngày quyết liệt. Tất cả những hy vọng, những mơ ước, toàn vẹn

cái trước sau của một đời người thu vào sự quyết định của một buổi chiều mà Nữ và Niệm cùng biết nó đang tới, nó chỉ còn xa cách với đêm sương đang tàn này, một buổi sáng, một buổi trưa. Tối mai, khi bóng tối lại tỏa tấm màn đen mênh mông kín trùm xóm Hạ không tiếng, ai đã chết và kẻ nào còn sống, kẻ nào còn được là người, ai đó đã thành ma? Xin trời đất phù hộ che chở cho chàng, Nữ thì thầm cầu nguyện. Nàng nghĩ, không lúc nào nàng cần phải bình tĩnh phải can đảm, phải sáng suốt như ở khoảng thời gian sắp tới từ tảng sáng đêm nay đến nhá nhem bóng tối chiều mai. Nàng có cảm tưởng như xóm Hạ chợt có một linh hồn siêu phàm, một sức mạnh ghê gớm. Kẻ nào lọt vào xóm Hạ này, như nàng đang bị giam cầm ở xóm Hạ, như Niệm đêm đêm đi về xóm Hạ hoang vu, xóm Hạ tịch mịch, như Vinh chiều mai sẽ

một mình dẫn thân vào xóm Hạ để cứu nàng, chỉ còn là một sinh vật bé nhỏ, bất lực, yếu đuối lọt vào cánh tay lông lá ma quỷ của xóm Hạ. Khi đó xóm Hạ sẽ cất cao điệu cười rùng rợn, bàn tay lông lá của nó sẽ siết chặt, siết chặt lại, đến đứt hơi, đến nghẹt thở, cái bẫy khủng khiếp của xóm cỏ hoang địa đầu giới tuyến này sẽ khép đóng lại như một nắm mồi oan khiên, tiêu hủy không tha thứ bất cứ sinh vật nào dám cả gan lọt vào vùng tiêu hủy của nó. Đêm đang tàn và xóm Hạ hiện hình trong tưởng tượng xao xuyến của Nữ như một lưới nhện khổng lồ. Chiều mai, Vinh không tới đây, nàng sẽ bị giết chết, nàng sẽ chẳng bao giờ được trở về vùng ấm áp bên kia đê, nàng sẽ chẳng bao giờ được nằm xuống, bò qua lỗ hổng đó của hàng rào kẽm gai cuối con đường tắt ấy, để được sung sướng đứng lên bên này hàng rào, trên sân quận, để được tỉnh

dậy sau đó, sau cơn ân ái, sau trận tình mê cuồng, sấm chớp, trong cách tay âu yếm của chàng. Nếu chàng đến? Nguy hiểm sẽ đợi chờ chàng trên từng bước chân, sau từng gốc cây, từng bờ tường, từng bụi cỏ của xóm Hạ thù oán. Nàng làm gì được? Cho nàng? Cho chàng? Không, Nữ nghĩ Nữ không làm được gì hết, chúng nó có súng ống, chúng nó đã bố trí, nàng chỉ là một con mồi nhử cho Vinh tới, nàng biết vậy, nhưng nàng tay không, nàng không làm gì được, nàng chỉ là một người đàn bà yếu đuối giữa một bầy người độc dữ hơn cầm thú. Nghĩ vậy, Nữ chỉ còn biết cầu nguyện. Và hy vọng một màu nhiệm nào đó xảy ra.

Và Nữ nhắm mắt lại. Nước mắt chảy giàn giụa trên hai gò má. Nữ hướng tất cả sức mạnh của tâm hồn nàng trong khẩn cầu sự màu nhiệm nào đó sẽ xảy ra

chiều mai, trong thông reo rũ rượi đầy trời, khi ánh mặt trời nhợt nhạt của mùa đông tàn dần trên xóm Hạ âm u.

Bên cạnh Nữ, Niệm ngồi bó gối. Thân thể y lạnh toát. Sự bất động như một đờn đau tê liệt. Bên ngoài, đêm loăng đảnh. Tiếng than van bất tuyệt phía rừng phi lao chợt ngừng bật trong khoảnh khắc. Côn trùng cùng bất chợt im tiếng theo. Xóm Hạ lung linh ma quái trong im lặng hoàn toàn. Một vật mờ mờ nhú lên ngoài khe cửa. Buổi sáng đã phảng phất.

*

Vinh đẩy cánh cửa buồng ngủ, bước ra, và ngạc nhiên nhìn thấy những vết sương mù là là tỏa lan, sát thấp trên mặt đất khắp khảnh của khoảng sân quận lỵ

trống trải. Lá cờ đập phần phật trên ngọn cao. Gió lồng lộn ở nhiều khoảng trống không nhìn thấy. Mùa đông miền Bắc, mùa đông giới tuyến kéo dài trên những tầng không gian bao la và xám ngắt, trên cao ấy là những khoảng rộng không bến bờ hợp thành của trăm muôn hướng gió đi về miên man không ngừng.

Ngoài đê, phía cổng quận, lọt vào tiếng máy nổ của một chiếc xe chở khách sửa soạn lên đường, tiếng máy rú lên, lớn hơn, rồi chiếc xe hiện ra ở một khoảng trống của con đê chạy dài. Chiếc xe nghiêng nghiêng, chạy về phía cổng xéch-tơ, Vịnh nhìn theo cái bóng dáng lênh đênh của nó trên mặt đê cao, và biết là chuyến xe cuối cùng đã trở về Hà Nội. Xe đậu lại trước bớt gác sếch-to. Thấp thoáng mấy thân hình vạm vỡ cởi trần của lính lê dương chung quanh xe, rồi

là cái dóng kiểm soát chắn ngang đường được nhắc bổng lên, một đám bụi dấy lên, và chiếc xe đã khuất lấp tầm mắt sau những vì tường loang lỗ của lô cốt sừng sững in trên nền trời xa dần xuống thấp. Đáng lẽ, Vinh đã ngồi trên chuyến xe ấy. Chiều nay là thứ bảy. Chàng đã thu xếp mọi công việc, dự định chiều nay sẽ vượt Hồng Hà, về Hà Nội thăm Hiền và thằng Dũng.

28

Chàng hình dung thấy ngạc nhiên sung sướng của Hiền. Thư nào chàng viết về cũng chỉ là: “Công việc quận bề bộn quá. Tuần này anh lại không sao về thăm em và con được”. Bỏ lại vòm trời giới tuyến lạnh buốt và chất ngất oán thù, cánh rừng phi lao với tiếng rên than bất tuyệt, vượt qua Hồng Hà là tầm mắt đã hân hoan diện đường sáng chói, là ở giữa những lòng phố khuất gió ấm áp. Buổi tối đầu tiên từ quận lỵ địa

đầu trở về Hà Nội, Vinh biết chàng sẽ làm gì? Bế con trên tay, cười đùa với đôi mắt thơ rưng bờ ngõ của nó. Đưa Hiền đi dạo phố. Qua Hàng Đào thanh lịch, Hàng Buồm ồn ào. Lững thững trên cỏ non vây quanh liễu xanh Hoàn Kiếm. Ăn một bữa thịnh soạn trên tầng ba tửu lầu Đông Hưng Viên. Và kết thúc buổi tối bằng hưởng lại thú vui có từ thuở nhỏ: Vào một rạp chiếu bóng.

Buổi tối ấy đã lỡ. Đành hẹn Hiền một chiều thứ bảy sau. Vinh không thể về Hà Nội được. Có một chuyện bất ngờ giữ chàng ở lại. Vượt qua sân quận lỵ, Vinh lên thẳng phòng làm việc. Hết giờ rồi. Cụ Khải đã đóng kín mọi cửa. Vinh mở cửa bàn giấy chàng, bước vào. Đi vòng về phía sau bàn, chàng rút chìa khóa trong túi, mở một ngăn kéo, lấy ra một tờ giấy. Đó là một lá thư. Nét mặt ưu

tử, Vinh đọc lại lá thư ấy lần cuối cùng:

“Em là Nữ đây. Em liều chết viết lá thư này nhờ một người quen đưa về quận cho anh, cầu trời lá thư đến tay anh, em cầu trời, vì lá thư nếu không đến được tay anh, em sẽ không bao giờ được nhìn thấy anh nữa. Em chỉ có mấy phút ngắn ngủi để viết lá thư này, không thể cắt nghĩa tường tận. Anh nhớ lúc tảng sáng anh đưa em ra đầu lối xuống con đường tắt không? Em bị bắt ngay sau đó, ở bên kia hàng rào. Chúng đưa thẳng em về xóm Hạ. Anh biết xóm Hạ chứ! Chúng nói chuyện với nhau đêm qua, em nghe lỏm được, em bị giam đung ở căn buồng mà một buổi chiều anh đi săn gần rừng phi lao, anh tạt vào xóm Hạ, anh đã đẩy cửa bước vào căn buồng ấy. Kẻ nằm ẩn trong căn buồng bỏ hoang chiều hôm đó, anh không nhìn thấy y, chính là kẻ đã đâm chết cụ quận trưởng cũ. Anh

đến cứu em không? Em tin thế nào anh cũng đến. Anh là hy vọng cuối cùng, nếu không, chiều mai em sẽ chết. Điều quan trọng là nếu anh đến, anh đừng để cho chúng nhận ra anh, trước khi anh lọt vào xóm Hạ. Vì chúng sẽ giết em, trước khi anh kịp cứu em.

NỮ

Vinh định thần, tập trung ý nghĩ, ghi vào trí nhớ tất cả những chi tiết đáng ghi nhớ của lá thư cầu cứu, đoạn chàng châm lửa đốt lá thư, tần ngần nhìn tờ giấy bùng bùng bốc cháy cho đến khi nó chỉ còn là những tàn than lả tả trên mặt bàn. Chiều giới tuyến bắt đầu nghiêng xuống. Buồng làm việc tối lại. Chung quanh Vinh, những đồ vật im lìm. Trên tấm bản đồ quận lỵ treo trên tường sau lưng Vinh, cái chấm đen li ti đánh dấu vị trí xóm Hạ cũng đã nhòa đi cùng với

những chấm đen li ti đánh dấu vị trí những xóm làng địa đầu giới tuyến khác.

Những câu hỏi nhảy nhót trong đầu Vinh chia thành hai bên nặng nhẹ của một cán cân đo lường hư thực. Lá thư cầu cứu đích thực là của Nữ, Nữ viết, Nữ gửi? Người con gái đẹp nồng nàn kêu gọi dưới xóm lá đang lâm nguy, đang ở trong tay những kẻ giết người, hay những dòng chữ Vinh vừa đọc chỉ là dẫn đường chàng tới một cạm bẫy, dụ dỗ chàng tới một ổ mai phục, như bóng tối, mưa bay và con đường hẻm khuất nẻo đã cướp đi đời sống của người quận trưởng cũ đêm nào? Lòng Vinh đầy phân vân nghi ngờ. Duy có một điều chàng có thể chắc chắn. Hồi sáng, ông Ba Bảng đã từ dưới xóm lá lên quận, xin được vào gặp quận trưởng. Trong mười phút ngồi run rẩy trước bàn giấy Vinh, ông lão già, bằng một giọng

khàn khàn đứt quãng nặng trĩu lo âu, đã báo cho Vinh biết là con gái ông ta mất tích từ đêm hôm trước. Ông lão già tỏ ý lo ngại vô cùng cho tính mệnh của con gái và khẩn khoản xin Vinh cho điều tra ngay con gái ông ta hiện ở đâu và sống chết ra sao.

Cùng với lá thư một kẻ lạ mặt trao cho lính gác ngoài cổng quận, sự trình báo của người cha cho Vinh đủ bằng chứng tin được rằng Nữ đã bị bọn khủng bố bắt giữ, và đúng vào khoảng thời gian nói lại trong lá thư, nàng bị bắt lúc tảng sáng, trên đường từ sân quận xuống xóm lá, mấy phút sau khi rời khỏi cánh tay ôm ấp của chàng.

Phản ứng đầu tiên của Vinh là định đem chuyện Nữ mất tích trong đêm kẻ địch tấn công đồn nói cho cụ Khải hay, hỏi ý kiến người thư ký già xem phải

hành động, đối phó như thế nào trong trường hợp này, trường hợp duy nhất làm Vinh bối rối kể từ ngày chàng đến nhậm chức ở quận lỵ mới lập. Nghĩ đi nghĩ lại, Vinh lại thôi. Chàng có cảm tưởng Nữ bị bắt là chuyện riêng của chàng, kẻ thù bắt giữ Nữ là nhằm đến cá nhân chàng, cá nhân đó mang tên là Trần Bảo Vinh, và cá nhân Trần Bảo Vinh phải tự mình giải quyết vấn đề riêng của hắn. Suy luận hơi kỳ quặc. Nó nghiêng nặng về tình cảm, tẩm đẫm tình cảm. Và nó làm cho chính Vinh phải bàng hoàng ngạc nhiên. Đêm ái ân với Nữ chợt hiện hình trong tâm trí. Những tràng đạn liên hồi xé toang không khí nín thở. Lô cốt rung chuyển. Những tia lửa chém nát, đâm thủng bóng đêm dày đặc bao trùm quận lỵ bất chợt thức giấc trước hỏa lực công đồn. Những tiếng chân người rầm rập chạy đến những vị trí phòng ngự. Bằng

đạn đầu tiên trong đời từ nóc cao lô cốt bắn đi gây cho Vinh cái cảm giác ngà say choáng váng của một thực sự tham dự vào chiến tranh và máu lửa. Rồi cùng lúc đó, ngay bấy giờ, lẫn lẫn trong tiếng súng, lúc vụt sáng lúc vụt tối giữa những tia lửa, những tiếng hò hét, tiếng phi lao, tiếng nổ long trời lở đất là mặt đất của hai thân thể ngã xuống, lẫn vào nhau, va chạm nhau thành bốc cháy nồng nàn, là chấn động sâu trũng ôm ấp ghì xiết, màn buông giam cầm khoái lạc tràn trề, mái tóc sâu như vô thức hút mất hơi thở đuổi dòn không dứt, tiếng kêu ngắn của thỏa mãn không ngờ, tiếng kêu ngắn như reo vui chất ngất một đời lại như kêu thương nảo nùng một kiếp, mọi đường dây cảm giác tan nhòa thành một vùi ngập tận cùng, thành một vùi ngập một chìm đắm mê man, sượng sần, tê liệt, trong da thịt, cánh tay, tròng mắt, hơi thở của

người đàn bà đốt cháy giao hoan thành tan tành giông bão. Tảng sáng, khoảnh khắc thần tiên mỗi một buồng lời. Ái ân xong, như đã ghi lẫn trên đời nhau cách biệt vô chừng, dấu tích không xóa bỏ được một đời từ giây phút ấy. Người con gái nằm than dưới xóm lá tối tăm, phút nép trên vai chàng đi men theo bờ tường quận lỵ chập chờn sương đêm mùa đông trắng xóa, bé nhỏ, yếu đuối, tin cẩn như một con vật tiểu tụy lạc lững đến ngã vào chàng như một trú ẩn. Nàng bị bắt ngay sau đó, bên kia hàng rào thép gai, trên đầu lối đi tắt chỉ có nàng và chàng biết như một bí mật riêng tây thân mật.

Và Vinh nghĩ chàng phải đến. Dầu thế nào, chàng cũng phải một mình đi vào xóm Hạ chiều nay, cho dầu những bụi tre um tùm và những lớp cỏ hoang xóm Hạ đang đợi chờ chàng đã dựng

lên thành một cánh rừng mai phục. Có những trường hợp bất ngờ, chỉ có thể tạo thành bởi sự đùa cợt lạ lùng của định mệnh, có những phút sống thuận bằng giả định, người ta thực ra không bị bắt buộc, vậy mà rồi người ta vẫn đến, đương đầu và đối diện với khốc liệt. Trên ý nghĩ này, Vinh đứng lên, đẩy ghế đi ra. Chàng bước một bước. Bước đầu tiên đưa chàng tới xóm Hạ xa xa, bên kia con đê dựng thành cao ngất, ở đó đêm ngày là tiếng thông reo than vãn đầy trời. Tiếng thông reo ấy chiều nay, Vinh nghe như một lời dọa nạt.

Một khẩu súng lục lủng lẳng bên sườn Vinh. Một băng đạn quần ngang lưng chàng, dây da để lộ những đầu đạn đồng sáng chói. Chàng mặc một bộ quần áo đen. Như đêm. Như chúng nó. Như kẻ thù. Vinh còn xách trên tay một khẩu

tiểu liên. Chàng đã quyết định xong rồi. Nét mặt Vinh, khi chàng ra tới đầu thềm, thản nhiên như không có chuyện gì ghê gớm xảy ra.

✱

Bảo chính Phẩm đứng nghiêm chỉnh bên cạnh quận trưởng. Bóng bảo chính Phẩm và bóng Vinh dằng chiêu làm nghiêng đi, như vươn lên cao vút, in thật sâu vào nền trời. Mùa đông thê lương rầu rầu chưa chịu đi khỏi vùng trời này. Gió băng băng thổi qua những cánh

đồng mù sương dưới thấp. Bộ quần áo đen của Vinh đập phần phật trên thân hình chàng cứng cáp. Vinh nhú mắt nhìn về phía cánh rừng phi lao. Vùng đậm đặc đều hiu phát ra tiếng khóc than

chiều chiều rũ rượi chỉ còn là một vệt xanh mờ kéo dài ở chân trời.

Chống mạnh báng cây tiểu liên xuống mặt đê, Vinh quay lại hỏi bảo chính Phẩm:

– Nhớ lời tôi dặn chưa?

– Dạ. Nhớ.

– Nhắc lại.

– Tôi cầm đầu một tiểu đội mai phục ở chân đồi phi lao, trước lối vào xóm Hạ, cách xóm ít nhất là ba trăm thước. Tiến quân từ quận tới chân đồi phải tuyệt đối giữ bí mật, để không một cặp mắt nào trong xóm Hạ có thể nhìn thấy.

– Tốt lắm. Gì nữa?

– Tôi chỉ được dẫn xóm Hạ một nửa giờ sau tiểu đội tiến vào khi ông quận

đã vào lọt trong xóm, hoặc sau khi trong xóm Hạ đã có tiếng súng nổ lên.

Vinh vỗ vai bảo chính Phẩm:

– Đừng quên. Đó là một mệnh lệnh. Không được đến gần hơn. Cũng không được vào xóm Hạ sớm hơn. Thôi, cứ như thế. Đừng lo lắng cho tôi. Không sao đâu. Lát nữa chúng ta gặp nhau.

Bảo chính Phẩm tần ngần toan nói, nhưng Vinh đã xua tay ngăn lại. Chàng mỉm cười cho người bảo chính trung thành yên tâm, Đoạn chàng đeo khẩu tiểu liên lên vai, bước nhanh xuống bờ đê. Từ chỗ bảo chính Phẩm nhìn theo, bóng Vinh xa dần, nhỏ dần. Chiều mênh mông trên đầu. Vinh nhìn đồng hồ. Chàng chỉ còn vừa đủ thì giờ đi thẳng đến xóm Hạ. Cánh đồng bỏ hoang chạy dài trước mắt và hai bên. Mặt đất cứng

lạnh, như chết. Một thoáng sương mỏng chập chờn lan đi. Vinh bước thoăn thoắt trên những bờ ruộng mấp mô. Trên địa hình trống trải hoang vu không biết đã bao nhiêu mùa màng không có, những bước chân đều nhịp của Vinh đang xa dần những mái quán hàng trên mặt đê cao là cổng vào quận lỵ mà Vinh nghĩ tới nhưng không nhìn trở lại một lần nào.

Ý nghĩ chàng tập trung vào một khuôn mặt. Một khuôn mặt đợi chờ, trên đó là hai cặp mắt hải hùng, cầu khẩn, mở thật lớn, thăm thẳm, không chớp, từ xa đang nhìn chàng đi tới. Vinh kẹp chặt báng súng trong cánh tay. Vũ khí không rời; sẵn sàng nhả đạn vào mọi biến cố thù nghịch gây cho Vinh một cảm giác yên tâm. Trước mặt Vinh, cánh rừng phi lao lớn dần. Tiếng than khóc của phi lao lạc lõng mất hút về đâu trên những

hướng trời giới tuyến mệnh môn, bây giờ bao vây Vinh, âm thanh kỳ dị của nó kín trùm lấy chàng thành dữ dội và trùng trùng bão lốc.

Nửa năm sau. Sáu tháng trôi qua từ buổi chiều mù sương ấy, khi xóm Hạ hoang vu của địa đầu giới tuyến chột từng loạt súng nổ chát chúa vang lên. Trên vùng cỏ dại lan chiếm ngút ngàn, từ những căn nhà đổ nát không người dãi dầu mưa nắng, giữa một hoàng hôn tang chế, trong tiếng phi lao lả lay rĩ rên lồng lộn không gian giới tuyến bao la, từ sau những bụi tre um tùm lẻ ngọn của xóm Hạ nín thở, xóm Hạ đợi chờ, bầu không khí tê lương thiêm thiếp bỗng bàng hoàng lay chuyển bởi sự khốc liệt giao nhau của những viên đạn đồng chữ nổi. Những viên đạn đồng chữ nổi, của chất ngất oán thù và thanh toán đẫm

máu ấy phát lên những âm thanh xé trời, vượt qua những bờ tre của xóm Hạ – nhạc phi lao bổng trầm nương đẩy – bay đi thật xa, qua những thửa ruộng không cày, những con lạch cạn dòng, những lò gạch đổ, những cây cầu gãy, đội đập vào vách dựng cao ngất của con đê hình chữ chi, âm thanh của đạn đồng nương theo chiều nghiêng của khúc đê quanh vọng tới tận khoảng sân sau trần trụi của quận lỵ.

Rồi như một vang động hải hùng bao giờ cũng kéo theo một im lặng hải hùng sau nó, xóm Hạ bật đi, rơi chìm thẳm thẳm vào nín thinh lạ kỳ không tiếng vang, như ở đó, một nắm mồ chột mở toang trong khoảnh khắc, nắm mồ ấy khoảnh khắc song đã vĩnh viễn đóng lại với ngàn đời.

Sáu tháng trôi qua từ đó, tới buổi sáng rực rỡ ánh nắng này, Vinh đứng một mình trên mặt đê cao, hướng tầm mắt về vệt tre xanh mờ của xóm Hạ xa xa. Ánh mắt Vinh dựng đầy hình bóng. Trong ánh mắt chàng cợn gợn, thoang thoang lớp lớp tháng ngày qua. Khi chàng đến đây, một mùa đông cực kỳ buốt lạnh, bao phủ lê thê kín khắp vùng ngò sọ hắt hiu của đất trời giới tuyến. Quận lỵ khi đó mới thiết lập. Nó là một đời sống nhợt nhạt mới nhú, được khai sinh trong cơn mộng dữ đầy hoài nghi và đầy thảm họa của chiến thời; như một đứa con hoang hé cặp mắt thất đảm thấy đời mình gió mưa điêu đứng từ những ngày nhỏ dại đầu tiên. Lúa không mọc. Hoa thôi nở. Đất chết từng mùa. Chim thôi hót, những buổi sáng chết yếu,

những buổi chiều lâm chung, rừng phi lao khóc than, đất không người bắn bắt. Khiếp hãi làm chủ. Tội ác ngự trị. Lửa đạn mặc sức và chiến tranh tha hồ. Những dấu tích ghê gớm. Những hiện hữu rừng rợn. Những phát đạn lẻ thấp sát mặt đất, khi bóng tối nghiêng xuống, không một kẻ nào dám ra ngoài đứng ngắm trời sao, khi chiều tới là sự sống trút thoát hơi thở cuối cùng. Và chết. Chiến tranh. Nhìn đâu cũng chỉ là chiến tranh có mặt. Phút nào qua, phút ấy là của chiến tranh. Chiến xa trên bờ đê, chồm tới sự hung hãn của vòng sắt nghiêng long trời lở đất. Những nòng súng nghiêng nghiêng hướng sự đe dọa thường trực vọt lên vòm trời. Dây thép gai lớp lớp từng từng nhức buốt. Và con người, dưới những đè nặng choáng váng ngọt ngào ấy, chỉ còn là những sinh vật hèn mọn không hơn gì cỏ cây.

29

Sáu tháng qua, với tất cả những buồn vui muôn mặt của người quận trưởng thời chiến, bây giờ Vinh đứng trầm tư trên mặt đê cao, buổi sáng mùa hạ rực rỡ quanh mình, một mùa đông buốt lạnh đã lùi thật sâu, thật xa trong dĩ vãng, và quận lỵ mới thiết lập ngày nào như một đứa nhỏ khai sinh trong mê hoảng, từ yếu đau nhợt nhạt ban đầu, đã có sương cốt, da thịt, sinh khí, trong một vạm vỡ và tươi hồng lớn

mạnh dần lên. Nhìn xuống dưới chân đê, ruộng không cày xừa nay đã nườm nượm mùa màng. Biển lúa trải đi, chan hòa dưới nắng. Lúa đã thay cho cỏ. Trên cái chết, cái sống đã lên hình. Ném tầm mắt xa hơn, tầm mắt bắt gặp những lũy tre xanh tươi mà Vinh biết có đời sống thôn dã đã quay những vòng vui sau những nền xanh ấm lòng và mát mắt ấy. Trên những con đường nhỏ len mình giữa những thửa ruộng vàng rực màu lúa, là những bóng dáng hiền lành của những người dân quê sáu tháng trước tan tác trôi dạt, bây giờ làng xóm bình yên trở về nơi chốn họ đã ra đời. Một niềm kiêu hãnh nhỏ bé đầm ấm dâng lên trong tâm hồn Vinh. Do chàng một phần, những người dân hiền lành vô tội ấy đã được trở về với tre xanh, đất tươi, vườn tược và ruộng đồng như một thế giới thân mật của những kỷ niệm và những liên hệ

hằng cửu không thể đứt rời, không thể đoạn tuyệt. Tôi đã thực hiện được một phần những điều tôi muốn thực hiện ở đây, cho đám đông vô danh, cho ruộng đất mùa màng, làng xóm, hiện tại và mai sau, cho vùng trời đất địa đầu giới tuyến, cho quận lỵ này, khi tôi đến lạ lòng và thù nghịch, bây giờ tôi chia tay, cảm động và lưu luyến. Có lẽ, có lẽ thế, không bao giờ tôi đặt chân trở lại vùng này, tiếng phi lao bát ngát trong sớm mai rục rĩ này sẽ chỉ còn là một âm thanh mơ hồ trong hồi tưởng, dặt dìu phảng phất. Tôi đã để lại trên bờ đê này, trên những thước đất và dưới những phiến trời này những gì, một phần đời sống, một chút tình yêu, những vương vấn muốn lãng quên, những ngậm ngùi muốn lưu giữ, về những khuôn mặt nào đã thoáng qua như một bóng nhạt, ánh mắt nào đã...

– Bẩm, xe đã chờ ở cửa quận.

Tiếng bảo chính Phẫm sau lưng cắt đứt dòng suy nghĩ làm Vinh giật mình.

– Tốt lắm!

Vinh quay lại, quý mến nhìn người bảo chính chất phác và trung thành đã ở bên chàng trong những giờ phút quyết liệt và sinh tử nhất. Chàng thân mật đặt tay lên vai người lính giữ quận:

– Thầy trò ta từ biệt nhau ở đây. Tôi chúc chú ở lại gặp được nhiều may mắn.

Bảo chính Phẩm, hai tay buông thông, toàn thể khuôn mặt đôn hậu là một niềm rưng rưng nghẹn ngào. Y không nói được một lời nào.

Vinh kiểng chân, hướng về phía rừng phi lao, chỉ thẳng cánh tay cho bảo chính Phẩm nhìn thấy khoảng xanh mờ xa xa trong nắng.

– Một buổi chiều sáu tháng trước đây, chúng ta đã suýt bỏ mình ở đó. Phẩm nhớ không?

– Dạ. Nhớ.

– Xóm Hạ ở đó. Phía có cây đa vườn mình khỏi lũy tre kia là phía đường vào xóm Hạ.

Ánh mắt băng khuâng. Hồn đầy ngậm ngùi. Nhớ lại. Nhớ lại buổi chiều ghê gớm. Trong từng chi tiết một, bằng từng diễn biến, từng bất ngờ nối kết lại thành một chùm mê hoảng, hồi tưởng đang dừng lại trong trí nhớ rừng rưng của người quận trưởng trẻ tuổi tất cả buổi chiều quá khứ, buổi chiều mùa đông, buổi chiều ghê gớm, khi chàng bước qua cái cổng gạch xiêu đổ, và những lũy tre, những lùm cỏ, những tường vách trơ vơ, những con đường khuất nẻo của xóm Hạ đã như giam cầm chàng trong một thế giới quái dị đầy đặc những hình bóng ma quỷ vô hình. Cái chết ở bốn phía. Chập chờn trước mặt. Lén lút sau lưng. Nó cúi rạp mình trong cỏ. Nó đứng nép sau những bờ tường. Nó là muôn ngàn cặp mắt chờ rình mở lớn trùng trùng trong im lặng.

Rồi đạn lửa xé toang trong không khí im ắng, Những tiếng chân người chạy rầm rập lẫn trong những tiếng hét rú và những tiếng chửi thề tục tằn. Những thân người đổ xuống, Máu thấm loang trên đất không người. Trọn vẹn đầu não, tổ chức khủng bố đều bị tiêu diệt trong buổi chiều ghê gớm. Kẻ giết ông quận cũ cũng đến tội trong buổi chiều này. Và Vinh rơi vào ổ mai phục, đi đến với tử thần, đã nhờ tiếng kêu lớn báo nguy của một người đàn bà mà thoát chết. Nhưng nàng cứu chàng, bởi vậy mà phát đạn dành cho chàng, nàng đã nhận thay. Vinh thở dài, cúi đầu xuống. Trong khoảnh khắc, buổi sáng mùa hạ rực rỡ chan hòa ánh nắng, chợt như tối lại, lặng đi, thu nhỏ trong tâm hồn Vinh ngậm ngùi tưởng niệm, thành một khoảng bóng rợp, ở đó hiện lên đôi mắt mê đắm, thăm thẳm của người con gái xóm lá

sống và chết cho tình yêu còn mãi mãi
ngó thương chàng từ bên kia thế giới.

✱

Chiếc xe jeep màu xanh lá cây đậu
trước cửa quận, hướng mũi về
phía Hà Nội. Chiếc va-li của Vinh buổi
chiều chàng mới đến, bị bảo chính Phạm
lục tung ra, đã do chính tay bảo chính
Phạm xếp ngay ngắn trên sau xe. Một
tiểu đội bảo chính dàn thành hàng một
trước bớt gác, sẵn sàng bỗng súng chào
người quận trưởng lên đường. Cụ Khải,
ăn mặc chỉnh tề, hai tay khoanh lại thành
kính trước ngực, đứng bên cạnh xe. Nét
mặt hiền lành của người thư ký già biểu
lộ một niềm xúc động tràn bờ cố gắng
kìm giữ. Vinh xoay người, nhìn khắp
bốn phía, thu vào tầm mắt một lần cuối

cùng đất trời và cảnh trí quận lỵ. Một đất trời xa lạ đã trở thành một đất trời quen thuộc. Một cảnh trí thù nghịch đã trở thành một cảnh trí của những liên hệ và lưu luyến đậm đà. Con dê lượn vòng, những cái bớt gác xéch-tơ in lên nền trời giới tuyến, dòng sông lượn vòng, bãi hoang với những gò đồng bên kia bờ, cái bến đá và những dấu chân đi xuống in trên mặt bãi đen bản, những hàng rào dây thép gai, những lũy tre xa, cánh rừng phi lao thấp thoáng, những thửa ruộng gân, tiếng phi lao dật dìu trong nắng, tiếng phẫn phật đập gió của ngọn cờ trên đỉnh cao, cụ Khải, bảo chính Phẩm, những người bán hàng trước cửa quận đủ mặt ngoài cửa hàng chờ đợi để chào chàng, tất cả những âm thanh và những ảnh hình đã đi vào cuộc đời chàng, trở thành một phần của đời chàng, như da

thịt, máu huyết và hơi thở. Vinh thu nhận một lần cuối cùng vào trí nhớ.

Đoạn, chàng đến trước mặt cụ Khải, Vinh mỉm cười. Chàng bắt tay cụ Khải thật chặt:

– Chúc cụ ở lại may mắn.

– Chúc ông quận trưởng thượng lộ bình an.

Cụ Khải ho khan một tiếng, cổ trấn tĩnh. Nhưng giọng nói vẫn run run:

– Ông quận trưởng được cử tới nhậm chức ở một quận lớn hơn quận lỵ nhỏ bé và hẻo lánh này. Như thế là chức vụ quan trọng hơn, địa vị lớn lao hơn, Cho nên chúng tôi và dân chúng trong quận này tuy lưu luyến nhưng cũng không dám mong giữ được ông quận ở lại mãi mãi với quận này. Thời gian ông quận ở

đây, dân chúng được nhờ nhiều, nhiều lắm. Ai cũng biết ơn và...

Vinh ngắt lời cụ Khải:

– Tôi hiểu.

Không muốn kéo dài sự chia tay, chàng bước lên xe. Tiếng báng súng đập mạnh. Tiếng hô chào vang động. Vinh vẫy tay đáp lại đoạn chàng ra hiệu cho người tài xế, và chiếc xe jeep rú máy phóng vút đi trên mặt đê cao.

✱

Xe vượt qua cổng xéch-tơ, chậm đà lại ở cuối khúc quanh của con đê cao ngất. Quận lỵ đã bỏ lại một quãng sau lưng. Trời xanh cao và nắng rực rỡ. Xe chạy đến một quãng có một

con đường nhỏ mở từ mặt đê xuống một nghĩa địa nhỏ nằm nép dưới chân đê. Vinh ra hiệu cho người tài xế dừng xe lại.

– Tắt máy. Chờ tôi một lát.

Vinh bước xuống khỏi xe, theo con đường nhỏ lượn vòng dẫn xuống nghĩa địa. Những nấm mộ nằm bên nhau, nổi hình trên nền cỏ xanh mướt. Trên mỗi nơi yên nghỉ của một người đã khuất bóng, là một cây thập tự trồng trên một nấm mộ này, một bia đá hằn những đường gân xanh trên một nấm mộ kia. Nguyễn thị Nữ. Tạ thế ngày... Vinh đứng lặng, cúi đầu trước phiến đá với những hàng chữ khắc, nét khắc khô cứng, nổi lên rõ ràng dưới nắng. Anh rời bỏ nơi này, không bao giờ trở lại. Gặp nhau một lần cuối cùng. Vĩnh biệt Nữ. Ánh mắt Vinh mờ đi. Phút lâm chung của người con gái xóm lá trong buổi chiều máu loang trở về đây

ấp thần trí như một dội đập bàng hoàng. Nữ nằm đó, trong căn buồng tối thảm của căn nhà bỏ hoang trong xóm Hạ, một phát đạn đã bắn trúng trái tim nàng dâng hiến tất cả cho tình yêu, máu đầm trên bộ ngực dậy thì của nàng, và Nữ sắp chết. Vinh đã bắn hết băng đạn tiểu liên vào mấy bóng người chung quanh Nữ chồm lên từ bóng tối. Những cái bóng đổ vật xuống. Ôm Nữ trong tay. Lay gọi nàng Cặp mắt nhắm nghiền hé mở từ từ và Nữ hồi tỉnh. Chàng còn sống, Nữ đã gặp chàng và Nữ mỉm cười.

– Nữ, tại sao em lại làm thế? Em biết em kêu lên thế nào chúng nó cũng bắn chết em ngay. Tại sao em vẫn kêu lên. Tại sao em làm thế?

Nữ không nói. Nữ không nói được nữa. Em hèn mọn như cỏ cây. Anh rực rỡ như mặt trời. Cỏ cây phải chết thay

cho mặt trời sống mãi. Và Nữ đã chọn cái chết. Bằng tiếng kêu báo nguy, cho chàng kịp đề phòng. Mối Nữ mấp máy. Vinh cúi xuống, ôm nàng trong tay. Hơi thở trút thoát khỏi đời sống nàng như một câu khẩn không thành lời: ôm lấy em, ôm lấy em thật chặt. Trong ôm chặt, trong tình yêu, trong hạnh phúc tuyệt đối thoát trở thành một niềm hư vô mơ màng không bờ bến. Nữ cố gồng mím cười một lần nữa rồi chìm đi.

Trên phiến đá mộ chí, bàn tay Vinh dịu dàng đặt xuống. Ở lại nhé, Nữ. Vĩnh biệt. Vinh để yên bàn tay, thật lâu. Buổi sáng chung quanh cực kỳ yên tĩnh. Trên mặt đê cao, chiếc xe và người tài xế đứng im như một pho tượng. Bóng xe, bóng người in lên nền trời.

– HẾT –

